

309124

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4. చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ డిసెంబరునెల 10 వ తేది సోమవారము No. 209
నంపుటము. ౪. పింగళనామ సంవత్సర కార్తిక మాస బహుళి ద్వాదశి ౧౨. (సంచిక ౨౦౯)

తత్వణము దరఖాస్తుచేయుడు. కొద్దిప్రతులు మాత్రమే.

భారతదేశ సేవకు రాలైన

లోకమాత ఆనిబిసంటు చరిత్ర

ఇది ఆంధ్ర దేశ స్వరాజ్య సంఘ కార్యదర్శియగు

గా. హరిసర్వోత్తమరావు పంతులు ఎం. ఏ.

గారిచే సులభ శైలిని వ్రాయబడినది. వెల 12 అణాలు.

తత్వణము ఈ క్రిందివిలాసమునకు వ్రాయుడు:— (916)

ఉత్తమగ్రంథాలయము 145, టంకసాలపేథి సాహుకార్పేట, మద్రాసు.

అమృతంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపథము.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0.8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల బారిదోలును. వాయువుపోట్ల పొగొంతును వాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింజనుండిగగినది. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు ఆమృతంజనము, డి.సి. కొంబులు అండ్ కో. మద్రాసు.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 126

(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)

ఇప్పటికాలపు దుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞ మగు సువాసనగలది. ఆటోహాగాని, సారాముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ తువాలపై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు సువాసన ని న్నీలవరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

జన్నవైజు (అర డ్రాం)	సీసా 1-కి	రు 0.8-0
పద్మరక్తము వైజు 1-డ్రాం	"	" 0.12-0
సోకవైజు 2 "	"	" 1.4-0
వెర్లవైజు 4 "	లేక 1/2 డ్రాం	" 2.0-0

వి. పి. ఖర్చులు రు 0.4 (ప్రత్యేకము).

పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిషాపులోను దొరకను, దీనికి అనేకమగు నకలు నెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైన ను, కార్డుపైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సులక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగునవారికి వ్రాసినచో అణాకిమ్మరుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

హాల్ ఏజంట్లు అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జుమ్మామసీదు బొంబాయి.

మలయచందనము

(957) సెగరోగమునకు మరారము.

మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎకరికిని తెలియదు. పథ్యము లేదు. పిచికారి మున్నగు కఠినచికిత్సల పనిలేదు. రుద్ర మైన మా పులయచందనము ఎటుపు, తెలుపు, పచ్చ అను మూడు విధముల

రోగమును మూడుపూటలలో మాన్పును డబ్బీ 1-కి 2-0-0.

గంధ ర్వ ఫార్మ సి,

రాజమండ్రి, లేక 8, లింగిక్వెట్టి పేథి, మదరాసు.

'శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు'

662 రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

వై విచారణాధికారులు: మెసర్స్ ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్నపట్నం,

నరి, పోర్టు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱు, ఆరటి మొదలగు మాగాణి. ఖమ్మి, పయిర్లకున్న, దుంప, ఫలవృక్ష ములకున్న, మొక్క లీగవత్తలకున్న సంపూర్ణఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి తాలూకు భూములపట్టిని రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరిశీలించి అయాభూముల గుణగుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నారు. "శాస్త్రోక్త ఎరువు" అను మాసంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని జమీన్ దార్లకును ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచేప్పిన పత్రికను, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములకున్న ఈ క్రింద నునిహించియొండు వైనిలాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

విద్యోగరమగు తెలుగు సవలలు

లీలాతేక సురేంద్రనగరము:— ఇందు శ్రీల మనస్సై

ర్యము చాపల్యాదిగుణములు కల్పింపబడినవి. రూ. 1.0-0

యశోధర:— ఇందొక యాడుది తననుగనితైలం యనురా

గమునైపదరానిసాటుపడి యున్న కిక్కిరించేయ్యను 0.12-0

మనోరమ:— చుగనునేట కేసి రాత్రినున్న దిమ్మకొనకరి

సామర్థ్యంబుచే విడిపించి, శ్రీల వెండిచేయను. 0.10-0

జగదేకరంధ:— అన్నకై పడరానిసాటుపడి మున్నుతిష్టి

తికి దెచ్చు సామర్థ్యవతి కథ 0.10-0

సహోదరి వాంఛ:— తిమ్మకై బుద్ధితేక కలహించినను

అన్న సహింపవలయు నవటను బోధించును. 0.4-0.

అత్తలార్పాటమున కొర్కనిగోడపై ప్రలాపము:—

అత్తలు కోడలైన బాధించు నిధములగులు. 0.2-0

మిత్రదోహతు:— అపవృంధరకు మిత్రులైన నిరహాపి

కడకు తాను జేర్చుకొన్న వాటిని గురించి నవల 0.8-0

ఇవియేగాక యితరవలలు కథలు గలవి. సంపుటము.

858 పులయవారు:— కల్లూరు బుక్ డిపో.

6, మేడచేతపేత్తే పేథి, సాహుకార్పేట, మదరాస్.

చిత్రమండల బ్రాహ్మణేతరసభ.

కృష్ణం రామలింగయ్య శ్రేణిగారి
స్వాగతం పర్యవసము.

దేశహితైక కాంక్ష లగు సోదరులారా!

మన దేశమున, వేదము, శాస్త్రము ప్రమాణముని యె
న్నుటయేగాక, స్థాపనముగూడ ప్రమాణముయ్య, పాటిం
చదగినదనియు, ఆచరణీయమనియు మనమతము. ఇది దొరత
నపువారికి గూడ విదితమే. కావుననే దేశాచారము, వర్తకా
చార కల్యాణముననవి వ్యాయస్థానములందుకూడ ఇట్టి స్థా
పనలు గణపతువచ్చి ప్రమాణములని నిర్ధానితకరించబడు
చున్నవి. ఆనభూర్యముగ మనకున్న ఆచారములనుబట్టి చూడ
ముప్పది సంవత్సరములకు నిరాశ్చర్యపరక దేశమంతటికిగాను
పాటుబడుచున్నది. కాంగ్రెసు-ముసలమకొలీరువారు చేయు
చున్న కార్యక్రమమునకు, అంతరాయము లిపు డెల కల్పింప
వలయు? వారు దేశావళాదులన్నవో వారి ముప్పదియేండ్లనుండి
చేసిన యవకారమెద్ది? వారి యవకృతి యేమియులేదో వారి
యందు సంయమించుట అను విషయము యోచింపవగు.

అది నుండి దేశసంస్థలను వారికి ప్రతికక్షిగా మన
మృత్యులలో కొంద రేవ్వరపడి యుండిరి. దేశీయసభవా
దేశికావళాదులన్న వద్దమటకు ఒకకక్షి యేవ్వరచి వారిలో
వలదనిపించుచుండిరి. మనలో మనకు నెంతకాల వద్దముగ,
నీ తెరయుండునా యని, దేశీయవాదులు భేదము జెంది
యుండ లక్ష్యబ్రతురయను వీరి మొరాలకించి, లీలామానుష
విగ్రహుడగు బోధాశంకరుని యనుగ్రహమున, దేశేంద్రాది
మహానభావుల యాశీర్వాదములతో, అర్ధచంద్ర కేతనమును,
హైందవ పతాకమునుగూడి యొకటయ్యె. మహమ్మదీయుల
కును, హిందువులకును భుక్తి అగాధమని తోచెడిది పూడె.
వీరిరువులు ఒండొరుల సందర్శించుటకు వీలుగలుగునట్లు
మధ్యస్థులైన తెర మాయమాయె. అంతట పరస్పరము ముఖాన
లోకనము కాగానే, అజ్ఞానపుజననక యుండుటంజేసి, అనతి
దూరముననున్నను, బ్రాత్రులని గుర్తింపలేక పోయినందులకు,
బరితపించుచు గాఢాలింగనముజేసికొని ఆనంద్రాశువులచే
సెందొరుల అగ్రహారాద్యాలచే సమ్మానించుచుండునట్లు
చూపరులకు జూపట్టె. 1916-వ సంవత్సరము డిసెంబరు 28
తేదిన లక్నోనగరమున, హిందూదేశీయసభ, మహమ్మదీయ
దేశీయసభ, దేశీయమహాజనసభ వీటిని చూచినవారికి దేశస్థితి
యందును, దేశాన్నిత్యమునందును, మనవాదులకుండిన ఏకా
గ్రతయు, కార్యక్రమమునకు వలసియుండిన సంప్రేక్ష్యము
భిన్నాభిప్రాయభావము ఏర్పడినవెంటనే అలలలుగా వీరికి
జనించి యుప్పొంగుచున్న సంతోషమునకు ను మేర యే
లేదని తప్పక స్ఫురించును. ఇద్దరు కొట్లాడిన
మూడవవారికి లాభము అను యోక్తి యెల్ల రకు
దెలిసియు, ఆచరణమందు దీని ప్రభావమును తరచు
గా మరుచుటకద్దు. కావుననే లోకములో వ్యవహారములు
మెరుగుట, వ్యాయస్థానము లెక్కువగ స్థాపించబడుట, వ్యా
యాధికారులు కూడ క్రమముగ నెక్కువగుట జనసామాన్య
మునకున్న నైజమగు విస్ఫులిని ఆధారపరచుకొని సంఘ
మున కక్షిలు గలిగినగాని వారిని లోబరుచుకొనుట సులభము
గాదని కొందఱు కార్యవాదులు 'అంతఃకలహములున్నవి, మా
నెనే, మరెవరునైనను, మరెవరముచే నైనను, భేదములు
పుట్టించినగాని మనకు లాభముండదని మన జిల్లాలయందును,
దక్షిణదేశమందును, మిత్రభేదములు గలుగజేయ తమ జీవిత
సంతయు గారభోయుచున్నారు. సాపేయ మిత్రభేదమువల్ల
గలుగు తుచ్చసుఖము తుజ్జగంగురమని దెలియక, ధర్మమార్గ
మవలంబించి జనుల క్రిందికి అర్హులై శాశ్వత సుఖము, కీర్తి
పొందు ఋజుమార్గమున బ్రతుక్కుము నేయరైగదా!
మిత్రభేదమే జన్మసాధ్య మను కార్యవాదులు తమ మతము
ననుకరించుచుండ బుద్ధిమంతు లగు మనము వారి కుట్రలకు
లోనగుటకు ఏమేమి? విషయముల తెలిసికొనవలయు
నన్న మతావళాదు లేకుండుటయే కాకున్న నెన్నడులేని
మద్రాసు నాకబ్రాహ్మణ అసోసియేషన్ యొందుకు, సపుత్
యిండియా యస్సామిగూ యెందుకు, నిష్టనప్రదేశములలో
నంకురించుచున్న బ్రాహ్మణేతరసభాజనులకు లెదురు పుట్టు
గోగులవలె మెరుగుచున్నదే, బ్రహ్మసృష్టిలో నున్న విషయ
లేనివియు గూడ విశ్వామిత్రసృష్టిచే నిర్మింపబడుచున్నదే!

ఇన్నిటిలో తేనిమతము మన యభిమతము, ఏది మన మేలుకు
కాకుండెను మనకొరకేయని నటన సేయుట యని యాలోచిం
చుట కొక సాధనము చూతము.

అధునికసంఘములు విశ్వసనీయములూ?

స్థాపనమునకు వ్యతిరేకముగ వర్తించుటకు గొప్ప
కారణములుండి ఆయాచారము శాస్త్రబాహ్యమనియు, శాస్త్ర
నిందితమనియు స్థిరపడవలయు. తేకయున్న వాయాచారము
నల్లనించుకూడదు. ఈ నూతనసంఘములవారి పు డనభోవు
మాటలు సత్యమేయగు నేని, ఇన్ని దినము లాసత్యమెవట దాగి
యుండినది? దేశీయ మహాసభవారు చేయిన దనుచితమగు నేని
దాని యాచిత్యము నిదివరకెవ్వరేనియు చర్చించవలయు తెం
చుకు? ఇంతకాలము, ఎవ్వరికిని స్ఫురించని సత్యము ఈమాడు
నాలుగు మాసములలో నెట్లు ఆకస్మాత్తుగ వీరిదోచె? ఒకనిమి
మవారితి నెవరంతకు తాము ప్రశ్న వేసికొన్నయెడల ఉత్త
రము వారికేతోచును. ఈనాలుగు మాసములలో నేదో గొప్ప
యంత్రాంత మొకటి సంభవించి, యావళమున భూకంపముచే
క్రొత్తదీప్త్యములు సముద్రములందు తేలునట్లుల నామరూప
ములు లేనినేతలు బయలుదేరి క్రొత్తనిర్ధాంతములనల్లి సహజ
విశ్వాసముగల మనసోదరులవై ప్రయోగించి వారిలో కొంద
రిని వశపరచుకొనిరి. కాకున్న విన్ని దినములు వేచనాశ్రీవారి
యందు నిదురించియుండిన దాని మేల్కొలిపినకారణ మెద్ది?
శాగ్రదవల్లనే యుండినయెడల, తమతమ కక్షికొలది ఇంటిని
భాగుపరచుకొన నేమియుయత్నించక, కిర్మకారులు పని కుప
క్రమించినవో, వారలకడ్డము సేయుటయే పురుష కార్యముగ
భావించురా? ఇన్ని దినములు దేశహితమున కించుకైనను పాటు
పడనిధురంధ్రములు దేశసేవయందు ముగుసులులైనవారి కెను
రెక్కుటకు గతంబెడి? మనవారకుగు క్రొత్తపద్ధతు లెన్ని?
దానికి నవనీతినే త్రలుచేయు నాశ్చర్య లెవ్వ యనునది యోచ
నార్హము.

కావలసిన మార్పులు వలదనువారి యాశ్చర్యములు.

మొదటినుండి దేశపరిపాలన, గవర్నరుగారును, కార్య
ధ్యక్షసంఘమువారును కలసివారి యభిమతముచొప్పున జరుపు
చున్నారు. ఆ సంఘమునకు సలహాలిచ్చుటకు ప్రజలచే నెన్ను
కొనబడిన సభ్యులు కొందరును, దొరతనపు వారిచే నియమింప
బడిన మరీకొందరును చేరి చట్టనిర్మాణసభ యనుపేర తమ
యభిప్రాయములను నూచించుచున్నారు. వీరియభిప్రాయములు
కార్యధ్యక్షసంఘమువారికి, మంత్రప్రాయములేగాని, ఆతేక
తుల్యములుగాని, ఆ దేశకల్పములు గాని కావు కనుక వీరి
మంత్రములన్నియు, వైదికమంత్రములందు నమృతములేని నా
స్తికులకువలె కార్యధ్యక్షసభవారికి నిష్ప్రయోజనములు.
కనుక వీరి ననుసరించి రాజ్యపరిపాలన జరుగుటలేదు. దేశము
ననున్న దుష్పరివర్తనలను గురించి ప్రశ్నించు అధికారము
కొంతమట్టుకు వీరికి గలదుగాని, ఎట్టి ప్రశ్నలు నిషేధించునది
స్పష్టముగాదు. ఎట్టివి నిషేధింపదగినవటయందు దొరతనపు
వారిచే అభయమాట యెంతయుక్త మని ప్రజా ప్రతినిధులకు
దోచినను దొరతనపువారి రాప్రశ్న యడుగదగ దనిన అంతటితో
సరి. దానికి ప్రతిక్రియలేదు. పరిపాలనపద్ధతిని గురించి ప్రజా
ప్రతినిధులు తీర్మానములు లేవచ్చునట గాని వాటినివిషయము
నను దొరతనపువారి యాజ్ఞ నుగ్రివాజ్ఞ యే.

తీర్మానము చర్యకు వచ్చినను అరణ్యకొందన ప్రాయ
ముగనేయుండును. దొరతనపువారి దయాపీతజను పాత్రలే జెం
దజని ఎంత యావళ్యకమయినను, నకారణమయ్యెను నాతీ
ర్మానము నామోదించరు. ప్రజాప్రతినిధులని పేరట! వీరుచెప్పు
నది పసిబిడ్డల జల్లుములకు భావించి మునిముసినపులు నవ్వు
చుండుట సామాన్యము. ఎప్పుడో యొకప్పుడు పిల్లలకు
పప్పులెల్ల ముట్టెట్టి ఎద్దియో పోరు మాన్పినట్లు నొక తీర్మాన
విషయము యోచించదగినదే ననియు దానిని క్రివారు యోచిం
చుట కుద్యమింతురనియు ప్రత్యుత్తరములు బయలు పడెలును.
దీనికి నిదర్శనము కావలయునన్న వాస్తావత్రికలలో గౌరవ
నీయులగు టి. రంగాచార్యులవారు వ్రాసిన బాబాకటి చాలు
ను. వీరడుగ నెంచిన ప్రశ్నలును వాటిగతులును, అజ్ఞానవల్ల
విశేషమగుచున్నది. (28 తేది నవంబరు "మ్యాఇండియా" ఆరవ
పుట). (ప్రజానాయకులని పెంపొంది ప్రజాప్రతినిధుల మెప్పు
వడసిన వీరడుగు ప్రశ్నలు, సభయందు ప్రశంసకు రాగూడ
నంత యవర్తముల తేక యాప్రశ్నలవల్ల బయలుపడు ఉద్యో
గస్థులచేష్టులు ఉన్నపుటకుతప్ప, నితర శ్రోతలకు కర్ణకతోర
ముల! పారబడుట మర్తసామాన్యమనియు, తమింపుట దేశ
వాంఛనాచక మనియు ప్రతితికద్దుగాన, నుచ్చాదయులగు

సభ్యుల హృదయము బ్రద్దలు కాకుండుటకే ఈప్రశ్నలవలదని
రను కొందఱు. ఇట్లపరిపాలన దుష్ప్రతిక్షణ సీరండును లేనిదే
రాజ్యభార మనురధము జరుగదుగాని దుష్ప్రతిక్షణమునందు
మన దొరతనపువారి చేమిచేసికో ప్రజాప్రతినిధులకే తెలియని
యెడల ప్రజల కల్లుదెలియు? తెలియకున్న ప్రజలకు రాజు
లందు విశ్వాసముధికమగుటెట్లు? ప్రశ్న విషయమంతయు విను
ట కర్ణకతోరముగాన నూరక దానిని నూచించెద. గంజాంజిల్లా
లో నొక సర్కారునుద్యోగస్థుడు అక్రమప్రవర్తనలలోబడె
ననియు, అది జనుల కాయాసము గలిగించుననియు, దేశాచార
ము తెలియని దోషమున పారబాటుచే ఒక మనుజునికి కేవల
హీనమగు దండన విధించెననియు, హిందూపత్రికలో నుండిన
లేఖను దొరతనపువారుచూచిచాచియని ప్రశ్న. అజ్ఞానండున్న
సంగతులు సత్యములూ, అసత్యములూ అని, తెలిసికొనదగినవని,
అని తెలిసి కొనుటకు దొరతనపువారు పూనుకొనవలయునని
యు ఉద్దేశించి వారాప్రశ్న అనుగ నెంచిరి. ఇందులో నేదైన
తప్పున్నదా? ప్రజల లోపములు దెలిసికొని వానిని సవరించుట
రాజభర్యము. "రంజయతీతిరాజః" యని రాజశబ్దమునకు ఉ
త్పత్తి, ప్రజల మనస్సును రంజింపజేసినవాడు రాజనబడును.
కనుకనే పూర్వకాలమున రాజులు వేదధారులగు చారులను
వంటి రాజ్యపరిపాలన విషయము జను లే మనుకొన్నా
రనుమాట ఎంతయో శ్రమ పడి గ్రహించి రాజు
నకాకోపించిన లోపములన్నియు దిద్దుకొనునయందెరి. ఇందుకు
క్రొత్తములనంటి ప్రభువులు సీతాదేవిని అరణ్యమున కంపుటయే
తార్కాణము. రామరాజ్యమన్న సర్వజన సుఖకరమగు ప్రజా
పరిపాలనకు పర్యాయపదము గదా! ఇప్పటికిని స్వరాజ్య
భోగమునభవించు పాశ్చాత్యదేశములలో జనవాక్యమేపాటింప
బడి ప్రజాప్రతినిధుల యభిమతము, నేమాత్రమును జనచాటక
పరిపాలకులు వర్తించు చున్నారు. ఈ దొరతనపువారు ప్రజా
ప్రతినిధులందు జూపు గౌరవము జూడ ప్రజాప్రతినిధి సంఘ
మును ప్రాణములేని బొమ్మ అప్పుడప్పుడు వివేచార్థము, దొర
తనపు వారి క్రిడకు కావలసి యున్నట్లు తోచుచున్నది.
కాని ఇది యొక ప్రాణి యనియు, ప్రాణి సమూహము
గాన నొక్క ప్రాణికన్న నెక్కుడు కక్షియుక్త
మనియు దానంజేసి యెక్కుడు, గౌరవార్హ మనియు దొరత
నమువారు దీనియందు లక్ష్య ముంచినట్లు గనబడదు. లేకున్న
గౌరవనీయు లగు టి. రంగాచార్యులవారి ప్రశ్నల కట్టి దుర్గ
తి యెలగలుగును? మఱియు, వారడుగ నుద్దేశించిన యితరప్ర
శ్నలలోగూడ వారికి గలుగజేసిన చిట్కాలు, నిర్బంధములు
మీకు దెలిసియేయున్నవి గనుక నిచట విస్తరించి పేర్కొన
నవసరము. స్థానిపులకన్యాయముగ ప్రజాప్రతినిధులకున్న
ట్లు చెప్పబడు ప్రశ్నాధికారమును, దానికున్న కొలది మేర
యు, దాని పర్యవసానమును జ్ఞప్తికివచ్చినది. అటులనే తీ
ర్మానవిషయములందు గూడ కీర్తిశేషు లగు గోపాలకృష్ణగో
కలేగారి, ఉచిత నిర్బంధ విద్యారాన విషయము, మీ కందరి
కిని తప్పక మనసుకు వచ్చును. మన సభకు అగ్రాసమాధిప
తులుగ నుండవోవు, కీర్తిభూయిష్టు లగు, కేశవశిల్పిగారు చట్ట
నిర్మాణ సభలలోచూచియు, తాముసభించియుండు కష్టము
లెన్నియో పేర్కొనగలుగుదురు. మన ఉద్దేశ్యమేమన అట్టి
కష్టంబుల బావుటకొక మార్గము వెదకుట. అందుకే దేశీయ
సభ వారందరునుగూడి, యామహమ్మదీయ సంఘమువారితో
నేకీభవించి, చట్టనిర్మాణపుసభ దొరతనపువారి చేతిలో
కోతినలెనుండక సభ్యుల లోకానుభవము, విద్యాధిక్యతలకు
చదురూప మగు నిజకక్షిగలిగి, దేశహితమని తామెంచిన
కార్యము సాధించు హక్కులుగలదై యుండవలయునని ఏక
గ్రీమముగ వక్కాణించిరి. ఇదియే కాంగ్రెసుపీఠ స్పీచుని
అందరికి తెలిసియుండు పద్ధతిలో ప్రపథమమున నెన్ను కొన
దగిన విషయము. ఈపద్ధతి యాచరణకు వచ్చినయెడల ప్రజా
ప్రతినిధులు కోరిన కార్యములన్నియు, నిరాటకముగనుక్రమ
క్రమముగను నెరవేరును. ప్రతినిధిసంఘము కామధేవు
వలె ప్రజలకోర్కె లీడేయిచుచుండును. అట్టిదశయందు జనుల
కేమిలోపము. ఇట్టిలోపము మనకున్నదని తెలిసి కొనకుం
డుట యొక్కటియే. లోపమని మనసున కంటినవెంటనే
శోటవచ్చును. ఉత్తరక్షణముననే నది సవరింపబడును. ఇట్టి
నుభిక్షమునకు దేశహితమైనయే యాశ్చేషింతురా ప్రజలచే
వరింపబడి, ప్రజలయభిమతమునే, తమ మతముగా స్వీకరించి
తమ సొంతయభిప్రాయములేనియనియు, యితరులయభిప్రాయ
ములతప్పనియు దుర్గర్వముమాని మమ్ముమీ ప్రతినిధులుగ నెన్ను
కొనినయెడల మీ కెద్దిమా క్తమా దానిననున ర్తింపర తనని దొరత
నపువారితో రూఢిగా జెప్పుదుమని వాగ్దానముజేసిన ప్రతినిధుల

మాటలచొప్పున రాజ్యపరిపాలన జరుగుట దేశమున కపకారము చేయుట! ఎంతటిచిట్టి, యెంతవృక్షము (చిట్టచు దొరలనము వారిపరిపాలనగ్రింద పిచ్చిజనువులను అపకారముగొలిపి మన పిచ్చి ముగురుచున్నది. కన్నానుపులు అధికముగ నటులెల్లను మన కండ్లకు సులభమన మనగగుటయేగాక కండ్లకు తెరలుగప్పుకొనుట మోడగుచున్నది. ఆయుర్యేన వైద్యమునైనమిట్టి ఆచిత్యములలోనగుచున్నపుడు మనముకనిపిన యుండని రోగము లిప్పుడు దుష్టమిచ్చి మనలను పీడించుచున్నది. ఓ మాయాదేవి నీ వెవట దాగియుండునది మేము దెలియలేముగాని నీ ప్రభువము, భరతవర్ష మంతయు నాక్రమింపజేయుట ఇన్ని నాశ్యపెలవుగ నిపుడు అగ్రమునము నవలంబించు మ్రోదన మైదిగులుగూడనీదేశమున ప్రపంచము తటస్థమై వెనుకగా మన హరా! ఇంట్టి యుత్పత్తులు గలుగునని యెప్పుడును కలవైన దలచియుంటిరా. ఇదంతయుకల్ల. మాయాదేవియొక్క లీలావికా సమేగాదుగాని కృత్రిమమనజులచే నేయబడిన పిచ్చకమగు పరదా (న్యూ ఇండియా 80-వ తేదీ నవంబరు) క్రొత్త "యిస్లామియా" సంఘాధ్యక్షుడు దేవుడుచూడమున నిష్కారణముగ బొందవలసినచిట్ట "రఫ్తరీ" గారి లేఖయొక్కటిజూడ నీ నూతన సంఘములు చీరుల పుట్టులవలె బుడమడ బయలుపెడలిండు కర్తలు భారతదేశము నూత్రధాతలు కాదని తప్పుకయుపాపవచ్చును. అట్టివారు మనయందు నటించుకరుణ ఆ వ్యాజకరుణగాదని గ్రహించలేక మన సోదరులలో కొందరు వారిజాలములలో జిక్కిరిసిరిగదా. ప్రజాప్రతినిధి సంఘము వారి శక్తి హెచ్చించిన మీ కేమివచ్చును. యొకపర్యాయము, ప్రజా ప్రతినిధి సంఘము వారందరూ పౌరబడినను, ఒక సంవత్సరము మీరిన పిదపగూడ యీ పౌరబాటు అటులనే యుండునా? ఒక సంవత్సర మవధియుండునప్పుడు ప్రజలయొకతమ ప్రతినిధుల పౌరబాటు గురైతేగి వారిని వారించరా! ఎంతయసంగతమున యూహించినను, యెంతవూరము కల్పనాశక్తి ప్రసరించినను, ఒక్క సంవత్సరపు, పీఠకాలము ప్రజలును, వారి ప్రతినిధులునుకూడా తమ పౌరబాటును గురై యుగ లేక రెండవ సంవత్సరముకూడ జీవజీవకారకముగా కార్యక్రమము నవలంబించే తీరకలగునని మీరు నొక్కిరక్కజింతురా? యెంతమాట: మొదటిపౌరబాటు జరుగగనే, విద్యాధికులును, స్వరాజ్య పద్ధతిచే కీడుమాడునని ఘోషించు దేశోపకారులును ప్రతినిధుల ప్రమాదములు చాటిజెప్పురా? కావున ప్రజా ప్రతినిధులకు కార్యదక్షత సంఘమువారు కానియె నధికారమిచ్చిన వెంటనే రాజ్యము ధిష్టికరించుననవాదము శుష్కవాదము.

సంవత్సర కాల విడంబయిన పిదప రెండవతూరి నడత తీర్మానము, ప్రజా ప్రతినిధులు నూచించిననేది కాననముగ ననబడుట గాక అప్పటికి గూడ రాజప్రతినిధి గారట్టి తీర్మానమునకు విముఖులయినచో నది త్యాజ్యమగునని గూడ కాంగ్రెసు-లీగు స్క్రీము వారి పద్ధతులలో నొకటి గనుక తమ్ముతాము పరిపాలించు నధికారము ప్రజల కిచ్చిన వెంటనే దేశమరాజక మగుననట ఆయధికారముల సేర్పరచియుండు నిష్పంధములు దెలియకయు, లోకానుభవము లేకయు దెప్పుమాట. ఇట్లుండియు, దేశపరిపాలనా, విషయము నందు ప్రజలకు హక్కు గలుగజేయవలయు నను మాట సమంజసము గాదని గదా యీ నాలుగు మాసముల నుండి, క్రొత్త క్రొత్త పేరులిడికొని, నూతన పద్ధతుల కల్పించి పూనుకొని మిత్ర బేధ దోషమున ను వెనుకీ ముందుకీ హా రావారోగి పోరుచున్న రాజ్యాంగ సమాజము లూహించుట మీ దురుహాలకు యెంతమాత్ర మెడమివ్వగూడదు. దేశసంస్కరణ కాబోవుతేరి యెప్పుడులేని భిన్నాభిప్రాయము లేర్పడుటకు సహజకారణము లేమియు గానరావు. ప్రజల కోరిక ననుసరించి, బ్రిటిషు దొరలనపువారు, తమ రాజ్యముననుండు వారందరూ, వర్ణభేదములు లేక, స్వేచ్ఛిత్ర స్వేచ్ఛానిహారములు తమవలెనే యనుభవించుట సామాన్యధర్మమని గురైగి, పాశ్చాత్య ప్రజలవలెనే మన దేశములకుగూడ సర్వహక్కులు గలుగజేయుటకు యియ్యకొనుదురేమో యని భీతిచే కల్పించిన బేధములే యీ భిన్నాభిప్రాయములకు కారణములు. ఈ కారణము గమనించి ఇదివరకు లేని బేధముల నిపుడు కల్పించుట ఆయుక్తమని తెలియదగు. మనలను నమ్మించుటకు మన తేమమునకే పాటుపడుచున్నార మని చెప్పుకొన్న పెద్దలకు, (స్పర్ట్ బ్యాంకు) వద్ద జరిగిన పంచములసభలోని చర్చయే తగినజవాబు. పౌరకాలలందుగూడ పంచములు రాగూడదని ప్రారంభించినవారు పంచములమేలకొరకేపనిజేయుచున్నారనిజెప్పిన వెంటనే అతగుటను పంచములే బదులు జెప్పగదా!

క్రొత్త సంఘములయొక్క ప్రవర్తనలు, వారియుద్దేశములు, తమ పక్షమును బలపరచుకొనుటకు, వారు సత్సాసంస్థములకు, జేదనులను రూపుమాపి జేయు సర్వనిధములగు ప్రయత్నములు, దీనివలననే తెలియుచున్నది.

"మనకు స్వతంత్రము చెల్లునా". స్వతంత్రము గోరదగినదియే, అయిన హిందూ దేశము నకు, స్వాతంత్ర్యరచి తెలుసునా, లేనిదో అట్టి స్వాతంత్ర్యము నకు మన మర్హులమాయని, యీ కాలపు విద్యాధికులు కొందరు సంశయించుచుగాని, చరిత్రకారులు, సాంఘికసభలు అర్హులకు నహమలే నరయ, ఇది మనదేశమునుండియే పాశ్చాత్య దేశముల ప్రపరింపజేసినదియే చెప్పుచున్నాడు.

"సర్వం పరకరేంద్రభం సర్వమాత్మకరేంద్రభం" అని మహాస్వల్పి వాక్యము.

ఇప్పటికిని కుగ్రామములగూడ పంచాయతీలు జరుగుచున్నవి. వారి తీర్మానములు ప్రమాణములుగ నొప్పుకొనబడుచున్నవి. తమసరివారు చేసిన తీర్మానములకు లోబడుటకు త్రేయస్కరమని గ్రామములలో నందరికీ దెలిసి దానిప్రకారము వారు వర్తింతుట, జూడ, ప్రజాపరిపాలనాధికారమునకు వలయు యోగ్యత ననుయోగ్యుడగుట స్పష్టముగ నేర్పించుచున్నది. ఇప్పటికిని విద్యాధిక్యము, సాధారణము, స్వచ్ఛిభేదము మొదలగు భేదములన్నియు నణచిన సాంఘిక విషయములం దాయాసంఘమువారు కలసిమెలసి యుండుట మామచునే యున్నారను.

"కలిమి లేములు కావడి కుండలు" అనియెంచి, స్థితిభేదముల నేమాత్రము పాటించక ఒడ్దికత్ కార్యక్రమములన్ని విషయముల జరుపు కొనుచునే యున్నారను. కాలకు నీళ్లతో క్యవసానము జరుగు గ్రామములలో కాలకు పిన్న పెద్ద యందు రైతులును నొకమును, ఆ మనకే ము దలదన కేమి యు వెనుదిరుగు సంసంబుగ లోబడుటయు మికందరికిని దెలియును గదా! బాటి భేద మేమియు లేక యీ కాలకు పిన్న పెద్ద రైతు లందరిని నిష్పక్షపాతముగ జూచుటలేదా! ఇట్టి మనకు స్వాతంత్ర్యము చెల్లదనట కేమి కారణమో యూహించ జాలకున్నాము.

కాంగ్రెసు-లీగు-స్క్రీము ననుసరించినయెడల, పరిపాలనకు జవాబుదారి, కార్యదక్షత సంఘమునందుండుటచే, ఆ సంఘము వారిని నిరసించి దేశజీవకావించుటకు చట్టనిర్మాణపు సభవారుద్యక్తులగుదురని, కొందరికిభీతి.

ఈభీతికి మొదటికారణము.

ప్రతినిధులయందు విద్యాన మేమాత్రములేక జనల కెట్టి యపకారమయ్యును, కార్యదక్షత సంఘమునారి కపకర్తికట్టుటయే ఈ ప్రతినిధుల ముఖ్యోద్దేశమనుకొనుట. ఇట్టియూహా చచ్చకనర్హము. దీనిని స్మరించుటయే దీనిని నిరసించుట వాదనిజేమ మేమియు నక్కరలేదు.

రెండవ కారణము.

ప్రజాప్రతినిధులు, ప్రజాతేను మరయలేకున్నను వారు చేయుగోప్యలను యితరులు కనుగొనలేకుట.

మూడవది.

అట్లు కనుగొనినను దానిని నిద్దు సదుపాయము లేదనుకొనుట.

నాల్గవది.

తాత్కాలిక చట్టమగుపాయములేకున్నను, సంవత్సర పర్యంతముగూడ, ప్రజా ప్రతినిధులూహించే గప్పుబడి ప్రజలకుగూడ నందాక సమసాయము దోచక శక్తిహీనులయు యుండుదు రనుకొనుట.

అ యి ద వ ది.

ఇన్ని యుత్పత్తులేక కాలమున తటస్థించినను, రాజప్రతినిధిగూడ వట్టిఅంపుడై, యబలుడై, స్థాణువయి, నిశ్చేష్టితుడై, నామావశిష్టుడయి, యుండు ననుకొనుట ఈయూహలలోనేదైన, సుకలైనను, దేశకాల సాత్రముల, జ్ఞాపకముంచుకొన్న వారికి సమంజసమని తోచునా కాకున్న యీ యూహలన్నియు మన కార్యభంగకారులచే, మనలను జేలు పరుచుటకు పన్నిన జాలములనియే నెంచదగు. మన ప్రజా ప్రతినిధులలో నెవరయినను, ప్రజలలో నెవ్వరి కయినను, అహితమచుతోచు కార్యమెన్నడైనచేసి యున్నారో లేకున్న నిష్కారణముగ సంశయ మెంచుట.

"సంకయాత్మావినశ్యతి" యని శ్రీకృష్ణ భావానుల వాక్యము యీసందర్భమున, జ్ఞాపకముంచుకొన దగియున్నది. మఱికొందరికి స్వరాజ్య పదవి, మన దేశయుల కర్పించినదో బాటిభేదము లును, నిదేశమున నేదో యొక బాటి

వారు ముందుకు కర్తురేమోయని సంకోచము కద్దు. నాకుజూడ పరిపాలనయందు విద్యాధికు లుండుట దేశతేమకరము గనుక విద్యాధికు లగువారుముందుకు వచ్చుటకు, ఆ తేపణ లేమియు గానరావు. రాజకీయ తంత్రములందు ధర్మ ప్రవర్తన, నిర్దిష్ట కార్య పితృణ ప్రధానములు గాని వర్ణ భేదములు సాటింప నవలయు. (కుక్రనీతిలో, నాల్గవ అధ్యాయము, అయినవభాగములో ౩౩, ౩౪, ౩౫ శ్లోకములు ప్రమాణములు) సోమరితనముమాని, కామరూఢిభముల జిక్కిక, వాక్పిపురమము లేక, పనుజుల నన్ని వర్ణములవారిని, రాజు ఉన్నోగగ్గులుగా, జేయవలయు నని, నిష్పక్షపాతముగ నందు జెప్పబడియున్నది గాని నూతన భేదము లేమియు నందు గల్గించియుండలేదు. ఈ న్యాయము ననుసరించి నడచుటలో బాధలేమియు గానరావు. బాటిభేదము ననుసరించి ప్రతిజాతివారికిని, రాజ్యభార రథము నిష్కటయందు ఉత్సాహము కల్పించవలయు నని కొందరి మతము. ఇచ్చటనున్న సభ్యులకిది సమ్యక్తమో కాదో యను విషయము క్రమము యోచించునప్పుడు నిధారణచేయ బడు ఇందుల గూడ భిన్నాభిప్రాయము లుండిన ప్రకృతమునే నీ చర్చ మానుకొంటిని.

మిఖోటివారి చర్చకువిని నేర్చుకొన తగినవాడనయ్యగి, నాయభిప్రాయములగూడ కొంతవరకు నూచించితి. యుక్తాయుక్త పజీలన వివక్షలులగు మీయెదుట గాకున్న నాకుదోచ మాటల నిర్భయముగ జెప్పి తప్పుల దిద్దుకొన నవకాశ మెయ్యది.

చర్చనీయాంశము లనేకములు. మనకున్న యాదధి యతి స్వల్పముగాక కర్తవ్యమును జరుప వలయు. దేశసేవయను నుద్దతో వెంచబడి యున్నోగగ్గులను జంయూ మారుతమున సంత్రిపు దేశకొండక దొరలనపువారి గౌరవ మనునసంకాలమున జనులయాదరమును నాకినలయములదిని కోకిలాబాసముల కంటి సభాధ్యక్షుని యుపన్యాసములే మీమీనలకు పించగు గాక. మా యాహ్వాన మంగీకరించి వచ్చిన మీయభిప్రాయముల పార్వతీ పరమేశ్వరుల యుగ్రహమున నెరవేరు గాక.

ఉ చి త ము.
గ దా ధ ర
మనోహరమగు కథ.
అడ్రిన్:- హెచ్.బి.ఎం.వ. అండు సన్న్య,
948 హోస్టల్ బాక్సు 27, మద్రాసు.

నీతాన్వేషణము లేక లంకా దహనము.
అయిదంకముల నాటకము.
ముద్దలొల్గు పద్యములు!! శ్రావ్యమగు వార్తకట్లు!!
ఇహ్యుడి మృదుమధురమైన (నాయబడినది. జనసామాన్యమున కెల్లరకు సుబోధకము. ప్రదర్శనా కులముగ నున్నది. భక్తిసమూహితమైన చక్కని కట్టాటకాది వర్ణనలులతో నిండియుండును. ఒక పర్యాయము చదివినను ప్రదర్శించియు విడువరు. దీనిని గూర్చి నెల్లూరు వాస్తవ్యులను బందరు నోబిలు కాలేజి ప్రొఫెసరుగ శ్రీయత ముత్తరాజు సుబ్బారావు, ఎం. ఏ. గా కొనసగిన యభిప్రాయమును చదివిన ఈ నాటక రాజముయొక్క ప్రాశస్త్యము చదువరులకే బోధపడును. రూ. వెల 1-0-0 తనాలకూలి వేరు.
గ్రంథకర్త:- పసుచుర్తి యజ్ఞ నారాయణశాస్త్రి,
(980) భొజ్జిలి పేట, బందరు.

స్వదేశోద్ధమమే
బ్రాహ్మణేతరులకు ముక్తిపాయకము
బ్రాహ్మణేతరులు బాగుపడవలె నన్న వితేక వస్తువులను బహిష్కరించి స్వదేశ వస్తువులనే వాడుదని రా. బి. పి. త్యాగరాజు తెట్టిగారు చెప్పియుండిరి. దేశభక్తుడును ప్రతి బ్రాహ్మణేతరుడును ఆయన సలహాను గమనించి స్వదేశ ఇంధన్వీయలకంపెనీలో భాగస్థులుగ చేరవలయును. పేడ 1-కి 25 రూపాయలు. వ్యవసాయమున కుపయోగింపబడు శాస్త్రోక్తమైన ఎఱువు, పట్టుచీరలు, భోవములు మున్నగునవి దొరకును. 800 పేరులు మాత్రమే కలవు. 10-కి 16 రూపాయలు డివిడెం డీయబడును.
వరతులకు ప్రాసెక్టరుకు ఇట్లు వ్రాయుము.
ది స్వదేశీ ఇంధన్వీయల్ కంపెని

962 లిమిటెడ్
బాంబి: మధుర.
కలజీవరము.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1917 సం॥ డిసెంబరు నెల 10-వ తేదీ

సోమవారము

వంగదేశపు భూస్వాములు :

సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము.

(౧)

వంగదేశమందలి భూస్వాములు తమ విజ్ఞాపనమును శనివారమున మాంటాగూగారి కన్పించిరి. డినాజిపూరుమహారాజుగారి రాజ్యాపనము జరిగి విరి. వంగదేశమునకును తదితర భాగములకును గల తారిత్రవ్య మిపుడు వెలువడినది. మదరాసు రాజధానియందు బాధ్యత గలవా రెల్లరు కాంగ్రెసు విధానము నామోదించుచున్నను, కొందరు భారతీయులు ఆంగ్లో ప్రాంతవ కత్తికాపతిచే ప్రేరేపించబడి కాంగ్రెసువిధానము విప్లవకర మనియు తక్షణ స్వరాజ్య ప్రదానమును గోరుచున్నదనియు భీతి కల్పింప ప్రయత్నించుచున్నారు. కాంగ్రెసు విధానము బాధ్యత గల ప్రభుత్వమునకు దారి జూపుచున్నను, గాని కింకను దూరమునందే యున్నది. ఈ సత్యమును మరుగుపఱచి ప్రజలకులు అభూతవ్యాఖ్యానముల గావించుచున్నారు. మదరాసు భూస్వాముల సంఘము వారు సంస్కరణ విషయమై తమ నిశ్చితాభిప్రాయమును బ్రకటింపకున్నారు. వంగదేశమున ప్రజలలో కొరమాలిన విభేదములు జనింపలేదు. కాంగ్రెసు సంస్కరణములు వంగదేశ ప్రముఖులను సంతృప్తిపరచుటలేదు. కాంగ్రెసువిధానము తయారు చేయునపుడు, స్వపరిపాలనావాంఛ దేశమునందు తీవ్రముగ ప్రజ్వలించలేదు. ప్రజల నాలోచించుకుండ ప్రభుత్వమువారు సంస్కరణముల గావించెదరను ఆందోళనముచే, ప్రజాప్రతినిధులు సంస్కరణవిధానము దయారుజేసిరి. సంస్కరణ విషయమై ముందంజవేయని మహమ్మదీయులతో సంధిగడుగుటకై, పరిపాలనా బాధ్యత విషయమై కొంత వెనుకాడవలసి వచ్చెను. ప్రపంచమునం దిపుడు అనుదినమును సత్వరముగ యాహ్వాన విలులేని మాట్లాడు గలుగుచున్నది. ప్రజల యభిప్రాయములు, ఆశయములు మార్పు గాంచుచున్నవి. లాండుజాజ్జిగారు నడిపినటుల, సంగ్రామము మూలమున వేయినంతత్వరముల యనుభవ మొక్కమారు గలుగుచున్నది. కాంగ్రెసు సంస్కరణము లామోదించబడి సంవత్సరముయినది. అప్పటినుండియు ప్రజల యభిప్రాయములందేగాక, పాలకుల యభిప్రాయములందు గూడ విశాలదృష్టి గవ్వబడుచున్నది. చక్రవర్తిగారే, బాధ్యతగల ప్రభుత్వ ప్రదానము తమ ఆశయమని ప్రకటించిరి.

అట్టితరీ, ప్రజలు ప్రభుత్వాశయమునకు దగినటుల తమ విధానమును మార్చికొనవలసి యుండును. బాధ్యతగల ప్రభుత్వమును వెంటనే స్థాపించవలయునని కోరుట ధర్మము. ప్రజలు ప్రభుత్వ ప్రకటనము కన్న వెనుకంజ వేయ నేమాత్రమవసరముండదు. కాంగ్రెసు విధానమున కార్యనిర్వాహక సభ శాసననిర్మాణ సభకు లోబడి యుండినను, శాసననిర్మాణసభకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించినపుడు కార్యనిర్వాహక సభ దొలగిపోవలసిన యగత్యము లేదు. ఇందుచే కార్యనిర్వాహకసభ నిరంకుశము వహించుటకు

కొంత యవకాశముగలదు. అట్టి యవకాశ ముండ గూడదని, వంగదేశ నాయకులు తలంచుచున్నారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునుచే ప్రజలకు సంపూర్ణ బాధ్యత వహించుట యవసరమని వివేచన చంద్రపాలు, మోతీలాల్ ఘోష్ మొదలగు నాయకులు అనువదించిరి. జాతీయవాదులే గాక, యిట్టి యాశయములను వంగదేశ భూస్వాములు గూడ వెల్లబుచ్చుట, వంగదేశ నాయకత్వమునకు దార్శాణముగ నున్నది. మొన్నటి దినమున వంగదేశ భూస్వాములు సమర్పించిన విజ్ఞాపనపు ప్రతిమాతావ్యసాన ములకరించినది. దానిని జదివిన పిమ్మట, భూస్వాములు దేశపరిస్థితుల గూర్చి ఎటుల దూర మాలోచింప గలిగిరో సువ్యక్తమగును. స్వపరిపాలనమునకును సంగ్రామ సాహాయ్యమునకును దగ్గరసంబంధము గలదని మీరే చెలిపి. ప్రజలు పరిపాలనాబాధ్యత వహించిన గాని, తమ ధనమును ప్రాణములను ప్రభుత్వముకొరకై యర్పింప శక్తి వంతులు కాజాలరు. ప్రాబల్యము వహించిన హిందూదేశమే శత్రువుల చించి చెండాడగలదు. ప్రతిభారతీయుడును ఆహవానమును దుముకుట కుత్సాహపూరితుడగును. అందుచే భూస్వాముల విజ్ఞాపనమునం దీతమైన వ్రాసుబడినది.

“బాధ్యత గల ప్రభుత్వమును మా కొనగిన వెంటనే, మాదేశమునకును చక్రవర్తికిని సామ్రాజ్యమునకునుమాధనప్రాణములనర్పించినేవజేయుట యేమాత్రధానవాంఛ. దేశ నాయకు లింకకొరకై నిర్బంధపైనిక విధానము సంగీకరించుటకై వరు వెనుదీయరు. జాతీయక్షేమము కొరకుగాని, సామ్రాజ్యక్షేమము నిమిత్తమేగాని ఎట్టి త్యాగ మవసరమైనను గావించుటకు సంసిద్ధులై యుండెదరు.” ఈ వాక్యముల పరిశీలించిన సామ్రాజ్య సేవకై భూస్వాముల యాతురత వ్యక్తమగును. స్వపరిపాలనా సమస్యా నిర్వహణము భారత దేశాభివృద్ధి కొరకేగాక, సామ్రాజ్య సుస్థిరత్వమునకు గూడ ముఖ్యవసరమని ఈ సంఘము వారు గ్రహించుట, యంతాహవానకముగ నున్నది.

రాష్ట్రపరిపాలనము గూర్చి యాలోచించునపుడు, రాష్ట్ర మేతీయన నుండవలెనో నిర్ణయించుట అవసరము. ఈ నిర్ణయము కాంగ్రెసువిధానమున గొప్పట్టును. ఈ విషయమును సులభముగ నానల ద్రోసి స్వపరిపాలనాసాధమును నిర్మించుట కష్టసాధ్యము. వంగదేశపు భూస్వాములీ యవసరమును బాగుగ గనిపెట్టి రాష్ట్రనిర్ణయ మి తీసున గావించిరి.

“రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమునకు ప్రథమ సోపానము రాష్ట్రనిర్ణయము. నిజ మగు స్వపరిపాలనా సాధనము రాష్ట్రీకృతమై నాధారపడి యుండును. ఇట్టి పరిణామ హిందూదేశమును భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములుగ విభజించినపుడే సమకూరగలదు. వంగభాష మాటలాడు జిల్లాల వన్నిటిని నేక రాష్ట్రప్రభుత్వముక్రిందకు దీసికొని రావలయును. విహార అస్సాము రాష్ట్రములందలి వంగభాష మాటలాడు మండలములను వంగరాష్ట్రముతో గలుపవలయును. రాష్ట్ర ప్రాబల్య మతిశయించి, బాధ్యత గల స్వపరిపాలనమునకు బుభాదుల వైచుటకు, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణమే ప్రథమ సాధనము.”

పై వాక్యముల ఆంధ్రులకామోదముగొలుపవచ్చును. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతము స్వపరిపాలనమునకు బునాది యని దేశమందెల్లడలను గ్రహించబడుటండ, ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణమును అలరింప విలు లేదు. గాని యిట్టి యనుకూల సమయమున ఆంధ్రనాయకు లవకాశమును జారవిడువక, దేశీయులకును పాల

కులకును రాష్ట్రనిర్మాణము గూర్చి సంబోధించుట యవసరమని వేరుగ నుడువ నక్కరలేదు. హిందూదేశప్రభుత్వముందు జరుగవలసిన మార్పు విషయమై కాంగ్రెసు విధానముతో నీ సంఘము వారేకీభవించుచున్నారు. భాషాప్రభుత్వము సంయుక్త రాష్ట్రాంగ విధానము నవలంబింప వలసి యుండుననియు, యింక స్వదేశసంస్థానముల కన్వస్థాన మొసగుట యవసరమనియు, మీరే చెలుపుచున్నారు. ప్రభువులసభ, కామన్సునభలవలె, ఈ దేశమునగూడ రెండు సభలు నిర్మించబడుట యవసరమని చెలిపి. రాష్ట్రప్రభుత్వములకు మాత్రము సంపూర్ణ పరిపాలనాబాధ్యత నొసంగుట యవసర మనియు, వంగదేశ మట్టిబాధ్యతల వహించుటకు దగియున్నదనియు, విజ్ఞాపనమున నివేదించబడినది. ఇందుకై శాసననిర్మాణసభలో ఉద్యోగ సభ్యులను పూర్తిగ దొలగింపవలసి ఉండును. సభ్యులందరును, బయ్యులుగనే ఉండవలెను. కొందరు ప్రభుత్వముమిత్రులై మరికొందరు ప్రజాని యుక్తులయినచో, సంపూర్ణ బాధ్యతవహించుటకు దగిన యవకాశము లుండవు. ప్రభుత్వ నియమితులు కార్యనిర్వాహక సభాపక్షమును సహజముగ వహించుటచే, అనుద్యోగ సభ్యుల సంఖ్య యధికమయిన ప్రయోజనము గూడ కొరతవదును. అన్ని సంఘముల వారికిని ఈ విధానమున తగిన ప్రాతినిధ్య ముండదని తోచినచో, ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మట్టివారికి నొసగవచ్చును. కాని వారు ప్రత్యేక నియోజకవర్గముచే ఎన్నికొనబడవలయును గాని, ప్రభుత్వ నియమితులుగ నుండగూడదు. వంగదేశ శాసననిర్మాణ సభయందు 400 మొదలు 450 వరకు సభ్యులుండవలెను. సభ్యుల సంఖ్యయధికమయిన కొలదిని, ప్రభుత్వము కొలదినుండి మాత్రత మనునని నుడివెడి యాజ్ఞేపణ కేమాత్రమును విలుండజాలదు. ఆంగ్లదేశమున భవిష్యత్ పార్లమెంటుసభలో 700 సభ్యు లుండగలరు. అట్టితరీ నాలుగుకోట్ల వంగదేశీయులకు 500 మంది సభ్యులయినను అధికము కాజాలరు. కార్య నిర్వాహక సభ నేత్వరచుటకు, గవర్నరుగారు శాసన నిర్మాణసభకు విశ్వాసపాత్రుడైన యొకసభ్యుని యాహ్వానింపవచ్చును. ఆతడు తన యిచ్చవచ్చిన పారిని మంత్రులుగ నియమింపవచ్చును.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యముండును. భాషిక స్వపరిపాలనమును వెంటనే స్థాపించి, గ్రామమును స్థానిక స్వపరిపాలనమునకు బుభాదగ గావించవలెను. రాష్ట్రీయ పైనికదళ మేర్పడునుటకు, రాష్ట్ర విధానమున అవకాశ ముండవలెను. వంగదేశమున నాకాదళమును, విమాన దళమును నిర్మించుట యవసరమనియు, దానిపై అధికారమును సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమున కొనగవలయుననియు, విజ్ఞాపనము నూచింపుచున్నది. ఇట్టి బాధ్యత గల ప్రభుత్వమును హిందూదేశమున కొనగనిది, స్వల్ప సంస్కరణము లెట్టిలాభము సమకూర్చజాలవని, భూస్వాములు నివేదించిరి.

కడపమండలసభాధ్యక్షు లగు టి. వి. వెంకట్రామయ్యగారు నుడివివేయట, కాంగ్రెసు విధానమున కొక్కటే లోపము గలదు. కాంగ్రెసు విధానము విప్లవకరమగుట దుర్వాదము. బాధ్యత గల ప్రభుత్వము స్థాపించుటలో, కాంగ్రెసు విధానము వెనుకాడుటయే దానికి గల ముఖ్యమగులోపము. ఆలోపము నివసయమున పూర్తిజేసి, ప్రజల మనోభావములను మనఃస్ఫూర్తిగ మాంటాగూగారికి చెలుపుట యవసరము. ఇందు విషయమై, చెన్నరాష్ట్రము వంగదేశము ననుసరింపుట భావ్యము.

ప్రతికూల బ్రాహ్మణేతరులు: అనవసరమగుకలవరము

(౧)

ప్రతికూల బ్రాహ్మణేతరులు, కాంగ్రెసు విధానము నవలంబించిన నెంచిన సభల కేతెంచి, కలవరము గావించ సమకట్టుచున్నారు. చెన్నపురి లో గావించబడిన దేశహితైక బ్రాహ్మణేతరసభలో యిందుకు నిదర్శనము గన్పట్టెను. కాశీహస్తీసభలో అట్టికలవరమునకు ప్రయత్నములు గావించబడెను గాని, యవి విజయము గాంచలేదు. దత్తమండల బ్రాహ్మణేతర సభ శనివార ముదయమున జరుగవలసి యుండెను. దాని ముఖ్యద్దేశము కాంగ్రెసు విధానమున కామోదము దెలుపుటయే. సభకు దివాను బహదురు కేశవపిళ్ల గారగ్రాసనాధిపత్యము వహింతురని మున్ముందే ప్రకటించబడినది. అట్టి తరి ప్రతికూలపక్షమువారు మున్ముందే సభ నలంకరించి, తమ యిచ్చవచ్చిన అబ్బాసు ఆలీగాడిని అధ్యక్షులుగ నియమింప ప్రయత్నించి రని దెలియుచున్నది. తుట్టుతుడకు ప్రతికూలుర దుండగము లాపివేయుటకు రక్షక భటులేతెంచి, శాంతి సమకూర్చిరి. దేశహితైక బ్రాహ్మణేతర నాయకులు సాయంకాలము తిరిగి సభ గావించిరని తెలియుచున్నది. ప్రతికూలుర వ్యర్థ ప్రయత్నములు జాలి గోలుపు చున్నవి. ఇంతమాత్రముచే మాంటాగూగారి కనులుమూయుటకు వీలు లేదు. దేశములో స్వపరిపాలనాభిలాష యేతరున వ్యాపించుచున్నదో వారు తెలిసికొనగలరు. ప్రాపంచికపరిస్థితులను వారు విశాల దృష్టితో పరికింపగలరు. స్వపరిపాలనావసరమును గుర్తించగలరు. సామ్రాజ్యలాభమునకు ద్రోవ జూపు స్వపరిపాలనాప్రధాన మేమాత్రమాలసింప బడజాలని, ప్రతికూలురు దెలిసికొని, ప్రజాశయసాఫల్యమునకై కృషి సల్పుట భావ్యమని దెలుపుచున్నారము. ఆంగ్లోహైందవులలో గూడ, దూరదృష్టి గలవారు స్వపరిపాలనావసరమును మాంటాగూగారికి వెలిబుచ్చిరి. భూస్వాములు కాంగ్రెసు విధానమునకు ముందు జనుచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో కాలప్రవాహమున కేమరీదయత్నించి, దేశహితమునకు వ్యతిరేకముగ బ్రవర్తించ సమకట్టిన, ప్రతికూలుర ప్రయత్నములు ప్రయోజనవిరహితము లగుట తథ్యము. నాయకులు, ప్రాతికూల్య మేమాత్రమును లక్ష్యపెట్టక, గమ్యస్థానము జేరువరకు నేకదీక్షతో బనిజేయుట లాభప్రదము.

నిరాధారమగు వాదము

ప్రాచీనకాలమున బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరుల యభివృద్ధికి యడ్డుదగిలిరాలేదా యను విషయము గూర్చి తర్కింపవలసినయవసర మిపుడు గాన్పించదు. ఏలనన, ఆ విషయమై సిద్ధాంతము గావించుటకు సాధ్యమయినను, ప్రయోజన ముండదు. సాంఘిక రాజకీయ పరిస్థితులన్నియు నిపుడు మారినవి. చరిత్ర పఠించువారికి మాత్ర మట్టి పరిశోధన లెక్కుడుగ లాభించును. మేమిదివరకొక మారు దెలిపినటుల, బ్రాహ్మణ నిరంకుశ ప్రాబల్యము, యూరపీయును చరిత్రకారులు దెలిపినంత యధికముగ గాన్పించదు. ఆ విషయ మటుండ నిండు. ఆంగ్ల పరిపాలన మారంభమయిన పిమ్మట, అన్ని వర్ణములవారికిని అభివృద్ధికి సమానావకాశము లొసగబడినవి. ఆంగ్ల విద్యాభ్యాసమునకు ఎట్టి ప్రతిబంధకమును గాన్పించదు. ఉద్యోగ విషయములలో, బ్రాహ్మణేతరులకు అభిమానము బహిరంగముగ జూపబడినది. బ్రాహ్మణేతరు లట్టి యవకాశము దీసికొని యభివృద్ధి గాంచక పోయినచో, బ్రాహ్మణు లెటుల యుత్తరజాతులో దెలి

యకున్నది. ఉద్యోగ ప్రధానము అధికారవర్గపు హస్తగతమైయుండ బ్రాహ్మణులు అట్లు లగు బ్రాహ్మణేతరుల పురోభివృద్ధి కెట్టి యాటంకము గలుగజేయ గలరు? ఇందు గూర్చి కర్నూలుజిల్లా సభాధ్యక్షులగు రంగ నాథ మొదలియారుగారు సహేతుకముగ చర్చించిరి. బ్రాహ్మణుల పలుకుబడి ప్రబలుటచేత అధికార వర్గము వారు బ్రాహ్మణేతరుల కుద్యోగముల నొసగలేదని, ప్రతికూలురు దెలుపవచ్చును. ఈ అపవాదము అధికారవర్గ గౌరవమునకు దగియుండలేదు. ఇది యొకవేళ సత్యమేయైనచో, స్వపరిపాలనావశ్యకత యిందుచే మరింత బలపడుచున్నది. ప్రస్తుత విధానమున బ్రాహ్మణుల పలుకుబడి యధికమగుచో, అట్టి పరిపాలనా విధానము నెంత త్వరలో మార్చివైచిన బ్రాహ్మణేతరుల కంత మేలుగనుండును. అధిక సంఖ్యాకులగు బ్రాహ్మణేతరుల పలుకుబడి యతిశయించు మార్గము, స్వపరిపాలనము దేశమున కొనగట మూలముననే సాధ్యమగునని ప్రతికూలురు దెలిసికొనుట యవసరము. ఆంగ్లోహైందవ పత్రికలకు ప్రకృతాశము వాయిపుచూ, కాలము వృధాబుచ్చుటకన్న యన్ని సంఘముల వారును పరస్పర దూషణమును మాని దేశహితముకొరకు తమ యావచ్చుకొని వినియోగించి కార్యసిద్ధి బడయుట, శ్రేయోదాయకము.

దేశీయ మహాజనసభ

దేశీయమహాజనసభ గూర్చి నటేశను కంపెని వారు నూతన గ్రంథమును ప్రచురించిరి. అందు అధ్యక్షుల యువన్యాసములన్నియు పూర్తిగ ముద్రింపబడినవి. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షకోపన్యాసములనుండి కొన్ని భాగములు ముద్రింపబడినవి. కాంగ్రెసు తీర్మానములన్నియు ప్రకటింపబడినవి. కాంగ్రెసు నిబంధనలు, కాంగ్రెసు సంస్కరణ విధానము అనుబంధములుగ ముద్రింపబడినవి. అధ్యక్షుల ఛాయాపటములు గూడ ప్రచురింపబడినవి. ఈ పాత్రము 4 రూప్యముల వేల గలిగియున్నది. ఇది సర్వజనోపయోగకరముగ నుండుననుట కేమాత్రము సందియ ముండదు. ఇట్టి పాత్రమును సకాలమున ప్రచురించినందులకు నటేశను కంపెనివారభివందనియులు.

బల్లారి సరసవిద్యోగిని సభ

ఈ సభవారు యీనెల 8-వ తేదియందు ప్రహ్లాదనాటకమును, 9-వ తేదియందు సారంగధర నాటకమును అతి మనోహరముగ ప్రదర్శించిరి. ప్రహ్లాదనాటకమున ప్రహ్లాద పాత్రధారియు, లీలావతియు తమ భావ ప్రదర్శనముచే ప్రేక్షకుల నానందనిమగ్నులజేసిరి. సారంగధరనాటకమున, చిత్రాంగి పాత్రధారి తన యసమాన నైపుణ్యము జూపెను. విచారణరంగము చాలకాలము నాక్రమించుటచే, అంత్యభాగమును త్వరలో ముగింపవలసి వచ్చెను. రెండు నాటకము లందును, సీనుల యేర్పాటు చక్కగ నున్నది. ఏ రికముందు ప్రదర్శించెడి నాటకములకు గూడ చెన్నపురి వాస్తవ్యులు తగిన యభిమానమును జూపగోరుచున్నారము.

నెల్లూరు: ఆంధ్ర రాష్ట్రము

ఆంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానము నెల్లూరు మండల సభలో ఏకగ్రీవముగ నామోదించ బడినదని తెలుపుటకు సంతసించు చున్నారము. కడపమండల సభలో, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లగు గుండురావు గారు ఆంధ్రోద్యమము విషయమై కడప మండలము లగిన యుత్సాహమును కట్టుదలను జూప

వలయు నని, తమ యువన్యాసమున నుద్బోధించిరి. ఆంధ్రోద్యమము ఆంధ్రదేశమందే గాక, హిందూదేశమున గూడ ప్రబోధము గలిగించునని మా యాశయము.

మహమ్మదీయ నిర్బంధితులు

ఈ నెల 7 వ తేదిన మహమ్మదీయు లన్ని భాగములనుండియు, నిర్బంధితుల విమోచనము కొరకై ప్రభుత్వమువారిని కోరుట కొకయుద్యమము కలకత్తాయందు బయలువెడలినది. ఆప్రకారమే, వేలకొలది తంత్రివార్తలు ప్రభుత్వమునకు బంపబడె నని మెయిలుపత్రికా విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు. మహమ్మదీయుల యభిప్రాయమును గౌరవించి, నిర్బంధితుల విముక్తిని గావించ ప్రభుత్వము వారు ప్రార్థితులు. మహమ్మదీయ సోదరుల ప్రయత్నములు విజయము బడయు గాక!

వృత్తాంతములు

కొట్టు దోచుకొనబడుట:—వంగదేశము తూర్పుభాగమందలి కొన్ని కొన్ని గ్రామముల వర్తకులు ఉప్పు, బట్టలు, నూనె మొదలగు సామానులను అతిక్రియముగ విక్రయించుచుండుటచే నా యాగ్రామస్థులు వర్తకుల కొట్టును దోచుకొనుచున్నారు.

కోడిపుంజుల పందెములు:—కొలంబోలో సామడు, మాతియ్యాన్ అనువారిద్దఱు గత మంగళవారమున కోడిపుంజుల పందెములు వేయుచుండగ పోలీసువారు చూచి వారిరువురవై కేసుచేసిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు. నేరస్థులకు చెరి 25 రూ॥లు జూల్కానాను విధించిరి. కోడిపుంజులను దొరతనము వారు వశపరుచుకొనిరి.

తండ్రి కుమారుని కాల్చివేయుట:—సింహళమున కులతాంగ్రామములో సింగూ అప్పహామి అనునతడు విలియును సింగూ అను తనకుమారుని కాల్చివేసెను. పోలీసువారు వాకబుచేసి సింగూ అప్పహామిని పట్టుకొని కేసుచేసిరి. కాల్చివేయునయమున అతనికి మత్తిధ్రువణము కలిగినట్లు నేరస్థుని న్యాయవాది వాదించెను. కొడుకువైగల ఆనాయుచే నిట్టికూర్కకృత్యము గావించెనని సాక్ష్యము వచ్చినందున జడ్జిగారు నేరస్థునికి 9 మాసములు కఠినశిక్ష విధించిరి.

దొంగిలించబడిన పుస్తకములు:—కలకత్తాలో కాలేజి వీధిలో షేకుగులాము హుస్సేను అను వాని పుస్తకముల సాఫలకము. ఒక విద్యార్థి పుస్తకములలో రెండింటిని ఒకడు దొంగిలించి షేకుగులాము హుస్సేనునకు విక్రయించెను. పోయిన పుస్తకములకు బదులుగ క్రొత్త పుస్తకములను కొనుట కా విద్యార్థి వైపునకు సాఫలకము బోయి, పుస్తకముల నడుగగ తన పుస్తకములే యతని కివిక్రయమనకు సాఫలకముని కనబరచెను. విద్యార్థి తనకు చూపబడిన పుస్తకముల గూర్చి వానిని ప్రశ్నించి మేజిస్ట్రేటుగారియొద్ద కేసు చేసెను. మేజిస్ట్రేటుగారికి పుస్తకముల వర్తకునియందు నేరము కనబడనందున వాడు విడుదల చేయబడెను. కాని పుస్తకములు విద్యార్థికి ఇప్పించి వేయబడెను.

బెంగుళూరులో మొహరము గందరగోళము:—బెంగుళూరులో బ్రాడ్వేకోడ్డుగుండ సేపరు గోవిందస్వామిసెట్టి అను నతడు తన స్నేహితులతో గూడ మొహరము 9 వ దినము రాత్రి పోవుచుండెను. షేక్ ఫరీదు అనునతడుకు మరి ఇద్దఱు మహమ్మదీయులును, శరీరములకు రంగును పూసికొని దారిలో సెట్టి, వానిస్నేహితులను అడ్డగించి కొంతసామ్యము ఇవ్వనిరి. సెట్టి సామ్యునియ్యక వారిని తూలనాడగ నాముగ్గురు మహమ్మదీయులును కోపమున సెట్టిని వానిస్నేహితులను కర్రలతో కొట్టి పొలిపొయిరి. వారిచే దెబ్బలుతిరిగిన పిదప సెట్టి పోలీసువారితో రిపోర్టుచేసెను. పోలీసువారు క్రూరులగు ఆముగ్గురు మహమ్మదీయులను పట్టుకొని బెంగుళూరు రెండవ మేజిస్ట్రేటుగారి యొద్ద కేసుచేసిరి. కేసు విచారణలో ఉన్నది.

కర్నూలు మండలసభ.

(0)

9-12-1917.

అధ్యక్షకోటన్యాసము.

అధ్యక్షా! ఈ స. రంగనాథం మొదలైన వీ. ఏ. వి. ఎల్. (కవి మానవజీవన దీప్తికలక్ష్యం) గారి ఉపన్యాస సంగ్రహము.

కాంగ్రెసు - లీగు సంస్కరణములలోని ప్రధానవిషయములు మీ కిదివరకే విదితములై యుండగలవు. ఇండియా-రాష్ట్రీయ కాసనసభల సభ్యుల సంఖ్యను హెచ్చించుటకు ఈ సభలలోని సభ్యులలో 45 వంతు వారు నియోజకులుగా నుండుటకు కాసనసభల తీర్మానములను కార్యనిర్వాహకసంఘము లయలుబడుటకును కిస్తును హెచ్చించుటకును వ్యూహపరుచుటకు సభి కారము కాసనసభలయందుండుటకును కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులలో సగమునుండి కాసనసభ్యులతో నియోజకపరిపాలనగా నుండుటకును లండను నగరము కేంద్రీయ ఇండియానుగ్రామ సంఘము సెల్లెవేయుటకును అతని జీతమును రైట్లను దేవులను ధరించుటకును అధినివేశముల యంత్రాంత్రా అధివేశములలో గల సంబంధమే ఇండియానుగ్రామ సంఘము సెల్లెవేయుటకు కవిగియుండుటకును, సేవలలో కవి మునులు ధరించుటకు కవిగియుండుటకును భారతీయులకు కవిగియుండుటకు కవిగియుండుటకు.

మీలో కవియును ముఖ్యముగ నీయబడదగినవే గాని దేవులతో కవిగియుండుటకు కవిగియుండుటకు, సర్. డి. ఇ. వాచా మున్నగు ప్రముఖులు వివరించుటకు రెండు సంకల్పములతో నీ సంస్కరణములు కోరబడినవి. పరిపాలనమున నా ప్రధానముగా కవి ప్రజల యభిప్రాయము యథార్థముగ పరిపాలనమున (వివరించుటకు) మాట్లాడుటనే గాని క్రియలలో గాని పరిపాలనమున ప్రజల భావములకును సంకల్పములకును వాంఛలకును అనుకూలముగ పరిపాలనమును కొనసాగించుటకును యథార్థపరిపాలన ఇండియాజాతీయ స్వరూపాలివేశములతో మొక్కటిగ నుండుటకు కావలసిన కార్యనిర్వహణ పరిపాలన మేర్పడుటకు ఈ సంస్కరణములు కోరబడినవి. ప్రభుత్వము యథార్థముగ ప్రజలకు బాధ్యమయ్యెదలది విధానమును ప్రజలకు కవిగియుండుటకు నియోజక స్వాతంత్ర్యమును కవిగియుండుటకు కవిగియుండుటకు గాని వారు తప్పి నెదలదు.

ప్రతిపక్షసూచక.

ప్రాచీన స్వరూపాలనము, విద్య, పాఠశాలము, వ్యవసాయము, సహకారము, పోలీసులు మున్నగుకొన్ని శాఖలు మాత్రమే కాసనసభలలో నియోజకసభ్యుల అధీనమున నుండ జరుగెదలదు ననిపించిరి. కాంగ్రెసులీగు సంస్కరణము లాచరణసాధ్యములు కావందులై ప్రతిపక్షుల విభాగ విధానము మాత్రంగా నాచరణ సాధ్యముగాదు. భరతఖండమునకు గల అన్నియుల మూలకారణమును మన ప్రతిపక్షులు పూర్తిగా అవహించలేదు. వారిని తొలగించుటకు గల ప్రధానక సాధనము కవిగియుండుట కావలసింప గోరుచున్నార. కొన్ని శాఖలను మాత్రం కొనుగోనను వారి పరిపాలనము లేననిగా జరుగజలెనని అధికకాంత్రాంత్రా మండలము, పరిపాలనము ననుసరించి అట్టి విశేషము. స్వరూపాలనమును కొంతకొంతగా నిర్మూల్యులై ప్రపంచమునకు జేరెనునును ఎన్నడును కూడలేదు. కళిదాసులకవి శాఖలపరిపాలనము ఈ గ్రామముగల అట్లున్నది నిరంకుశాధి నాచరణసాధ్యమని చరిత్రలో అధికారమును మనకీయ్యవలెయును కాధారమేమియును లేదు. ప్రభుత్వోద్యోగుల స్థితి దుస్థితిగా నుండును. వారుకొన్నిటిలో మాత్రమే నియోజకసభ్యుల కాసన సభ్యులని చెప్పుచుండుటకు తక్కినవారిలో కానుండుటకు తటస్థించును. కొన్నిటిలో నిరంకుశత్వమును కొన్నిటిలో విశేషమును సానుకూలములు కాజాలవు. వారిలన పరిపాలనము సరిగ జరుగకుండుటయు మన ప్రతిపక్షుల అభిప్రాయమేమియు జరుగగలదు.

కాంగ్రెసులీగు విధానము వీధులలోనను వైవిధ్య పరుపబడినది. కాంగ్రెసు దొక్కటియును నడలబడగూడదు. అక్షేపాలు నిరాధారములు. ప్రతిపక్షుల విధాన మాచరణ సాధ్యము కాదు. అయిన లాభకరము కాదు. మనము సర్వవిధముల కాంగ్రెసులీగు విధానము నామోదింపవలెను.

స్వరూపాలనమును తెలుసే యొసంగిన పామరజలకు పోలికనుని మన ప్రతిపక్షులు వాదించుచున్నారు. పామర గుండును వాడకట్టికొని నిర్మాణముగ మొక్కసారిగ

కేంద్రీయించినది. ఈ ప్రేమ మంత అకస్మికముగ కలుగుటచే కేంద్రీయముగ కనబడుటలేదు. నిరంకుశాధికారుల అభ్యుదయము తొలగినచో పామరు లభిగిపాలగుదురు. సివిలియనులు ప్రజలయిబ్బందులను తెలిసికొనుట కెన్నడైన ప్రయత్నించిరా? వారిలో నెందరికీ కేళ భావలతో పరిచయముకలదు. పరిచయము కలవారిలో నెందరు ప్రజలతో కలసి మెలసి యుండి వారి యిబ్బందులను స్వయముగ తెలిసికొని తొలగింప యత్నించి? ఈయంద్యోగులు గ్రామములలోనికి వెళ్లినపుడు గ్రామాద్యోగుల కంతివ్యయ మగుచున్నచో ఈ వెర్షయంద్యోగులకొరకును వారి పరివారము కొఱకును గ్రామాద్యోగు లేమి వ్యయపరుచుచున్నారో వారల్లుపరిపెన వర్షపులకెంత తక్కువ ధరలువేసి బిల్లులను పంపుచున్నారో వీరెరుగుదురా? ఈవ్యయము పూర్తిచేసికొనుటకు గ్రామముననుకరణములు చేయు పన్నాగము లీయంద్యోగులెరుగుదురా? వారి నివారించుట కేమైన చేసిరా? ఆదాయపుపన్ను గ్రామములలో నెల్లు విధింపబడుచున్నది? అందులను గూర్చి నిష్పాక్షికమగు విచారణజరుపబడినదా? లీదలకు హెచ్చుపన్నునుధనీకుల కొద్దిపన్నునువిధింపబడకుండుటకెట్టి ఏర్పాటులైన జరుపబడెనా? పోలీసువాడు చేయు దాష్ట్యములు, వారు లీదలను వ్యవహారజ్ఞానము లేనివారిని బాధించుచుండును వీరెరుగుదురా? క్రిమినలు ప్రాసీజుతోడు సెయ్యాలిటీసెక్షన్లు తెల్లుపయోగపడుచున్నవి? పేదరికము మహాపరాధమగుచున్నదని వీరెరుగుదురా? గయితులకు అడవుల సంబంధమగు నిబ్బందులెన్ని కలవు? కొన్ని గ్రామములలో అడవుల సరిహద్దులు గ్రామములకు మిక్కిలి సమీపముగ నుండుటచే పశువులు అడవులలోనికి పోకుండమానుట ఎంతకష్టమో వీరెరుగుదురా? కొన్ని చోట్ల గడ్డిగాని చెట్లుగాని లేని కొండలు గూడ రిజర్వు చేయబడినవి. అట్లు చేయుటవలన దారికప్పి అటకేగిన పశువులను బంధించుటకు మాత్రమే ఆ కొండ లుపయోగపడుచున్నవి. అడవులశాఖకొరికి యంద్యోగు తెల్లు లంచములను పుచ్చుకొనుచున్నారో వీరెరుగుదురా? రైతులు దరఖాస్తులను పెట్టుకొనుచున్నార. వారిలో నెన్ని వెర్షయంద్యోగికి చేరుచున్నది? అత డెన్నిటి ననుకూలముగ పరిష్కరించుచున్నాడు? ఈ విషయమునుగూర్చి ఎంత చెప్పినను కాలయాపనమేగాని లాభములేదు. ప్రజానాయకులకంటె నిరంకుశాధికారులే పామరులందరికానురాగముకలిగి యందు రనుటకంటె నసత్యవార్త నేరాకట్టి లేదు.

బ్రాహ్మణేతరులు

బ్రాహ్మణాధికార మను నులివునకు మనము వెరకబనిలేదు. సేను బ్రాహ్మణేతరుడ నైనను ప్రత్యేకసంఘ ప్రాతినిధ్య మనవసరమని సేను నమ్మెదను. ఇట్లునుటవలన బ్రాహ్మణేతర మహాసంఘభివృద్ధికి సేను విముఖుడనైతిలవలదు. సేనెల్లును విముఖుడన కాజాలను. సేను బ్రాహ్మణేతరుడను. వారిద్య నాసంఘస్థితి నాసర్వస్వమును వాసంఘభివృద్ధికి వినియోగింపబడదగిన వని సేనెరుగుదును. వాసంఘమును సేను ప్రేమించుచున్నంత హెచ్చుగ మరి ఎక్కువను ప్రేమించుటలేదు. గాని నియోజక సాతంత్ర్యమెట్లుగబడినను బ్రాహ్మణేతరుల లాభములకెన్నిటిని భంగము కలుగదని సేను నిశ్చయముగ నుద్దగలను. మొదటి నియోజకమున బ్రాహ్మణేతరుల ప్రతినిధులు హెచ్చుగ నుండకపోయినను (అయిడకపోయి) రెండవ నియోజకమునాటికి వారాలోపము మరల కలుగనీయరు. ఇట్టి తాత్కాలికమగు మహాపత్తి కలిగినను సహించగలగు గాని వర్షమునకు వర్షమునకును సంఘమునకును మధ్య కాశ్వత బ్రహ్మకల్పముగ కలబుద్ధ్యముల నిర్మించుట మహాసగము.

బ్రాహ్మణేతరు లాత్మగౌరవము గలవారు. వారు తెల్ల బ్రాహ్మణుల యొద్దనుండి గాని కల్లబ్రాహ్మణులయొద్దనుండి గాని ఎట్టి దానములను గ్రహించి నంగీకరింపరని సేను తలంచుచుంటిని గాని మన 40 లక్షల ప్రజల నాయకు లీయాచకత్వమునకు గూడ దారిదీసిరి. ఈ నాయకుల ప్రకటనమును సేను పునరులు చది తిని. బ్రాహ్మణులు ప్రభుత్వోద్యోగములన్నిటిని తామే గుత్తొనుచున్నారను ద్వేషము మాత్రమే అందు పూర్తిగా వెడల గక్కబడినది. ఇది ఎంత అనిశేక భరితమో ఇందుక పరికించిన స్పష్టము కాగలదు. ఈ ఉద్యోగముల నిచ్చువా రెవరు? వారిని స్థిరపరుచుటకును రద్దుపరుచుటకును కడపటి అధికార మెవరికమున నున్నది? సివిలియను యంద్యోగులకే గదా యీ అధికారము కలదు. బ్రాహ్మణులు కల్లబ్రాహ్మణులకులకు చెట్టి వారిని ధ్రువంపజేసి రెండురా? అటు

లనిన సభివ్యయభరిత మగు సివిలియనుశాఖ చెప్పబడినంత ప్రేమముగ పనిచేయుటలేదని తెల్లముకాదా? క్రిందివారు చేసిన ఏర్పాటులను రద్దుపరుచుటకు గూడ సర్వాధికారము గల మండలాధికారితో స్వయముగ విన్నవించిననుగూడ నాతడట్టి లోపమును సవరింపజేసి అలోప మతనిదే గాదా? ఇపుడు మనము బ్రాహ్మణులతోను అధికార గౌరవముకొరకు ప్రాబులాడు నిరంకుశాధికారులతోడను గూడ తీవ్రముగ పోరవలసి కచ్చుచున్నది. స్వరూపాలనము వచ్చిచో బ్రాహ్మణాధికారమే యుండునను కొనినను ఇట్టి పోరు మహాకవనమయ్యుండదని సేను నిశ్చయముగా నడచగలను. ఇక ముందు గూడ ప్రజలు ప్రభుత్వోద్యోగములకొరకే వేలమువేరిగా ప్రయత్నించురనుటవిశ్వసనీయముగాదు. ఇదివరకే చదువుకొనిన వారు పలువురు ఇతరప్రయత్నము లన్నియు విఫలమైన గాని ప్రభుత్వోద్యోగములను కాంక్షించుటలేదు. ఇపుడు బ్రాహ్మణేతరులకే ప్రాశస్త్య మొసంగుచున్నార. అట్లున్నను గూడ స్వతంత్ర జీవనోపాధి లభించినంతె పలువురు ప్రభుత్వోద్యోగములను పరిత్యజించుచుండుట సేనెరుగుదును. కొద్దికాలము క్రిందట సే న్యాయవాదిగ పనిచేయు వారంభించిన యవకుడు గూడ మనసము పదవి నంగీకరించుటలేదు. దీర్ఘ కాలమునుండి న్యాయవాదులుగ పనిచేయుచుండువారు సముజ్జ్వలి పదవులను గూడ లెక్కచేయరు.

మన ప్రతిపక్ష నాయకులు నుడివినట్లు బ్రాహ్మణేతరులు ప్రభుత్వోద్యోగములకొర కంతపాటలాడుట లేదు. ఈ రాజధానియందు బ్రాహ్మణేతరులు ప్రభుత్వోద్యోగులలో తక్కువగా నుండుటకది యొక్కటియే కారణముగాదు. విద్యా విషయమున వెనుకబడుట మరియొక కారణము. ఇదిగాక దొర తనమువారు ప్రభుత్వోద్యోగములను బడయగోరువారి కందరి కిని కఠినపరీక్షల నేర్పరచుటయే గాక అనవసరములునుకీ కఠినములును శాఖాపరీక్షలనుగూడ నేర్పరచిరి. వీనిన్నిటిని మనము బాగుగా నాలోచించిన బ్రాహ్మణులవై మన సెట్టి నాయకుమిత్రులు చూపు ద్వేషము నిరాధారమని తెలిసికొన గలుగుదుము. ఈసందర్భమున నావ్రస గారు తిరునల్వేలిలో చేసిన హితోపదేశము చాల క్లాఫునీయుము. ప్రతిపక్షులకు బ్రాహ్మణులవైనను తమతోచేరని ఇతరులవైననుగల ఆగ్రహమున వార ఈ రాష్ట్రమునందలి బ్రాహ్మణేతర మోందవుల నందరిని హాస్యాస్పరులను గావించు చున్నార. ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్య మంగీకరింప బడినది. దాని నింకను బలపరుపవచ్చును గాని జాతులను మతములను సంపూర్ణముగ విడదీయుట సముచితము గాదు. కాని సెట్టి నాయకుమిత్రు లట్లు తలచుటలేదు. బ్రాహ్మణేతరుల ఆత్మగౌరవమునందు వారికెట్టి విశ్వాసమునులేదు. దారిపోవు వారందరును దిగ దుడిచి పారజేయు కలముల సేరుకొని తినుటకు వారు వాల్చరచబడుచున్నారు. ఇది బ్రాహ్మణేతర మహాసంఘమున కంతయు నగౌరవకరము. తాము దేశీయపురోవృద్ధికి భంగము కలిగింపకాయుచున్నామనియు దైవకీర్తిని మానవకీర్తి ఎన్నడు నడుకొనజాలదనియును కర్మఫలానుభూతిసంహిత ప్రథమముగ నుండజాలదనియును వీరెన్నడు గ్రహించుకొనే నూహింప జాలకున్నారు. కాన వారు నన్ను నికసింపినను వల్లెముని లేమ విధానమును మానుకొని దేశహితంకరులతో కలిసి పనిచేయవలయునని సేను వారిని కోరెదను. అపుడు వారు బ్రాహ్మణేతర సంఘభివృద్ధికి ద్వీగుణీకృత దీక్షతో పనిచేయుట కనకాశమును అంగబలమును కూడ కలుగగలదు.

సంయుక్త రాష్ట్రములయందు పోలీసుశాఖ పరిపాలనమును గూర్చి యొనర్పబడిన తీర్మానము న నిట్లు వివరింపబడియున్నది. గత సంవత్సరము న రాజద్రోహపు కేసులు దాఖలు కాలేను. అయినను విద్యార్థులను చువ్వధముల ద్రోక్కింప బలమగు యత్నము లొనర్పబడినవి. ఈ యత్నములు సాగకుండ విద్యార్థులను కడుజాగ్రత్తతోడ గాపాడవలసియుండెను. ప్రత్యేక శాఖవారు మాతనమగు సేనముల గనుగొని యద్యుతమగు సేన సుసర్పి యుండిరి ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు క్లాఫుంచి యుండిరి. సర్జెంట్లు మెస్టరు గారా ప్రశంస నామోదించిరి.

క్రియను తిరువేదము రైలువే: ఈలైన కిలిముక్కు యొద్ద కొంతమేర క్రుంగిపోయినది. క్రుంగిపోయిన భాగమును తిరిగి మరామత్తుచేసిరి. సోదా నిమిత్తము దీనిపై నుండి రైల్లు ననుప యడినది. ఈ లైన ఇంకొకడను క్రుంగి కుండ నున్న యువల కొద్ది కాలములోనే రైలు మెరుగుపడనని తెలియబడున్నది.

సమాచారములు.

విశేషపు తపాలానుగొనవచ్చునట్లు ఎక్స్ ప్రెసులైలు బొంబయిలో నిన్నటిదినమున బయలుదేరినది.

కీర్తిశేఖరైన గొ. కవాస్తిగారి స్మరణ చిహ్నము నొక దానిని రంగూను నగరమున నెలకొల్ప నిదివరలో పది వేల రూపాయలు చందాలు చేయబడినవి.

పిడుగు పడుట:— తిరువాన్కూరు మధ్యభాగమున నున్న తురుర్గూడు అను గ్రామములో నిద్రకు మునుపల వైది పిడుగుపడినది. వారు తక్షణము మృతినొందిరి.

హిల్ తిప్పెర రాజావారు:— యుద్ధకృతముల క్రింద తాము ప్రతిసారి 15000 రూ.లను యిచ్చుటకు దలచితిమని రాజావారు రాజప్రతినిధిగారికి వార్తనంపిరి.

మహమ్మదాలిగారు:— మాంటేగుగారితో మాటాడుటకు తాను అంగీకారము నివ్వవలయునని మహమ్మదాలిగారు హిందూదేశపు దొరతనమువారికి వ్రాసిరి. కాని అంగీకార మియ్యబడలేదు.

వంగదేశమున రాజద్రోహపు కేసులు:—కింగ్స్టన్ చెంది జడ్జిగారగు సర్ సిడ్డిక్ లాల్ గారు వంగదేశమున రాజద్రోహపు కేసులను విచారణ చేయుటకు హిందూదేశమునకు వచ్చుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

తూర్పు బంగాళమున కొన్ని గ్రామములు దోచుకొనబడినట్లు తెలియవచ్చెను. ఈదోపిల్లకు రాజకీయముగు కారణములు గానరావు. ఉప్పు, బట్టలు, నూనె మున్నగు వస్తువుల ధర పెరిగియుంటున్నది వీటికి కారణము.

కలకత్తానగరమున మ్యూనిసిపల్ నియోజనములు మున్ముందు జరుగగలవు. సభ్యత్వముల విషయమున కలకత్తా యూనియను సమాజమువారు పోటీకి నిలువ నిశ్చయించి యత్నముల నొనర్చుచున్నారు.

భారతజాతీయ సాంఘిక మహాసభ కలకత్తా నగరమున కాంగ్రెసుసభ జరుగువారమునజరుగగలదు. మహాసభాధ్యక్షము వహింప డాక్టరు పి. సి. రాయగారు రనుమతించిరని బంగాళీ పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

యావద్భారత సాంఘిక సేనా మహాసభ కలకత్తా నగరమున 27 వ తేదీన జరుగును. సభవారి యాహ్వానసంఘమువారు సమావేశమై న్యూ ఛాదరిగారిని తమ అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనిరి. సభాధ్యక్షుడుగా గాంధీమహాశయు నెన్నుకొనబడెను.

అక్రమముగ బంధించెనని అశుచుర్యు రబ్బరు ఎస్టేటు మేనేజరు డి డబ్ల్యు హేవిజను నేరీయరుగారి వైసుమారు 18 మాసముల క్రిందట అశుచుర్యు స్వేచ్ఛ మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట కేసు దాఖలయ్యెను. నిన్నటిదినమున తీర్పుచెప్పబడెను. కేసు కల్పితమని చెప్పి మేజిస్ట్రేటుగారు ముద్దయిని విడిచిపెట్టిరి.

దినాజీపూరు మహారాజా, బి. చక్రవర్తి, గొ. నుకేంద్రనాథరాయ, గొ. భజులుహావ, ద్వారకా నాథ్ చక్రవర్తి, సర్. కే. జిగుప్తగార్లకు 9 వ తే. ని మాంటేగ్యుగారు (కలకత్తానగరమున) సందర్శనముల సెనగిరి. వైతేది ఉదయమున వంగరాష్ట్ర భూస్వామి సమాజమువారు మాత్రమే విజ్ఞాపనపత్రము నర్పించుకొనిరి. దినాజీపూరు మహారాజా వార్తాపత్రమును చదివిరి.

మధ్యరాష్ట్రీకాసన సభ:— ముందు సోమవారమున కాసనసభ సమావేశమగును. సభయందు మధ్యరాష్ట్రీయ స్థానిక స్వపరిపాలనా కాసనమును ప్రతిపాదింప గొ.హల్లాగారు నెలపుడిసికొందురు. గ్రామపాలకుద్వారా సనముగూడ సభయందు ప్రవేశ పెట్టబడును. పురములయందు నిష్పంధపారంభించితినద్యను ప్రవేశ పెట్ట నూచరముల నొనర్పగలము నొకదాని నేర్పవలసినదని టాకరుగారు ప్రతిపాదింతురు.

హిందూ పత్రికను బ్రత్యుత్పాద్యమున రాకుండ నిరోధించుటకు గూర్చి, రంగూను పోస్టుచుట్టరు గారి యొద్దనుండి కమ్యూంటు క్లబ్బు కార్యదర్శి కోకలేఖ చేరినది. హిందూ పత్రికా ప్రచారమున కట్టి నిష్పంధమును కలిగింప లేదనియు, పత్రికలను బలువాదా చేయుటకు పూర్వము తమ యనుమతిని పొందవలసినదని దొరతనమువారి యుత్తరవై వదనియు వైలేఖ యందు వివరింపబడెను.

ఉరిశిక్ష మార్చివేయబడుట:— మాండలి నివాసులగు మిటాబ్ హుస్సేన్, అహ్మద్ సింగు, ఆలీహమ్మదు హాదికి అను వారు ముగ్గురు హత్యలు గావించినందున మాండలి జైల్దారులు వారు వారికి ఉరిశిక్షలను విధించిరి. ఉరిశిక్ష న్యాయమై నదికాదని నేరస్థులు గవర్నరుజనరలుగారికి అర్జిని పెట్టుకొనిరి. గవర్నరు జనరలుగారు అర్జిని రాచారణచేసి ఉరిశిక్షను దీవపాం తరవాన శిక్షగా మార్చిరి.

మహమ్మదీయ యవజనసంఘము. ఈశోద్ధు:—మహా మృదీయుల విద్యావిషయిక, రాజకీయ, సాంఘిక స్థితులను ఆభివృద్ధిచేయు ఉద్దేశముతో నీసంఘము ఏర్పడినది. కె. అబ్దుల్ మజీబ్, భూపా సాహెబుగారు కిలేవారుగను, పి. ఎస్. మొహిద్దీన్ బచ్చా సాహెబుగారు కార్యదర్శిగను సభ్యులచే నెన్నుకొనబడిరి. ఈశోద్ధు నిర్మలాతులవారి ఉపయోగము కొరకు ధర్మరాత్రి పాఠశాల నొకదాని సంఘము వారు తెరువ యత్నించుచున్నట్లు ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

కొయంబత్తూరుజిల్లా ప్రభాసంఘము:— నేటి సాయం కాలము 5.30 గంటలకు వైసంఘమువారు కొయంబత్తూరు పురపంచరమున సమావేశమయ్యెదరు. మాంటేగుప్రభువుగారికి స్వాగత మొసగుటయును, కాంగ్రెసు మునిసిపల్ లీగులవారి సంస్కరణా విధానములను ఆమోదించుటయును ఆంగ్లో ఇండి యనుల విధానము నామోదించుటయును, కాంగ్రెసుసభకు ప్రతినిధులను యెన్నుకొనుటయు మొదలుగాగల కార్యములు జరుపుదును.

బల్లారి నరసవిరోధిని సభవారు 1917 డిశంబరు 12-వ తేదీ బుధవారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు పాంచాలి స్వంవయరము.

అను నాటకమును విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో ప్రవర్ధింతురు. పురుషులు రూ. 2, 1-8, 1 అ. 8 స్త్రీలు రూ. 2, 1, అ. 8. టికెట్లు:— చిత్రాద్రిపేట ఆయ్యామొరలిపీడి, నెం. 1 వ గల సభా భవనమునకును హాయిగడ్డకు దొరకును. రావుబహదర్ కె. హెచ్. గౌడ్ డి. గోపాలాచార్యుల వైదిచేయు నెక్రటరీ. బి. మాధవరావు జనరల్ మ్యానేజరు. (976)

BRIEF TELEGRAMS.

A sum of Rs 10,000 has already been collected and several other subscriptions made for the purpose of raising a memorial in Rangoon to the late Hon'ble Mr. M. Cawasjee.

The "Observer" in its current issue calls attention to the fact that two Indian Barristers enrolled in the Punjab Chief Court viz, Gulam Baisool and Mirza Burdin left in the middle of last month for British East Africa with a view to practice there, but in spite of their having had clean passports awarded by the authorities here were not allowed to land on the ground of their being objectionable aliens. The Bar Association has represented the matter to His Excellency the Viceroy, imploring His Excellency's intervention.

The question of the formation of a shipbuilding branch of the Indian Munitions Board is arousing great deal of interest in Calcutta. The main difficulty that exists at present in constructing steel built vessels is famine of steel plates in India. There is no business concern in India that possesses adequate machinery for the rolling of large steel plates for shipbuilding. It is therefore presumed in shipping quarters here that the early energies of the construction branch in India will be almost solely devoted to the making of barges and small craft for campaign in Mesopotamia and for turning out wooden coasting ships to replace some of steel vessels in that trade which will then be replaced for the war.

చెన్నై పురీ రాష్ట్రీయసభ సమావేశము.

ఆహ్వాన సంఘ సభ. ఆహ్వానసంఘము వారు ఈ నెల 12-వ తేదీ బుధవారమునాడు సాయంత్రము 5-30 గంటలకు మాంటేగ్యుగారు మహాజన సభామందిరమున సమావేశ మయ్యెదరు. ప్రతినిధుల నియోజనము తీర్మానముల నిర్ధారణ జరుగును. కార్యనిర్వాహక సంఘసభ. ఈ నెల 13-వ తేదీ గురువారము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు మాంటేగ్యుగారు మహాజన సభా మందిరమున నీసభ జరుగును. ప్రతినిధి రుసుము, ఉపాసారములు తులటీయ లకు చాడ్జిలు - కాలనిర్ణయము-బిల్లుల నామోదించుట - ఇతర విషయములు ముగ్గురునవి చర్చింపబడును.

కృష్ణాయుధుల సభ. నిన్నటిదినమున (9-12-17) ఏలూరులో విశాలమగు మోతేవారి రైసుఫాక్టరీ హాలులో ఉన్నత గుబ్బుద్యుగారి (ప్రస్తుత హక్ష్మీదేవు - బందరు) ఆధిపత్యముక్రింద సభ జరిగినది. 1000 మంది ప్రజలు చాలచుండి రైతులు అన్నితాలూ కాల నుండియు సభకు వచ్చిరి. ఉత్సాహ మధికముగ నుండెను. చెన్నైపురినుండి వి. ఆరుణ గిరి నాయుడు గారును దుగ్గిరాల జేవ గ్రామ గారును గోదావరి జిల్లా నుండి సుంకవిల్లిసుబ్బారాయుడు గారును గుంటూరునుండి ఎస్. హనుమంతరావు గారును సభకువచ్చిరి. న్యాయపరి సుబ్బారావు పంతులు పోలవరం జమీందారు. గంటిలక్ష్మన్న ఎస్. హనుమం తరావు డి.వి. హనుమం తరావు గొ.వి.పి. నరసింహయ్యరు. సి.పి. రామస్వామయ్యరు బి. పి. వాడియూగార్లు ఇతరులను తంతి వార్తల నంపిరి. మాంటాగూగారికి స్వాగత మొసగుటకును ప్రత్యేక సంఘప్రాతినిధ్యముతో గూడిన కాంగ్రెసులీగు సంస్కరణముల నామోదించుటకును ప్రత్యేకసంఘ ప్రాతినిధ్య విధానముల కలసి నేర్పరచుటకు ప్రెసిడెన్సీ ఆసోసియేషను ప్రావిన్సియలు కాంగ్రెసు కమిటీలను కోరుటకును దానినిగూర్చి ప్రజాభిప్రాయమును బడయగోరుటకును మహమ్మదాలి హేతాలిగార్లను విడుదల చేయగోరుటకును రాజకీయ శిక్షితుల నందరిని విడుదలచేయ గోరుటకును భాషాపర్యాయ కృత్యాన్ని విభజనమును కోరుటకును ఆంగ్లరాష్ట్రీయను ప్రత్యేకం గోరుటకును తీర్మానములు చేయబడినవి. మోతే గంగరాజుగారు రాహ్వాన సంఘాధ్యక్షుత్వ వహించి పలువిధములతోడపడి తమహాలు సుగంధమున్నగు కార్యముల వలన సభకు చక్కగా నిర్వహించిరి. గుంటుగొలను గ్రామమువారు భోజన వ్యయములను భరించిరి. సభకువచ్చిన బ్రాహ్మణేతరు లందరును ప్రెసిడెన్సీ ఆసోసియేషను వారి నాయకత్వమును వర్ధించిరి. (తంతివార్త.)

న్యాయస్థాన వార్తలు. గుంటూరులో చట్టి నరసింహ రావుగారిపై లిసెంటు గారి యూరేగింపు సందర్భమున గావించబడిన కేసు 7 - వ తేదీన గుంటూరు హైకుర్తావ్సు డిప్యూటీ కలెక్టరుగారి వద్ద విచారింపబడెను. వాయిదా గోరగా నిరాకరింపబడెను. సరియగు కాంక్ష నలేదని ఆక్షేపణ గావించగా, ఆక్షేపణ గూర్చి మున్ముందు విచారింపబడు నని మేజిస్ట్రేటు డిక్లెరి ఆటవియ్యట చేపడుపు కేసువలపలి రావుగారును, ఆంధ్ర పత్రికా సహాయ సంపాదకులును, పాలపర్తి రామమూర్తిగారు పాఠశాలల యనుస్థాపకులగు ప్రేయలీగారును విచారింపబడిరి. కేసు నేటికి వాయిదా చేయబడినది.

ప్రేమనమాప్తుల శిక్ష రద్దుచేయబడుట:—తిరుప్పూరు ప్రేమనమాప్తుల కొంచె మక్రొత్తగ నుండుటచే రెండురైల్వే డివిజన్లును అందువలన ఒకడు మరణించి పలువురకు గాయములు తగిలినట్లును ప్రేమన మాప్తులపై కేసుచేయబడి అతనికి 6 మాసములును, జండాలు చూపువానికి 12 మాసములును కఠినశిక్షలను రామనాథము సు. మేజిస్ట్రేటుగారు విధించి నట్లు ఇదిగఱకు వ్రాయబడినది. మేజిస్ట్రేటుగారి తీర్మానము పైని ప్రేమనమాప్తుల జిల్లాజడ్జిగారి యొద్ద అపీలు చేసెను. ప్రేమన మాప్తుల జాగ్రత్తగ వే యుండెననియు ఆయన ఒకటి చెప్పిన నాకరు మతియొకటియని భావించి తప్పజూడలను కన బరచుటచే ప్రమాదము కలిగెననియు జడ్జిగారు భావించి ప్రే మనమాప్తుల శిక్షను రద్దుచేసిరి.

నందవనూరు బందిపోటు కేసు:—ఉత్తర మలబారులో క్రిలండికి సమీపమున నందవనూరు అను గ్రామము కలదు. దీనియందు అచడినయును హంతకులు, బందిపోటు దొంగలు మున్నగు గ్రూపులు అధికమగుచున్నార. గత నెలమొదలు నెలలో ఇచ్చట ఒక బందిపోటు జరిగినది. 5 గురు అండి అనువాని యింట ఒకర్రాత్రి ప్రవేశించి శ్రీల సవమాన పరచి కేలుచేసినయెడల చంపివేసిన మని వారిని భయపెట్టి సుమారు 3 వందల రూ.లు కిక్కుర్తుగలిగిన యాస్తిని అపహరించిరి. పోలీసువారు వారిని చాలావ్యయమిద పట్టుకొని గలిగిరి. కేసుచేయబడినది. జడ్జిగారు 4 గురికి చెబ్బయొక 4 సంవత్సరములు కఠినశిక్షయు 5 వ వానికి 8 నెలలు క్లిగింకెర వాసపు శిక్షయు విధించిరి.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రైతురు పనినీ.)

ఇంగ్లండు

యుద్ధానంతర వర్తకము.

లండను, డిశంబరు 8:—“డెయిలీ టెలిగ్రాఫు” ప్రతీక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—యుద్ధానంతరపు వర్తకమును గూర్చి బాల్కన్ ప్రభుత్వవర్గమువారి రచన నివేదికము ప్రధానిగారి కప్పించబడినది. అందువల్లను సభ్యుల నివేదిక మొకటియు ఒకొక్క సభ్యుని ప్రత్యేక నివేదికములు రెండును గలవు. ఈ రెండింటిలో నొకటి దిగుమతి (ఇతరదేశములందు తయారు చేయబడిన) వస్తువులపై సొంకటికి 10 చొప్పున సుంకములను వేయగోరను. స్వేచ్ఛావర్తకసంఘ సభ్యుడు విదేశములనుండి (తయారుచేయబడి) వచ్చు వస్తువులమీద వేయవలసిన లాభ నష్టాధికమైనది నూటికి పదికంటె తక్కువగా నుండవలెననెను.

లండను, డిశంబరు 8:—ట్రెయిన్ ప్రతీక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది.—ఎవ్వరైనా మంచి వైనికుల సమకూర్చు ఉద్దేశముతో ప్రాముఖ్యములగు సభలు నిన్నటి దినము జాతీయ సేవా మంత్రివర్గమునందును, డౌనింగ్ స్ట్రీటునందును జరిగినవి.

తేయాకు విక్రయము.

లండను, డిసెంబరు 9:—ఇండియా తేయాకు 57781116 పౌనులను సరిహద్దు తేయాకు 279504 పౌనులను ముందు వారమున విక్రయింప బడును. ఈ తేయాకు 10 దినములకు సరిపోవును.

మరణములు.

లండను, డిసెంబరు 7:—సర్వోపాధ్యక్షులు, ఆర్బి డిక్షను విల్లియము సింక్లెయ్ గార్లు మరణించిరి.

ప్రజాసభయందు కొన్ని శాసనములు

లండను, డిసెంబరు 9:—శ్రీలకు వోట్లనిచ్చు సభికా రము నొకగు పార్లమెంటు సభ్యులు శాసనములను ప్రజాసభయందు వాదించిరి. వివిధ రిడిక్షన్లును శాసనములపై వేరింగ్-ఇన్-తేడిని స్వీకరించుటకును జరుగు సభలో తర్ఫీదుపడును. సభివారి నూచనము లొక ప్రత్యేకపు బిల్లు క్రింద ప్రవేశపెట్టబడును.

ఫ్రాన్సు

బ్రిటిషువారి రెక్కడుంట్లము నాక్రమించుకొనుట.

లండను, డిశంబరు 9:—బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు.—ఉదయము మేము లావాక్వేరీ కుత్తరతులమున విజయవంతముగ యుద్ధము నొనరించితిమి. అలస్టరు వైనికులు తాము పట్టుకొన్నవట్టిని కందకముల బట్టుకొనుటయే గాక యీ ప్రాంతమున కాగ్నెయ తటమునందును రత్నకపంక్షిని బాగుగ బలపరచుకొనిరి. ఈ ప్రాంతమున కీ కాగ్నెయ తటమునుండి శత్రువు లొకదాడి నొనరింప దాని తోమివైచితిమి. ఈ యుద్ధమున శత్రువైనికు లనేకులు మడిసిరి. అనేకమంది బ్రిటిషులను బట్టుకొంటిమి. గురువారము నాడంతయు మా విమానములు శత్రుల వైనిక రత్నక గ్రహములమీద బొంబులను వేసినవి. కందకము లందుపరాతివశములమీద మరణింపగల గొట్టుటకు నొకరికొకరు అనకాళిమేదియు విడువబడలేదు. తీవ్రముగ వైమానికయుద్ధము జరిగెను. శత్రువిమానము లైదు నేల గూల్చబడినవి. మా విమాన మొకటి కనిపించుటకును.

స్ట్రెస్సియోను సమీపమునను నెనిమిదొడ్డున కుత్తర తటమునను శత్రువు లతితీవ్రముగ ఫిరంగులగాల్చినని మరల యొకవార్త వచ్చెను.

జర్మను పోరాటము.

లండను, డిశంబరు 6:—యుద్ధరంగమునందు విలేఖ రులు, కేంబ్రీజు ముంగటముందు మన నూతన ముఖ్యప్రదేశము ను పట్టుకొన బ్రయత్నించి శత్రువులు విఫలమయినని చెప్పుచు ఇప్పుడు మన దేశమును నవటి విశాలప్రదేశము నంతటినీ గాపాడ గలుగుచున్నవనియు, ఇందులకు బదులు మన సభ్య సేనాని హిందెనుబట్టి పంక్షికే మరల దాని నెదిరించియుండిన నవంబరు విజయమున కెట్టి నష్టములు గలుగకుండెడిదని రణ రంగమునందలి విలేఖరులు చెప్పుచున్నారు.

పదాతిదళ యుద్ధము జరుగలేదు.

లండను, డిశంబరు 9:—సర్వోపాధ్యక్షులు హేగు గారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. బోర్నిసునకు తూర్పున కొంతయుద్ధము జరిగెను. తక్కినరంగమున దెచ్చటను పదాతిదళ యుద్ధము జరుగలేదు. స్ట్రెస్సియోను ప్రాంతమునను, మాంకీల్పున సమీప మునను, పాస్టెం-డెయిలీ ప్రధాన ప్రదేశమునందును గల మా స్థలములను శత్రు ఫిరంగిదళములు ముట్టడించినవి. ఒక జర్మను విమానము నేలగూల్చబడియెను. మరియొకటి మా పంక్షుల వెనుక నెమ్మదిగ క్రిందికి దిగెను. మా విమానములు నాలుగు కనిపించుచున్నవి.

మరికొన్ని శత్రువిమానముల గూల్చుట.

లండను, డిశంబరు 9:—నావికాధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు.—వైమానికవర్గమువారు నేటి ఉదయము ఎయిట్రేకి వైమానికాలయము మీద ననేక బొంబులవేసిరి. వాయుభారము బాగుగ లేకుండెను. అకస్ము మేఘవృత్తమై యుండెను. శత్రురత్నకదళములు వైమానికుల నెదిరించిరి. మా వైమానికులు వారి విమానముల రెండింటిని గూలవేసిరి. వారి నేవకదళములను మా వైమానికులకును అనేక పోరాటములు గలిగినవి. రెండు విమానములను పాడుచేసితిమి. ఒకదాని నేలగూల్చితిమి. మావన్నియు మరల వచ్చినవి.

లండను, డిసెంబరు 7:—పరాసువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. మెయిసన్సుడి చాంపగ్నివద్దకు, మ్యూజునది యెడ మధ్యాహ్నమున అన్యోన్యఫిరంగి యుద్ధము చాల తీవ్రముగ జరిగెను. మా వైమానికులు వైపుబ్బ, థియోనియోనియో రెయిల్వేస్టేషనుల మీదను, అనేక శత్రువుల గిడ్డంగులమీదను ఫిరంగుల మీదను, యుద్ధరంగమునకు వెనుకను విశేషముగ బొంబులను వేసిరి.

లండను, డిశంబరు 8:—మ్యూజునది కుడిభాగమున అన్యోన్యఫిరంగి యుద్ధము మహాతీవ్రముగ జరిగెనని పరాసు వారు నేటిసాయంత్రము ప్రకటించిరి.

లండను, డిశంబరు 7:—పరాసువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. మ్యూజునది కుడిభాగమున, భయంకరముగ కొంత సేపు ముట్టడి జరిగినప్పటియు బెజోనువాట్సు, భ్యూమాంటుల దిశను శత్రువులు రెండుమారులు మా పంక్షులలో ప్రవేశింప బ్రయత్నించిరి. మా ఫిరంగిదళములు వారి ప్రయత్నముల భగ్నముల గావించి వారి కందకములవరకు వెంబడించిరి.

జర్మనుదాడి పరాభూత మగుట

లండను, డిశంబరు 9:—నిన్నటిరాత్రి పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి.—బ్యూమాంటుమీద శత్రువులొనరించిన దాడి పూర్తిగ పరాభూతమయ్యెను. రెండు తేదీ నాటి రాత్రి కేలే మీద సలిపిన వైమానికదండయాత్రలో ఏడుగురు చంపబడిరి. 20 గురకు దెబ్బలు తగిలెను.

పర్షియా

జర్మను దళములు రుష్యాకరుగుట.

లండను, డిసెంబరు 6:—ఒకవిలేఖరుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు: రుష్యారంగమునుండి పూలములనన్నిటి దీసికొని వచ్చుటకు బదులు జర్మను లచటి పూలములనట్లనే యించి మంచి వైనికులవేసికొనినవిచ్చి పశ్చిమదళమున నాశనమైన దళముల పూర్తి చేయుచున్నారు.

రుషేనియా - జర్మనీలు.

వైరము లాపుచేయుటకు.

లండను, డిశంబరు 27:—రుషేనియావారి వాయువాత్త యిట్లు వివరించుచున్నది:—తాత్కాలికపు సంధి నెనర్చుకొన రుషేనియావారు నిశ్చయించిరి. రంగమునం దంతటను వైరము లాపుచేయుటను. శత్రువులుపై నిర్విఘ్నమున ప్రవేశించిరి. కాని రుషేనియావారు శత్రువుల సౌభ్రాతృత్వ యత్నముల త్రోసిపుచ్చి, గౌరవనీయముగ భావమును వహించియున్నారు.

తాత్కాలికపు సంధి-రుషేనియా సైన్యములు.

లండను, డిసెంబరు 7:—రుష్యా సేనలు తాత్కాలికపు సంధి చేసికొనినవి; గాన రుషేనియా దళముల యనన్త విషమమైన దని వేరిసు ప్రతీకలు వ్రాయుచున్నవి. రుషేనియా దళములు రుష్యాలోనికి పోవాలవు. మిత్రమండలి యెడ రుషేనియా సైన్యములకు గౌరవముకలదు. ప్రత్యేకముగ సంధి నిచ్చగింపవు. విషమ స్థితియందు దగుల్కొని, గత్యంతరము లేక రుషేనియా సైన్యములు తాత్కాలికపు సంధి కియ్యకొనినవి.

జనరలు కార్నిలాపుగారు తప్పించుకొనుట.

పెట్రోగ్రాడు, డిశంబరు 7:—జనరలు కార్నిలాపు గారును, నలుగురు కోల్లెక్టురును రెయిల్వేలను విడచి దక్షిణమునకు బోవుచున్నారు.

లండను, డిశంబరు 7:—రుష్యా స్ట్రేటు బాంకింగ్ ఉద్యోగియుల 40 మందిని సాయుధ నావికాబటులు అరెస్టుచేసిరి. అయినను వారు మాన్యుచులిట్లు ప్రభుత్వమున పనిచేయ సంగీకరింపలేదు.

పెట్రోగ్రాడు, డిశంబరు 7:—ఇదివరకుండిన జూరుసు గాపాడునిమిత్తము రెడ్డుగాడ్డుల నేకమందిలో బోల్షిన్సు కంప బడిరిని మాన్యుచులిట్లు వార్తాప్రతీక ప్రకటించుచున్నది.

కార్డీను సేనానితో జేరుట.

లండను, డిసెంబరు 7:—కార్నిలాఫ్ సేనాని కార్డీను సేనానితో జేరెనని పెట్రోగ్రాడు విలేఖరుడు రైటరు వార్తాస్థానమునకు దెలియబరచెను.

రుషేనియా యందలి రుష్యావారి సైన్యము

లండను డిసెంబరు 7:—2-వ తేదీ రుషేనియా ప్రధాన స్థానమునుండి ట్రెయిన్ ప్రతీకా విలేఖరు డిట్లు తెలియజేయుచున్నాడు. రుషేనియా యందలి రుష్యా సేనల జూచివచ్చితిని. కమిటీలయందు జర్మని పాక్షికులు విశేషముగ నున్నారు. వైనికులలో చాల మందిని కమిటీలు వశపరచుకొనినవి. ఉత్తరమును బుట్టించు ప్రసంగముల వినవచ్చిన వైనికులతోడ యుద్ధరంగముచెంత నుండిన పురముల నిండి యున్నవి. ఆరవ సేన యందు నొక డివిజను తాత్కాలికపు సంధి కామోదింప వేరొక డివిజను నందలి వైనికులు తమతోడ సంధిని చర్చింప వచ్చిన జర్మనీ యుద్యోగుల పై తుపాకులను గాల్చిరి. మల్డేయి బ్యుకోవిసాల యందలి సైన్యములు జర్మనీయులతోడ భ్రాతృత్వము కలిగియున్నది. జర్మని రుష్యా యుద్యోగు లిరువురును విందారగించిరి. రంగ మందంతటను బోర్ని విట్కులు చచ్చడయందున్నారు. నాలుగవ సేనాధిపతియైన రొగ్దుసా సేనాని ఆరెస్టు చేయబడెను.

లండను, డిశంబరు 9:—రుష్యులకు ఆహారము మొదలగు పదార్థముల సరఫరాచేయుటకు జర్మను లొక సంస్థాపక వర్గము నెలకొల్పిన హేగునుండి తంతివచ్చుచున్నది.

ఇంగ్లండునందలి రుష్యా నిర్బంధితులు.

పెట్రోగ్రాడు, డిశంబరు 9:—ఇంగ్లండునందు నిర్బంధింపబడిన రుష్యుల నిర్దేశించి విడుదలకు వీలుకాదని బ్రిటిషు దొరతనమువారి రచన లేఖ 6వ తేదీ బోల్షి విట్కుల ప్రధాన కార్యాలయము చేరెను. అచటినుండి బ్రిటిషు వారలలో కలవర మధికమగుచున్నది.

సి బేరియా దొరతనమువారు.

లండను, డిసెంబరు 9:—“నూరు”అను ప్రతీక నూతన సి బేరియా దొరతనమువారి మంత్రులపట్టి నిచ్చుచు జర్మనుల చేతులలో పడును గావున రుష్యాకును, ముఖ్యముగ పెట్రోగ్రాడునకును సరఫరాల సంపాదన సి బేరియనులు పలుకుచున్నారు.

చీనా విప్లవము.

పెకింగు, డిసెంబరు 7:—క్యూమా వైనికులు చీనా వైనికులకు సహాయమొనర్చు ప్రాముఖ్యముగ చంకంగు పురము పట్టబడెను. విదేశీయుల రక్షణము నిమిత్తము విదేశపు నావికులు పడవలనుండి దింపబడిరి.

పీకింగు, డిశంబరు 9:—మాన్యుమాలిట్లు అధికారము చేరియును రెయిల్వేవరకు వ్యాపించినది. హోల్చులో గూడ స్థాపింపబడునని భయమగుచున్నది.

ఇటలీ

అసియాగోయ్యుడు మట్టనే జరుగుట.

లండను, డిశంబరు 7:— ఇటలీయను లిట్టు ప్రకటించుచున్నాడు. అసియాగో పీఠభూమిని యుద్ధము జరుగుచునే యున్నది. శత్రువులు మిడిక్విచ్చొమ్మకొని రాకుండ మాఫిరంగి దళములు నిరోధించినవి. అందు వలన మేరెట్టా ముఖ్యప్రదేశము నుండి మేము మరక్షితముగ మరలుటకు వీలు గలిగెను. మా మరఫిరంగులు ఫ్రెంజోలో లోయనుండి శత్రువుల పారదోలినవి. గేలియో దక్షిణతటమున శత్రువులు మాప్రదేశముల జొర ప్రయత్నించిరి. అయిన నందువలన మాపంపులన్నియు సుకటిగా గూడ శత్రువులను ఆరుమారులు తరిమి వేసి మాంటిసి సెమోయనకు బోవండునట్లు జేయగలిగెను.

శత్రుల అపారనష్టములు.

లండను, డిశంబరు 7:— ఇటలీ ప్రధానకార్యాలయము వద్ద నున్న రైటరుగారి విలేఖకు డిట్టు 6 వ తేదీని చెప్పుచున్నాడు:— శత్రువు లెన్నియో దానికిముల చెప్పినను స్వల్ప విజయమునమాత్రమే బడయగలిగిరి. వారి నష్టములలో సరిపోల్చిచూచిన వారు గలచికినిన ప్రదేశము చాల స్వల్పము. అసియాగోకు తూర్పున నొక ముఖ్యప్రదేశమున కా లూనదగిన స్థలమును మాత్రమే వారు సంపాదించుకొనగలిగిరి. శత్రువు లెన్నియో వివచాయవుల నుపయోగించినను ఇటలీయనులు దృఢముగ నెదిరించిరి. ఫిరంగిదళములను, మరఫిరంగిదళములను వేలకొలది మనుష్యుల చంపుచుండెను. చిట్టచివరకు ఆల్పిని శత్రువులచేత పడెను. ఆస్ట్రియనుల కశేబరములు దొంతులదొంతులుగ దానిను ట్టుపడెను.

ఇటలీయను వైమానికులు.

లండను, డిశంబరు 8:— ఇటలీయను ఆధికారు లిట్టు ప్రకటించిరి. నిన్నటి దినము అసియాగో పీఠభూమిని రక్షక వైమానిక యుద్ధములు జరిగినవి. మా విమానములలో 150 శత్రుల పంపులమీద బాంబుల వేసినవి. శత్రువుల కనేక నష్టములు గలిగినవి. మందు కొట్టుల కగ్గిముట్టుకొ నెను.

టర్కీ

మెసపొటేమియా నైనిక సౌఖ్యము.

లండను, డిశంబరు 8:— 12-వ తేదీని మార్షను మందిరమున నొక సభ చేయబడును. మెసపొటేమియా నైనిక సౌఖ్యము నిమిత్తము ఈసభ యుద్దేశింప బడెను. ఇప్పుడు తగినంత సహాయము ప్రత్యేకముగ లభించిన గాని రాబోవు వేసవి కాలము వరకును తమ పని సాగింప నేరమని ఆ సేనాసంఘము వారు తెలిపిరి. ఇప్పటికి 50 వేల పౌనుల ధనము వ్యయము చేయబడెను. వ్యయము కాక మిగిలిన ధనము మెసపొటేమియా యందు యుద్ధ మొనరించిన బ్రిటిషు సైన్యముల సౌఖ్యము నిమిత్తమును, 40 స్టాన్లీ మాడీ మొదలగు ఉద్యోగియుల స్మారక చిహ్నముల నిమిత్తమును వెచ్చింప బడును.

పేల్వెను యుద్ధము

పాబ్రాను నాక్రమికులు.

లండను, డిశంబరు 7:— పాబ్రాను ఆక్రమింపబడినదిని పేల్వెను నుండి ఆధికారులు తెలియబరచిరి.

జర్మనీ

లెనినుగారి పరిశోధనలు.

లండను, డిశంబరు 8:— లెనినుగారు ప్రకటించిన రహస్యపు కాగితములలో నన్నియు నిజము కాకపోయినను ఒక దానియం దిట్లున్నది. — లెనిను నగరమునందున్న తోగ్గి యొకడు స్పెయిను రాయబారితో సంధి చేసి కొ ను ట యే మంచిదను త న య భి ప్రా య ము ను తెలియబరచెను. స్పెయిను దొర త న ము వారు మధ్య వర్తిత్వమును వహింపక ఈ సంగతిని బ్రిటనున కెఱుకపరచిరి. సంధిని గూర్చి జర్మనుదొరతనమువారుచేయు రాయబారముల నన్నిటిని అంగీకరించి తక్కిన మిత్రమండలివారితో గలసి యాలాచించెదమనిరి. ఎట్టిబాబు నీయకున్న జర్మను లెక్కుడు కోషముతో బోరుదురనియు, రుష్యలో ఆందోళన మధిక మగుననియు నిట్టి ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను. అని బాల్కన్ గారు మిత్రమండలి రాయబారులతో చెప్పినట్లుల లండనునందలిరుష్య రాయబారి యొకడు అట్టబరునెలయం దొకతంతి నంపెను. దానినిగూడ లెనినుగారు పట్టుకొనగలిగిరి.

అమెరికా

వాషింగ్టను, డిశంబరు 6:— పశ్చిమ యుద్ధరంగము నకు 20 లక్షల సైనికుల సంపుటకు ఇటీవల యుద్ధకాళివారు మదింపు వేసిరి.

కుట్రనేరముల నొప్పుకొనుట.

సాఫ్రాన్సిస్కా డిసెంబరు 9:— బ్రింకెను, రాడికు, స్కాడరు, అను మువ్వరు జర్మనీయులు విచారణయందున్నారు. హిందూజేశమున విప్లవము కలిగింప తాముకుట్రల బన్నుచుంటిమను నేరమును వీరు మువ్వరును ఒప్పుకొనిరి:— ఇట్టి దౌర్జన్యమును మరికొన్నిటికిని వెలిబుచ్చుకుంటుంటే తాము తమ మాతృదేశమున నొనర్చుగల మహత్తమయగు సేవయని బ్రింకెను అనునాత డనెను. ఇట్టి కేసులయం దెంత మితభాషిత్యము నుపయోగించిన నంత యుత్తమమని కోర్టుదారనిరి.

లిస్బనులో దొరతనమువారిపై తిరుగబడుట.

లండను, డిసెంబరు 9:— మాడ్రీడునుండి వచ్చుకొన్ని తంత్రీవాద్యు లిస్బనునందును ఓపోట్లొందురు దొరతనము వారికి వ్యతిరేకముగ కొన్నివిప్లవములు బయలుదేరినట్లు తెలుపుచున్నది. లిస్బనులో జరిగిన సంగతులవివరము తెలియవు. ఓపోట్లొలో దుకాణములును, రొట్టెలకాలలును దోపిడీచేయబడినవి. ఇద్దఱు చంపబడిరి. 60 గురు, అనుపప్రికి గొంపోవబడిరి. సైనికులవచ్చుట చూచి ప్రజలుచాల సంతోషించిరి. తిరుగబాటు చేసిననాటి ఉదయము 5 గంటలు మొదలు 12 గంటలులోగా 78 గురు పట్టుపడి జెయిలునకంపబడిరి. పిమ్మట కాంతి మరల నెలకొల్పబడియెను.

థిల్లీ

యుద్ధతంత్రీవార్త.

థిల్లీ, డిసెంబరు 8:— ఇండియా కార్యదర్శి రాజప్రతినిధి కిట్టు తంత్రీవార్తనంపెను.

వైరుల వలన నట్టి యవరోధమును లేక ఆంగ్లేయులు లాహోర్లోను ఆరణ్యప్రధాన స్థానముననుండి వెనుకకు దొలగిరి. ఆంగ్లేయుల యాక్రమణమున నుండిన ప్రధానస్థానమున కిప్పుడు లావాక్వేరి కెదురుగనుండు ఉన్నతప్రదేశమే ముఖ్యగురక్షణ సాధనమైయున్నది. వాతావరణస్థితి స్వచ్ఛమగుటచే విమానములు మరల సంచరింప నారంభించినవి. జర్మనివారి పురములు రెండింటివై వాంగ్లేయులు బాంబులను వేసిరి. పంక్తి చివర భాగమును పరామరణముండి ఆంగ్లేయులు దీసికొనిరి.

పరామరణమున క్రొత్తరంగులు లున్నట్లు గానరాదు. శత్రువులు ఇటలీ రంగమున ఏషియాగో కీకాన్య భాగమున బలమగు సేనలతో విశేషమగు తీవ్రతతో మరల ముట్టడి నారంభించిరి. ఇటలీవారు శత్రువుల నెదుర్కొనిరి. కాని మా లెట్టు పర్యవేక్షణ నుండి వెనుకకు నెట్టుబడిరి. బ్రెంటాయెద్ద వైరు లొనర్చిన ముట్టడి తొలగగొట్టబడెను.

ఆంగ్లేయుల సహాయ సేనలు ఇటలీ రంగమున నియమితమైన స్థానముల నాక్రమించి కందకముల ద్రవ్యకొనుచున్నవి. సంధినిగురుర్పుటకై రష్యవారి ప్రతినిధివర్గము జర్మనివారి సేనాధిపతులను గలసికొనెను. మూడు జలసంధి రీగా సింధుకాళులను జర్మనీయులు పీడవలసినదనియు, ఇతర రంగములకు జర్మనీయులు తమ సేనల సంపగూడదనియు రుష్యవారు కోరిరి. జర్మనీయులు కపటమును పీడి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుట లేదు. కాని టర్కీ రుష్యరంగమునను, బాల్కన్సుండి నల్లసముద్రమునకు నుండు నన్నిరంగములయందును 7 వ తేదీ నుండి 18 వ తేదీ వరకు యుద్ధము తాత్కాలికముగ నాపుజేయబడినదని జర్మనివారి యుద్యోగులు ప్రకటించిరి.

అంతర్జాములవలన నష్టములు వృద్ధి నొందలేదు. ఆంగ్ల దేశపు రేవులకు 2,174 నౌకలువచ్చినవి. ఈ రేవులనుండి 2,183 నౌకలు బయలుదేరినవి. మొత్తము నై 17 నౌకలుముంపబడినవి. జర్మనివారి విమానములు 25 ఇంగ్లాండు ఆగ్నేయభాగమును ముట్టడించినవి వీనిలో నై దారు విమానములు లండను నగరమునకు చొచ్చుకొనినవి. రెండువిమానములుగూల్పబడినవి. ఏడుగురు చనిపోయిరి.

వివిధభాతులవారికిని సౌభ్రాతృత్వమును గల్గింప విల్లించుడను సోషియల్ క్లబ్బు యిటీవల బొంబయినగరమున స్థాపింపబడెను. నిన్నటిదినమున బొంబయి గవర్నరుగారు ప్రారంభోత్సవమును జరిపిరి. భారతీయులును, యూరోపియులును అనేకు లీయత్సవమునకు వచ్చియుండిరి. ఉత్సావ మైన పిమ్మట మితావారము లొనగబడెను.

స్థానిక వార్తలు

(1)

నీమతపాలు:— నీమతపాలు చెన్నపురిలో బటువాడా చేయబడి నేటికి మాసముదినములు అయినవని టైముస్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

వెనెలి కళాశాల:— బాలియదుస్తులతో విద్యాధులు కళాశాలకు రావచ్చునని కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులు విద్యార్థులకు తెలిపిరి.

మరణము:— చెన్నపురిలో అడిసెను కంపెనీ ఇంజనీరుగను మేనేజరుగను ఉండిన కెనెత్తు హెండురు సన్ గారు నిన్నటిదినమున జనరల ఆస్పత్రిలో మరణించిరి.

లాకారేజీవర్ధంతి:— ఈ ఉత్సవము యీ నెల 11-వ తేదీని సర్. సుబ్రహ్మణ్య ఆచార్యులు, కె. సి. ఐ. ఇ; గారి అగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద జరుపబడుటకు కమిటీవారిచే తీర్మానింపబడినది.

జి. ఎన్. రైటుగారు:— చెన్నపురి పి. డబ్లియు. డి. ఆసిస్టెంటు ఇంజనీరుగనుండి ప్రస్తుతము ధర్మవేతనమును. బడయుచున్న జి. ఎన్. రైటుగారు కుమారు మ్యూనిసిపాలిటీ ఇంజనీరు శక్రిటిరి పదవియందు నియమింపబడుదురని తెలియుచున్నది.

ఉపన్యాసము:— ఈ నెల 11 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు ఫౌకేలు హాలులో సి. జినరాజరాజు, ఎం. ఏ; గారు 'కలుగబోవు నాగరికత-రాబోవు ఉపాధ్యాయుడు' అను దానిని గూర్చి ఉపన్యసించెదరు. జి. ఎన్. ఆరండేలు, ఎం. ఏ. ఎల్. ఎల్. డి. గారు, అగ్రాసనాధిపత్యము వహించెదరు.

భగవత్తత్వ బోధిని సభ:— ఈ సభవారి యజమాన్యము క్రింద, బ్రహ్మశ్రీ, పండిత టి. లక్ష్మణాచార్యుల వారిచే ఈ నెల 13-వ తేదీ గురువారము సా|| 6 గంటలకు ధర్మవ్యాధ ఉపాఖ్యానమును, 14-వ తేదీ శుక్రవారము సా|| 6 గంటలకు 'ఘోషయాత్ర'యను, 15-వ తేదీ శనివారము, సా|| 5 గంటలకు 'ద్రాపదిహారణ'ను 16-వ తేదీ ఆదివారము సా|| 4 గంటలకు 'సావిత్రి ఉపాఖ్యానము'ను 17-వ తేదీ సోమవారము సాయంకాలము (ప్రత్యేకముగ) 'శ్రీనివాసకల్యాణము' కాలక్షేపము నుపపడును.

ఎక్కువ బాలికాపాఠశాల:— వై పాఠశాల 9వ వార్షికోత్సవము దివాను బహదూరు రాజగోపాలాచారిగారి ఆధిపత్యము క్రింద పి. భాష్యకాల్లగారి భగవమున నిన్నటిసాయంకాలము జరుపబడెను. వై ప్రాధమ్యతో నుత్సవము ప్రారంభమయ్యెను. సభాధ్యక్షుల గౌరవాధ్యక్షు శ్రీమతి టి. పద్మావతి అయ్యగారిచే కూర్చుబడిన పద్యములు చదువబడెను. బాలికలు కోలాటమును వేసిరి. జవలరుతులు పంచి నెట్టుబడిన వెనుక 'శ్రీ'లకు ఉన్నతవిద్య నేర్వనగునా' అను విషయమును గూర్చి ఎల్. ఫిలిప్సుకన్యగారు ఉపన్యసించిరి. 'నినాశము చెందని భాగ్యము' గూర్చి శ్రీమతి టి. పద్మావతి అయ్యగారు ఉపన్యసించిరి. శ్రీ విద్య ముఖ్యమని సభాధ్యక్షులు తమ ఆంతోషవన్యాసమున చెప్పిరి.

చూళి యువజనసంఘము:— నిర్మల బాలులవారి యభివృద్ధి కొరకు సంఘమువారిొక ధర్మ రాత్రిపాఠశాలను స్థాపించిరి. దీనియందు ప్రస్తుతము 50 మంది విద్యార్థులుకలరు. వీరు పగలంతయు కూలినాటిచేసి రాత్రులందు యింపు చదువు కొనుచున్నారు. దీనిలో 12 గురు ఉచితముగ నుపాధ్యాయులును పనిచేయుచున్నారు. ఆదివారములందు తప్ప కడప దివములలో ప్రతిదినమందును ఈ పాఠశాల సాయంకాలము 6 గంటల గాఢము 8 గంటలవఱకును తెరువబడియుండును. ద్రవిడము, తెలుగు, ఆంగ్లభాష, మున్నగు భాషలును, గణితము, దేశ చరిత్రము, భూగోళ శాస్త్రము, శారీరకము మున్నగునవియు నేర్పబడును. ఇందు షేరగోరువిద్యార్థులు సాధ్యమగునంత త్వరలో దరఖాస్తులను సి. ఆర్. దేవసేనాపతిగారికి పంపుకొనవలయును. నెలనెలకు జంకాల నిచ్చిగాని లేక ఒక్కసారిగ విరాళములనిచ్చి గాని పలువురి పాఠశాలను పోషించెదరని తలంపబడుచున్నది.

THE GREAT WAR

[Reuter's Agency]

Russia

Foreign Loans Repudiated.
Cadets Threatened.

LONDON, December 9.
"The Daily Telegraph's" Petrograd Correspondent says that a decree was published on the 6th instant announcing the annulment of foreign loans and the cessation of the payment of interest. The decree abolishes Law Courts and Lawyers replacing them by Revolutionary Tribunals. M. Lenin has completed a scheme for undermining the Constituent Assembly by a system of continual re-elections at the instance of the Local Soviets. The Government organ the "Pravda" threatens the Cadets with violence reminding them of the fate of Dukhnenin.

Interned Russians in England.

British Govt's Refusal to Release them.

LONDON, December 9.
INTERNAL — A Note from the British Government refusing to repatriate two Russians interned in England was received at Bolshevik headquarters on the 6th instant. The Russian Government is increasing.

Maximalism at Harbin.

LONDON, December 9.
PEKING:—Maximalism is spreading on the Siberian railway and threatens to become established at Harbin.

Siberian Government's Independent Action.

LONDON, December 9.
The newspaper "Narod" after giving a list of Ministers on the new Siberian Government says that Siberians refuse to send supplies to Russia especially Petrograd as they would fall into the hands of the Germans.

Commissioner of Elections Appointed.

LONDON, December 9.
M. Troitzky and other Commissioners have decreed the appointment of M. Sazonovitch Uritsky as Commissioner for Elections for the Constituent Assembly with practically autocratic powers.
The Germans have warned Russian aviators distributing air mail proclamations that they will be shot if taken prisoner.
Maximalist Commissioners have suppressed all newspapers continuing to print advertisements notwithstanding the announcements that they are State Monopoly.

LENIN'S REVELATIONS.

Peace Negotiations Desired in Berlin.
Why Britain Decided to Reply?

ALLAHABAD, December 9.
LONDON, December 8.—The secret documents published by Lenin which, however, have not at all proved authentic include an October telegram from the Russian Ambassador in London stating that Mr. Balfour had informed the Allied Ambassadors that a high placed personage in Berlin had expressed to the Spanish Ambassador a wish to enter into peace negotiations. The Spanish Government without attempting mediation had reported the fact, Britain had decided to reply that she would be ready to receive any communication which the German Government felt itself able to make regarding peace and would consider the matter in conjunction with her Allies. The only reason for sending any reply was that silence might have been used as a means of inspiring the German people besides increasing the agitation in Russia. ("Pioneer.")

The Constituent Assembly Elections.
Bolsheviks Winning.

LONDON, December 9.
PETROGRAD.—The Bolsheviks announce that they are sure of five seats, Cadets four and Revolutionary Socialists one in Moscow. In spite of bad weather and great distances from seventy-five to eighty per cent of the electors in the Government of Iver polled, mostly for the Bolsheviks who promise most.

Russian Armies in Rumania.
Dominated by Bolsheviks.

LONDON, December 9.
The "Times" correspondent at the headquarters in a message, dated the 2nd instant says: I have returned from a visit to the Russian Armies in Rumania. Committee, formed mostly of pro-Germans, have got hold of the majority of the rank and file, and towns near the front are over-crowded with soldiers from the trenches listening to inflammatory speeches. One division of the Sixth Army signed an armistice whereas the division next to it fired on a German General and his staff, who came to discuss terms. The army in Moldavia and Bukhovina fraternized with the Germans, and Russian and German officers dined together yesterday.
The Bolsheviks are gaining the upper hand on the whole front. General Roguska, commanding the Fourth Army, has been arrested.

Rumano-German Armistice.
Hostilities Suspended.

LONDON, December 9.
A Rumanian wireless communique says:—The Rumanians have decided to accept an armistice, and

hostilities will be suspended on the whole front. The enemy applauded the decision, but the Rumanians maintained a dignified attitude and rejected attempts at fraternisation.

Rumanian Troops' Awkward Plight.

LONDON, December 9.
Paris newspapers continue to emphasise the difficulty of the situation of the Rumanian army owing to the Russian contingents participating in the armistice. Rumanian troops are thus in a most awkward plight. It is pointed out that they cannot retreat into Russia and therefore they apparently resigned themselves to an armistice although they are faithful to the Allies and not desire a separate peace.

State Bank Employees Arrested.

LONDON, December 9.
Armed sailors have arrested forty State Bank employees who nevertheless refuse to serve under the Maximalist "regime."

Guard for Ex-Tzar.

LONDON, December 9.
PETROGRAD:—A Maximalist newspaper announces that several detachments of Red Guards and sailors have been sent to Tobolsk to guard the ex-Tzar.

General Korniloff's Escape.

LONDON, December 9.
PETROGRAD: It is stated that General Korniloff and four Sothnias of Cossacks are avoiding railways and riding southwards.

Reuter's Petrograd correspondent wires that General Korniloff has joined General Kaledin.

Italy

Deputies Arrested

LONDON, December 10.
ROME.—Ex-Deputies Bonanno Brunicaroli and Dini have been arrested on a charge of complicity in the Bolo Affair.

LONDON, December 9.
The Italian communique says:—Batteries on the Asiago Plateau heavily shelled hostile forces. The French patrol between Brenta and Piave brought back prisoners. Our aeroplanes effectively bombarded lines of communication on the Asiago Plateau machine gunning troops. Our airships dropped four tons of bombs on enemy encampments.

Asiago Battle Continues.

Enemy Advance Checked.

LONDON, December 9.
An Italian communique says:—The battle continues on the Asiago Plateau. Our artillery prevented the advance of enemy masses, enabling us to withdraw from the Melette salient. Our machine-gun fire drove the enemy back in disorder from the Frenzia Valley. The enemy attempted to break through with large forces southward of Gallio, but our resistance enabled us to link up our line arresting the enemy's advance at Mante Sisemol after repulsing six assaults.

Enemy's Extraordinary Losses.

LONDON, December 9.
Reuter's correspondent at the Italian headquarters wiring on the evening of the 6th says:—In spite of his boasting the enemy only gained a Pyrrhic victory and his losses were extraordinary in comparison with the territory gained. He succeeded in gaining a footing in a sharp salient east of the Asiago. In spite of extraordinary preparation with artillery and asphyxiating, emetic, and lachrymal gases the Italians resisted desperately, and machineguns mowing down unending waves of humanity. The Alpini finally fell fighting surrounded by heaps of Austrian dead.

Italian Aviators Busy.

LONDON, December 9.
An Italian official communique reports patrol encounters yesterday on the Asiago Plateau. 150 of our machines bombed and machine-gunned enemy lines causing damage and losses and explosions in ammunition dumps.

America

Don't Trust Germany.

Make Peace on the Battlefield.

LONDON, December 9.
NEW YORK:—Speaking at the Pennsylvania Society Dinner Senator Lodge, the republican leader in the Senate said:—There must be no truce or bargaining with Germany. Her word was worthless and there was no hope of final settlement except by physical guarantees won on the battlefield.

Ecuador Breaks with Germany.

LONDON, December 9.
A Telegram from Guayaquil says:—It is officially announced that Ecuador has broken off relations with Germany.

TELEGRAMS.

U. S. at War with Austria.

Senate Adopts War Resolution.

LONDON, December 9.
WASHINGTON:—The Senate has adopted a resolution declaring war on Austria-Hungary.

President Signs Declaration.

LONDON, December 9.
WASHINGTON:—The House of Representatives has adopted the war resolution against Austria by 363 votes to one. The declaration comes into operation from to-night.
LATER:—President Wilson has signed the declaration of war against Austria.

Fighting Force For Western Front.

LONDON, December 9.
WASHINGTON:—The latest estimates of the War Department provide for the maintenance of a fighting force of two million men on the western front.

To Foment Revolution in India.

Germans Plead Guilty.

LONDON, December 9.
SAN FRANCISCO:—Herr von Brincken, formerly connected with the German Consulate here, Herr Rädick, German ex-Consul in Honolulu, and Herr Schroeder, his successor, have pleaded guilty to a conspiracy to foment revolution in India. Herr von Brincken said they would best serve their country by avoiding further exposures. The Court said the less said about these cases the better for Germany.

Canada

DISASTROUS EXPLOSION AT
HALIFAX N. S.

Ammunition Steamer in Collision.

2,000 Killed, Enormous Damage.

LONDON, December 9.
NEW YORK:—Part of Halifax, Nova Scotia, is on fire as a result of a collision of two steamers, one of which was an American vessel containing ammunition. The explosion severed wire communications with Halifax.

LATER:—The latest estimates are three hundred killed and many injured. The fire was controlled in the afternoon. Not a house in Halifax escaped damage. Relief trains are speeding to Halifax from New York, Boston, and Portland, Maine.

LATER:—The explosion occurred in the harbour at eight in the morning opposite Buckingham, a suburb of Halifax. The crews of the colliding ships were all killed. Hundreds of buildings were destroyed and damaged and the Halifax cables interrupted.

Communication Re-Established.

A telegram from Ottawa says that communication with Halifax was re-established on Friday afternoon. One half of the north end of the city has been destroyed and the dead are lying thick in the streets. Hospitals are so overcrowded that many injured are compelled to go untreated. The first account of the disaster received from Halifax says that one-third of the city is in ruins. The damage is estimated at a million dollars.

Great Loss of Life.

NEW YORK:—A fierce storm was raging in Halifax harbour when the collision occurred. It was an outward bound Belgian relief ship that collided with the munition-ship. The concussion broke windows sixty miles distant and killed a telegraphist four miles away and freight cars were blown off tracks at a distance of two miles. The pilot of the relief ship who was rescued says that burning oil spread over the forepart of the ship after the collision. Bitter cold added to the sufferings of the homeless. The fire swept area is sheathed in ice. The best residential quarter escaped fire though it was damaged by the explosion. The greatest loss of life was in Richmond which consists mostly of wooden houses. No trace is left of many families except burned bones. There were no troops awaiting embarkation at the time of the explosion.

U. R. Relief and Sympathy.

WASHINGTON:—Joint resolutions appropriating five-million dollars for the relief of the stricken people of Halifax have been introduced into the House of Representatives. President Wilson has telegraphed: "In the presence of the awful disaster at Halifax the people of the United States offer their noble brethren of the Dominion their heartfelt sympathy and grief as is fitting at this time when the ties of kinship, community of speech and material interests have added a strong bond of union in the common cause of devotion to the supreme duties of national existence."

Royal Message of Sympathy.

The King has telegraphed to the Governor-General of Canada, expressing his true sympathy with the people of Halifax in their grievous calamity.

2000 Died: 5000 Wounded.

LONDON, December 9.
A telegram from Montreal says that according to the latest figures the death list in Halifax amounts to over 2000 and the injured number 5000. A blizzard is intensifying the sufferings owing to lack of accommodation. The dead are piled in parks and open spaces as they are extricated from the ruins. Sir Robert Borden who had been speaking at Amherst went to Halifax and helped in the organisation of relief.

TELEGRAMS.

Great Britain

Great Britain and Rumania.

Sir E. Carson on Government Attitude.

LONDON, December 9.

At the inaugural meeting of the Anglo-Rumanian Society at the Mansion House to-day Sir E. Carson scouted the idea of a League of Nations of which we had experience in disregard of treaty to preserve Belgium. Rumania entered the war to maintain her very existence. He denounced the recent developments of peace talks as most mischievous and most misleading. No one nation could end the war by attaining its own selfish ends. We are fighting for a great ideal namely the establishment of freedom, of the right to live without uttering contemptible platitudes the renewal of hostilities and to enable the whole world to live peacefully. He did not know of a possible end to this war which did not maintain the rights of Rumania and Serbia as much as those of Great Britain and the Empire. Addressing the Rumanian Minister Sir E. Carson asserted if there is to be any compromise outside what I have laid down it will not be the present Government which will make such an ignominious peace. Sir E. Carson said he believed the British would never withdraw from the war until, with the Allies' concurrence, they had attained a satisfactory end.

Franchise Bill Passed.

Conference to Discuss Irish Re-distribution.

LONDON, December 9.

The House of Commons has passed the third reading of the Representation of the People Bill under which women are enfranchised. The Irish Re-distribution Bill was remitted to a Conference on February 2nd of next month and Ulstermen, the Speaker, presiding. The recommendations of the Conference will be embodied in a separate bill which will be treated as an agreed measure.

India and the Cabinet.

Decisions Unaffected by Mr. Montagu's Absence.

LONDON, December 9.

In the House of Commons, replying to Sir John Jardine Mr. Bonar Law stated that the action of the Cabinet in respect to the decision of urgent questions of first importance in the absence of Mr. Montagu was unaffected by the presence or absence of Mr. Montagu who like all other Ministers habitually consulted the Cabinet when questions arose so important as in his opinion to require for their decision, the collective authority of the Cabinet. Matters would be dealt with by Lord Islington just as if Mr. Montagu were in England, but was unable to attend.

Mesopotamia Comforts Fund.

London Appeal for Help.

LONDON, December 9.

A meeting will be held at the Mansion House on the 12th instant in aid of the Mesopotamia Comforts Fund. The Committee state that without more help they will be unable to carry on the work adequately into the next hot weather. Hitherto over £50,000 Sterling has been expended. It is intended that any money not expended shall be devoted to a useful object conducive to the welfare of the British troops who served in Mesopotamia, in memory of Sir Stanley Maude and the officers and men who have fallen in Mesopotamia.

Trade After the War.

Committee's Report Completed.

LONDON, December 9.

The "Daily Telegraph" states that the final report of the Lord Balfour Committee on trade after the war is now in the hands of the Premier. It consists of a majority and two minority reports. One of the latter advocates an "ad valorem" tariff of ten per cent on imported manufactures. The Free Trade Committee man advocates a tariff on manufactures with a maximum below ten per cent.

Important Conferences on Man Power.

LONDON, December 9.

The "Times" says:—It is understood that important conferences on man power were held yesterday at the Ministry of National Service at Downing street.

The World's Food Shortage.

Its Seriousness.

LONDON, December 7.

In a speech to-day Sir Arthur Yapp re-emphasised the seriousness of the shortage of the world's food. It was useless to have a great wheat crop in Australia if there were no ships to bring it. Altogether 690 big ships had been submerged. He declared that America would very soon have to choose between using ships as food carriers or as troop transports.

Silver Market.

LONDON, December 9.

Messrs. Montagu's report says:—The market has maintained a quiet and steady tone. Should the report that Government is acquiring a hundred million ounces of silver for delivery in 1918 be correct this would equal fifty per cent. of the world's probable production whilst if only the United States output is purchased it would equal about thirty-seven and half per cent. Indian note circulation has fallen by 147 lakhs and the silver holding by 194, but gold has increased by forty-seven.

Tea Sales for Next Week.

Ten Days Supply Available.

LONDON, December 9.

57,731,16 pounds of Indian and 1,279,504 of Ceylon tea will be available for next week's sales equivalent to about ten days supply.

Obituary.

LONDON, December 9.

The death are announced of Sir Swinton Jacob and Archdeacon William Sinclair.

Portugal

Anti-Government Outbreaks in Lisbon

LONDON, December 9.

Madrid telegrams from the frontier describe Anti-Government outbreaks in Lisbon and Oporto. Details are lacking regarding the happenings in Lisbon. In Oporto shops and bakeries were looted. Two persons were killed and sixty taken to hospital. The crowd cheered the soldiers who kept at a distance. 78 people were arrested between five and twelve on the morning of the outbreak. Order has been re-established.

Government Resigns.

LONDON, December 9.

LISBON.—After three days' fierce fighting between troops faithful to the Government and revolutionary troops under Paes, Government in order to avoid disastrous dissensions in the Army proposed the cessation of hostilities and resigned. Lisbon is under military control. Parliament lacks a quorum. Some infantry regiments are supporting the revolutionaries. The Rocio Railway station was damaged by hand grenades. Tramway service is entirely suspended. The Cruiser "Vasco Da Gama" and the Torpedo Boat "Geudiana" fired against the town.

General

The Chinese Revolt.

Government Troops' Success.

LONDON, December 9.

PEKING.—Kweichow troops assisting Chinese troops captured the strategically important city of Chungking in the Province of Hzechunak. Foreign marines have been landed from gunboats to protect the lives and property of foreigners.

The Palestine Campaign.

Hebron Occupied.

LONDON, December 9.

An official despatch from Palestine says that General Allenby has occupied Hebron.

Distribution of Russian Food.

Germany's Arrangements.

LONDON, December 9.

A telegram from the Hague says that Germany is preparing an army of organisers to take over the task of distributing Russian Food and other supplies. It is especially hoped to secure fats.

Western Front

Further Enemy Machines Destroyed.

LONDON, December 9.

The Admiralty says:—Aircraft dropped many bombs on Aertrycke aerodrome this morning. The weather was cloudy. Enemy scouts attacked the bombers and the latter drove down two machines apparently damaged. Many fights occurred between patrols in which we destroyed two machines and shot one down. All ours returned.

Air and Artillery Activity.

LONDON, December 9.

A French communique says there was considerable reciprocal artillery work at Maisons-de-Champagne and on the right of the Meuse. Our aviators bombarded railway stations of Fribourg and Thionville and various enemy depots and camps behind the front.

Great Mutual Artillery Activity.

LONDON, December 9.

This afternoon's French communique reports great mutual artillery activity on the right bank of the Meuse.

LONDON, December 9.

Marshal Haig's communique this afternoon says:—Enemy's artillery was active last night south of Cambrai on the right bank of the Scarpe south of Lens and in Passchendaele sector.

The French communique says:—Enemy attempt near Bezonvaux was repelled with appreciable losses after a sharp fight.

British Gain Ground.

Successful Work by Aviators.

LONDON, December 9.

A British communique says we carried out a successful local operation at dawn northward of La Vacquerie. The Ulsters captured trenches constituting their objectives, considerably improving our line. Patrols south-eastward of Ypres last night successfully attacked hostile working parties. A hostile raid was repulsed north-eastward of Ypres, and a number of casualties were inflicted on the enemy in these encounters and prisoners were taken. Our aeroplanes bombed hostile billets throughout Thursday, and particularly made a successful raid against Valenciennes railway station and sidings in which fires were started. Every opportunity was taken of machine gunning infantry in the trenches. There was much fighting in which five hostile machines were brought down and three driven down. One of ours is missing.

Enemy Artillery Active.

A later communique says:—Enemy artillery was active during the night in the neighbourhood of Fiesquiere, northward of Arras Road.

No Infantry Action.

LONDON, December 9.

F. M. Sir Douglas Haig's communique to-night reports local fighting this afternoon east of Boursies. On the remainder of the front there has been no infantry action. Hostile artillery has bombarded our position in the neighbourhood of Fiesquiere and Monchy le Preux and in the Passchendaele sector. One German aeroplane was brought down and another landed intact behind our lines. Four of ours are missing.

The Abandonment of Bourlon Wood.

The Importance of the Weather.

LONDON, December 9.

Reuter's correspondent at the British headquarters, wiring to-day, says:—Probably the most important news this morning is the threatened break in the weather, for a spell of wet and mud would render the German positions before Cambrai something more than dismal whilst abundantly justifying our withdrawal towards the extraordinarily strong and comparatively comfortable Hindenburg trench system. If the Germans recognise this we may see a somewhat wide belt of No Man's Land hereabouts. The enemy may yet have an opportunity of flinging masses against his own Hindenburg Wall.

We withdrew all guns, ammunition, and every scrap of military material without a mishap after blowing up the bridges over the canal. So far as is known there was only one casualty in evacuating Bourlon Wood.

Enemy Completely Deceived.

Present British Position Tremendously Strong.

LONDON, December 9.

Reuter's correspondent at headquarters in a message last evening shows that the British withdrawal was carried out in masterly fashion between Tuesday evening and late yesterday afternoon. The enemy who was without suspicion shelled Bourlon Wood vindictively on Wednesday and heavily attacked Anneux yesterday putting down a tremendous bombardment and then sending forward infantry waves only to find the place deserted and reeking intolerably of asphyxiating fumes. The enemy does not appear to have thoroughly grasped our action until yesterday afternoon and then pushed out a number of strong patrols in an unsuccessful effort to keep in touch with our line. A great reconnaissance, probably of three battalions, was engaged in skirmishing but fell back to Gully when our artillery excellently served by airmen is believed to have knocked out at least two thousand. Except around Moeuvres and La Vacquerie where fighting is in progress our whole position was satisfactorily clear at sunset yesterday. We still retain the high ground near La Vacquerie where guns are favourably placed maintaining a devastating fire. The German effort has been stupendous and it is estimated that no fewer than twenty-five divisions have been employed to try and restore the broken Hindenburg line of which we still have three wonderful lines of reserve support and front line trenches behind us. The behaviour and spirit of our troops was beyond praise. They clearly comprehend the position.

The correspondent's own impression is that the enemy's situation is almost untenable in the considerable area of country he is reoccupying. Our whole withdrawal has resulted in our establishing a tremendously strong position and the recent gains are thoroughly defended. He concludes that everybody on our side to-day seems to wear a smile of quiet confidence.

The German Attack.

Failure to Achieve Object.

ALLAHABAD, December 9.

LONDON, December 8th.—Correspondents at the front, while inclined to exult in the failure of the German plan to pinch out our new salient before Cambrai, point out that we are now defending the open country, whereas should our high command decide to retire to the Hindenburg line and use its strength against its makers, the November victory would remain unimpaired.

German Reinforcements from Russia

One correspondent states that the Germans, instead of bringing whole divisions from Russia, are maintaining the structure of the divisions there, while combing out the best men and using them to fill gaps in the wasted divisions on the western front. ("Pioneer special cable.")

Enemy Attacks Fail.

LONDON, December 9.

A French communique says:—On the right of the Meuse, after a violent bombardment, the enemy twice attempted to reach our lines in the direction of Bezonvaux and Beaumont. Our fire smashed up attacks and drove back the assailants to their own trenches.

German Raid Fails.

LONDON, December 9.

Last night French communique reported that a big German raid at Beaumont completely failed. Seven persons were killed and twenty injured in the air raid on Calais during the night of the 5th instant.

A REVIEW.

We have just received the book named "The Indian National Congress" published by the enterprising firm of G. A. Natesan and Company. It contains the full text of all the Presidential Addresses, reprint of all the Congress Resolutions, extracts from all the welcome addresses, notable utterances on the Congress Movement and Portraits of all the Congress Presidents. The book is brought up to date and will prove very useful to our countrymen especially at this crisis in the history of the country. We congratulate the publishers on their timely publication. The book is priced Rs. 4/- and can be had from G. A. NATESAN & CO., MADRAS.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

War Cable to the Viceroy.

DELHI, December 9.

H. E. the Viceroy has received the following telegram from the Secretary of State for India, dated the 8th December 1917.

The British, undisturbed by the enemy, have withdrawn from the sharp salient made by Bourlon Wood and the high ground in front of Lavacquerie now forms the main bulwark of the salient occupied by the British. Air activity has been renewed with great vigour owing to clearer atmospheric conditions, and the British have successfully bombed two towns in Germany. The British have taken over further portions of the line from the French.

Nothing important is reported from the French front. The enemy have renewed their attack on the Italian front north-east of Asiago in great strength and with extreme violence. The Italians have resisted gallantly, but have been pressed back from Mount Meletta. A strong enemy attack on the Upper Brenta was repulsed.

The British reinforcements have now taken up their assigned positions on the Italian front and are entrenching themselves.

The Russian deputation has met the German military commanders for the purpose of negotiating an armistice. The Russian delegates demanded that there should be no transfer of German troops to other fronts and the retirement of the Germans from the island of Moon Sound and the Gulf of Riga. They received only evasive replies from the Germans who, however, announced officially that the suspension of hostilities on all Russian fronts from the Baltic to the Black Sea as well as in the Turko-Russian theatre has been concluded from the 7th to the 18th December.

There has been no increase in the loss by submarines. 2,172 vessels of all nationalities arrived and 2,133 left British ports. 16 British vessels of over and one under 1,000 tons were sunk.

25 German aeroplanes raided the south-east coast of England, five or six penetrated into London, and two were brought down. Seven persons were killed.

"Our Day" Donations.

DELHI, December 9.

The latest list of donations published by the Executive Committee of "Our Day" shows that, including a lakh from the Maharaja of Jodhpur, Lady Chelmsford has received Rs. 2,59,000 to date. The last list included donations of Rs. 10,000 from the Honorary Treasurer, "Our Day" Fund, Gurdaspur, the Punjab, Rs. 6,500 from the Bacni Darbar, and Rs. 3,500 from the subjects of the State, Rs. 3,000 from the Associated Hotels of India, Rs. 50,000 being collections through the Treasury Officer, Sardapat, Madras, Rs. 2,000 from Major Nawab Mahomed Nasirulla Khan of Bhopal, and Rs. 998 from Khan Sahib Sardar Nawab Khan Panzal Sardar.

Calcutta

The War Loan.

Post Office Applications.

CALCUTTA, December 9.

Applications to the War Loan received through the Post Office are as under:—Figures for the Post Office section are up to 15th October, and those for Cash Certificates up to the 7th November.

Provinces.	Post Office		Total.
	Rs.	Cash Certificates.	
Bombay	1,08,18,275	2,32,69,855	3,40,88,130
Punjab	81,37,225	1,64,93,310	2,46,30,535
C. Provinces	58,54,375	1,49,58,856	2,08,13,231
United "	65,48,975	1,23,97,967	1,89,46,942
Bengal	55,20,725	71,45,942	1,26,66,667
Burma	21,75,530	68,79,725	90,55,255
Madras	29,54,025	32,53,005	62,07,030
Behar & Orissa	15,55,200	32,57,425	48,12,625
Assam	3,98,700	11,60,985	15,59,685

The total loan figures so far as known stand as follows:—

Main Section	38,35,70,200
Treasury Bills received in England	1,65,61,200
Post Office Section	4,32,53,060
Cash Certificates	8,85,68,101
Total	53,19,70,551

Mr. Montagu at Calcutta.

Interviews.

CALCUTTA, December 9.

Among those who were granted private interviews were the Maharaja of Dinajpur, Mr. B. Chakravarty, Hon'ble Mr. Surendranath Roy, Hon'ble Fazlul Huq and Dwarkanath Chakravarty representing the Bengal Landholders. In the afternoon Sir K. G. Gupta was granted an interview.

Bengal Landholders' Deputation

CALCUTTA, December 9.

H. E. the Viceroy and Mr. Montagu received this morning only one deputation and that was from the Bengal Landholders' Association. The Maharaja of Dinajpur read the address.

Looting of Huts.

CALCUTTA, December 9.

Some looting of huts is reported from the villages in Eastern Bengal. The cause in every case is abnormally high prices of salt, cloth and oil and the event has no political significance.

Dr. C. P. Roy.

Accepts Presidentship of Social Conference.

CALCUTTA, December 9.

The "Bengalee" understands that Dr. P. C. Roy has accepted the Presidentship of the Indian National Social Conference which is to be held in Calcutta during the Congress week.

At a meeting of the Reception Committee of the first All-India Social Service Conference, to be held at Calcutta on the 27th December, Mr. M. K. Gandhi was elected President, Mr. Justice Chaudhury is the Chairman of the Reception Committee.

The "Statesman" says:—There is some reason to believe that the Government of India may take over the house and grounds of Belvedere, the former residence of the Lieutenant-Governor of Bengal, with a view to converting it into a Viceregal Lodge.

The European Association are taking steps to contest some of the seats in the coming Calcutta Municipal elections, Mr. Geoffrey Watson standing for ward sixteen and Mr. W. S. J. Wilson for ward seventeen.

Burma

Death Sentence Commuted.

RANGOON, December 9.

Positions for clemency, submitted to the Governor-General-in-Council on behalf of Mujqaba, Hussain, Amar Singh and Ali Ahmed Sadiq, who were sentenced to death on 6th July 1917, at Mandalay, by the Special Tribunal appointed under the Defence of India (Criminal Law Amendment) Act of 1913 have been considered by the Governor-General-in-Council who has commuted the sentence of death in each case to one of transportation for life.

The "Hindu" and Burma Government.

RANGOON, December 9.

With reference to the prohibition of the "Hindu" in Burma a letter has been received by the Honorary Secretary, Kamayut Club, from the Post Master, Rangoon, stating no restriction against transmission of copies of the newspaper "Hindu" to Burma has been placed but they are required to be censored before delivery under orders from the Government.

Bombay

Bombay Steam Navigation Company.

Indian Officers Rewarded.

BOMBAY, December 9.

At the Light Inspector's Office, Bombay Port Trust, Captain Hickman, D. S. O. of the Royal Indian Marine presented rewards granted by the Government of India on the recommendation of the Port Officer to Captains and officers of two steamers belonging to the Bombay Steam Navigation Company, viz, "S. S. Sabarmati" and "Kaveri". Mr. Birkett in recounting the details stated that on the afternoon of the 23rd June last the "Sabarmati" in Command of Captain Sahabuddin left Bombay for Marmagao with passengers and crew at 9 P. M. When the vessel was 36 miles out of Bombay Mr. Sharfuddin, Officer on Watch observed a red flare which was repeated at intervals. The boat was taken cautiously towards it, and reaching nearer the object turned out to be a life-boat containing 50 persons passengers and the crew of the "S. S. Mongolia" sunk about noon on the same day. The master of the vessel was informed by the rescued men that eight other life-boats from "Mongolia" were about the place. The "Sabarmati" thereupon cautiously cruised round in search of their boats. At day break the master found that he was off Janjira and so he returned back to Bombay and landed the passengers from the sunken mail steamer. The Port Officer brought to the notice of the Government of India the gallant work and the Government decided to present Captain Sahabuddin Samuiddin with a gold watch and the third Officer Sharfuddin with a telescope both suitably inscribed. Coming to the case of the "S. S. Kaveri" Mr. Birkett described how 13 men and women in a country sailing boat caught in a monsoon squall and hopelessly tossing about in the high sea for ten days without food or water were saved by the gallant action of the officers and crew of the "Kaveri" belonging to the same company. Fakere Mahomed, master and Moosa Ibrahim, Chief Officer of this vessel were awarded a gold watch and a pair of binoculars respectively. Captain Hickman in making the presentation highly complimented the men of the Bombay Steam Navigation Company whose steamers are wholly manned by Indians belonging to the sea coasts near Bombay.

Willingdon Sports Club.

Opening Ceremony.

BOMBAY, December 9.

Last evening Lord Willingdon in the presence of a gathering of members, European and Indian, performed the opening ceremony of the Willingdon Sports Club, recently started with a view to foster social relations between the communities. His Excellency afterwards entertained the members to tea.

A General Amnesty Demanded.

For Political Prisoners.

BOMBAY, December 9.

A crowded open air public meeting under the auspices of the Bombay National Union was held this evening when resolutions were passed praying Mr. Montagu to recommend to His Majesty the King-Emperor to proclaim a general amnesty to all political prisoners interned or convicted doing justice to the former and showing clemency to the latter. The Chairman was authorized to forward by wire the resolution to Mr. Montagu.

The Mail Steamer Report.

BOMBAY, December 9.

The Postal Express train conveying the inward foreign mail left Bombay to-day at 8-20 hours.

The Bombay Cricket Carnival.

Parsis Obtain Victory Over Europeans.

BOMBAY, December 9.

In about 45 minutes after the start to-day the result of the contest between the Presidency eleven and Parsia in the quadrangular cricket tournament was decided, the latter winning the match by the substantial margin of seven wickets. With one wicket down for 50 and 58 still required to pass Presidency total, the overnight not out Parsi pair Kapadia and Irani went in at eleven o'clock. Iran's career was shortlived he being held when the score stood at 67. One more wicket fell without any addition to the score Kapadia and Vajifdar then in partnership between them made the remaining runs.

The following are the scores:—Presidency 1st innings 195. Presidency 2nd innings 161. Parsia 1st innings 249. Parsi, 2nd innings 108 for 3 wks.

Behar

Patna University.

First Meeting of Senate.

BANKIPORE, December 9.

His Honour the Lieutenant-Governor of Bihar and Orissa in his capacity at Chancellor of the Patna University invited the members of the Senate and Syndicate to meet him at Government House this morning before the first meeting of the Senate which met in the afternoon. The Vice-Chancellor read an address on behalf of the Fellows of the University and His Honour replied. The Vice-Chancellor then presented the non-official members of the Senate to His Honour and the Principals of Colleges presented the members of their staff who were present as Fellows of the University. The Director of Public Instruction presented the members of the inspecting staff.

The first meeting of the Senate was held in the hall of the Patna Collegiate School to-day at 2 P. M. The Vice-Chancellor proposed a resolution of condolence on the death of Mr. Charles Russell, Principal of Patna College, who was killed in action in Palestine. In opening the meeting Mr. Jennings made a short speech which expressed his appreciation of the high post of Vice-Chancellor and declared that he could do little good work without the help of the Fellows. As Chairman of the Senate he said he was to be impartial and no brilliance was to be expected of him. The Hon'ble Justice Sir Ali Imam on behalf of the Syndicate proposed that the rules for the conduct of the discussion in the Senate appearing in Chapter I, Regulations 8/70 of the Calcutta University Regulations be adopted so far as applicable as a temporary measure until the regulations of the Patna University are passed. The Hon'ble Mr. Krishna Sahay moved on behalf of the Syndicate that the draft resolutions be referred to a committee of the Senate consisting of not more than 15 Fellows for report to a meeting of the Senate to be held on the 1st January 1918 and if this carried proposed that the Committee to consist of the following members:—The Vice-Chancellor, the Hon'ble Mr. Justice Sir Ali Imam, the Hon'ble Mr. Justice Chapman, Mr. Hassan Imam, Mr. G. E. Fawcus, Mr. Sachchidananda Sinha, Khan Bahadur Fakruddin, Mr. D. N. Sen, Dr. K. S. Caldwell, M. E. A. Horne, Mr. J. H. Ticker, Mr. Rajendra Prasad, the Hon'ble Mr. Gopal Bandhu Dass, the Registrar and the mover. Nine members of the Committee shall form a quorum. Mr. Caldwell on behalf of the Syndicate moved that chapters 23, 24, 26 and 27 of the Calcutta University Regulations regarding admissions, transfer and withdrawal of students, residence of students, condition of study in affiliated colleges, and conditions to be fulfilled by colleges affiliated in Science be enforced until April 1st 1918, so far as they are applicable and consistent with the Patna University Act. Mr. G. E. Fawcus on behalf of the Syndicate introduced the budget for the period from 1st October to 30th June 1918.

The Hon'ble Mr. Justice Sir Ali Imam on behalf of the Syndicate moved that the fees for examinations be fixed at the rates now in force in the Calcutta University.

The last two resolutions were passed. The budget and the question of fees attracted the attention of the members specially. According to the budget the receipts including the Government grant of Rs. 12,609 comes to Rs. 108,234 while the total expenditure stands at Rs. 111,735. The pay of the Vice-Chancellor and the Registrar has not been shown in the estimates as it will be met directly from the provincial revenues.

The expenditure includes initial expenses of furniture, etc., for a full year. The ordinary figures would be receipts Rs. 103,745 and expenditure Rs. 102,983. The meeting came to an end at 5 P. M. after having lasted three hours.

Central Provinces

The C. P. Council.

The Coming Meeting.

NAGPUR, December 9.

At the meeting of the Local Legislative Council on Monday next the Hon'ble Mr. Hullah will move for leave to introduce the Central Provinces Local Self-Government Act. The village sanitation and public management Bill also will be introduced. The Hon'ble Mr. Thacker will move that a mixed committee be appointed to frame proposals for the introduction of free and compulsory education throughout the municipal areas.

United Provinces

Police Administration of the U. P.

ALLAHABAD, December 9.

The resolution on Police administration in the United Provinces for the past year says:—Although there was no prosecution for sedition during the year there was ample evidence of the need for careful watch against any attempt to corrupt young students in the province and several notable absconders were harboured for a time. Sir James Meeson endorsed the commendation by the Inspector-General of the success of the special branch in detective activities and taking steps to counter them.

బాపట్ల తాలూకా ప్రత్యేక సభ.

(మాన్యకీయ విలేఖరుని యొద్దనుండి.)

బాపట్ల తాలూకా ప్రత్యేక సభ దేశరాజు సీతారామ రావు పంతులుగారి యాజమాన్య ముక్రింద పురమందిరమున ఈనెల 9 వ తేదీ సమావేశమైనది. బాపట్ల పట్టణము నందలి ప్రముఖులందఱు సభనలంకరించిరి. వెలగపూడి సుబ్బారావు, దేశరాజు కృష్ణయ్య పంతులు, సునర్వరరావు (ప్రొల్లంసబ్బయ్య స్వేచ్ఛరు), మాజీటి వెంకయ్య, (కాకుమాను) పర్యవేషి వీరయ్య (వెదనందిపాడు) కోన వేంకటరామశర్మ (వెదచెరు కూరు) మహమ్మద్ స్వామిచౌదేగు, శిఖరం గురనయ్యనాయుడు, తిమ్మన కొండలరావునాయుడు, మాజీటి వెంకటసుబ్బయ్య (కాకుమాను) బంధా నార్యనారాయణ (కొత్తకోట), జిట్టా అప్పయ్యనాయుడు, కాట్రపాటి సూర్యనారాయణ రావు (మునిపల్లె) కొమ్మయూరి లక్ష్మీనారాయణ, (వేటపాలెం) బాలిశెట్టి ఆదినారాయణశెట్టి, బొంకనూర్యనారాయణ శెట్టి గార్లును వివిధ ప్రదేశములనుండి విచ్చేసిన బలువురు చైతులును, సభనలంకరించిరి. చుట్టూర్పును 12 గంటలకు సభాధ్యక్షుల ను వం. దేశమాతర కీర్తనలతో సభాధనము నకు గొనివచ్చిరి. చిల్లర నాగభూషణం గారు పాడిన వందేమాతర కీర్తనతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. తరువాత కోనవేంకటరామ శర్మగారుచదివించిన పద్యము చదువబడినది. సన్మానసంఘాధ్యక్షులయిన చోరగుడి వేంకటాద్రిపంతులు బి. పి. గారు వారి స్వాగతోపన్యాసము జదివి సభ్యుల నాహ్వానముజేసిరి. వారు యువనాథసములూరిని కొన్ని ముఖ్యాంశముల నిందు బొందు పఠించుచున్నాడను. “ప్రాచీన నాగరకతచే బెంబందుమండెడి భారతమాత పాశ్చాత్యనానాగరకతతో సంయోగము నందినది మొదలిట్టి సం దిగ్ధసమయ మెప్పుడును తటస్థించి యుండలేదు. హిందూదేశ భావికాల సుస్థితికిది వీజాంశరము. జగన్నాటకముందు యీ భరతఖండము ప్రదర్శింపఁబడు మహోన్నత భాగమున కది పూర్వరంగము. హిందూదేశ కార్యదర్శిగా రాక సంతోష వహము. బహులోపభూయిష్టమగు ప్రస్తుత హిందూదేశ రాజ్యాంగ విధానమున వలయు సంస్కరణముల నరయు తలంపున కార్యదర్శిగారు విచ్చేయుట మహాభాగము. మతపాతి శాఖ భేదవైషమ్యములనుజూచి ఆ నేతుసీతాచలాంతర్గత సమస్తప్రజలును విశమత్యముతో స్వసహాయనా ప్రధానమును గోరుటయును దేశీయమహాజనసభవారి యొక్కయు, యావద్భారత మహమ్మదీయ సమితివారి యొక్కయు, రాజ్యాంగ సంస్కరణా విధానము నామోదించియోగ్యముగ మంపే గు మంత్రివర్గమున నచ్చేష్టపట్టు ముక్కిలి యవసరము” అనివారు లమ యువనాథసమునందు వ్యక్తపరిచిరి. అనంతరము కర్లపాలెం నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు సభాధ్యక్షుల నెన్నుకొను విషయమునుగూర్చి ముచ్చటించుచు నేటి సభకు సీతారామరావుగారు అధ్యక్షులుగానుండుటకెంతయు సమంజసముగా నున్నదని విన్నవించిరి. తరువాత చంద్రమాళివిదంబరరావు పంతులుగారునవ్వించిరి. అంతటకరతాళధ్వనులు చెలగ సీతారామరావుగారు తమయువనాథసమును జదివిరి. ఈతీర్మానము లామోదించ బడినవి.

1-వ తీర్మానము

గుంటూరు మండల భూస్వాములలో ప్రముఖులను విశేషించి మన తాలూకా ప్రముఖులలో మొదలు, దేశోపకార కార్యకర్తలైనవారును, నగు నాయుపహద్దరు, బాగ్గల మాడి లక్ష్మయ్యనాయుడు గారి ఆకాలమరణమునకు ఈ సభ వారు చింతిల్లుచు వారి కుటుంబమునకు తమ సానుభూతిని తెలియపరచుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:—చోరగుడి వేంకటాద్రిగారు.

ఆమోదకులు:—రా॥ ౨॥ దేశరాజు కృష్ణయ్య పంతులుగారు.

2-వ తీర్మానము.

ఇప్పటి హిందూదేశ రాజ్యాంగ విధానము ప్రస్తుతకాలావసరములకు తగి ముంద లేదనియు, దేశీయులకు బాధ్యతగల పరిపాలనా పద్ధతి కందేశమున స్థాపించిన నేగాని దేశమునకు సంతుష్టియు, సామ్రాజ్యమునకు షేయమును, కలుగ నేరదనియు, ఘంటాపథముగా దెప్పి అట్టి సంస్థలను స్థాపించుట మూర్ఖముల నరయుటకై మన రాష్ట్రమునకు దనుచేసిన మహాగౌరవ వీరులును మంపేగు మంత్రివర్గమునకు ఈసభవారు స్వాగత మిచ్చుచున్నారు:—

ఉప:—కర్లపాలెం నూర్యనారాయణశాస్త్రి గారు ఆమోదకులు:—కోనవేంకట రావుగారు.

3-వ తీర్మానము.

ప్రస్తుతము ఐగోపాదేశమునందు జరుగుచున్న మహా సంక్రమమునందు మానవ స్వాతంత్ర్యరక్షణయునకును, న్యాయ స్థాపనయునకును జగ్గతుల ఎరంకుక దౌష్ట్యములను, నిర్మాణించుటకును, చోరసల్పుచున్న ఇంగ్లీషుప్రభుత్వమువారికి జయము శీఘ్రముగ చేకూరవలెనని ఈశ్వరుని ఈసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:—రావుబహద్దరు, దేశరాజు కృష్ణయ్య పంతులుగారు.

ఆమోదకులు:—మాజీటి వెంకయ్యగారు.

4-వ తీర్మానము.

అఖిల భారతీయ మహాసభ వారును, మహమ్మదీయ మహాసభ వారును, నిరూపించిన హిందూదేశ రాజ్యాంగ సంస్కరణములను ప్రత్యేకసంఘ ప్రాతినిధ్య విధానము ననుసరించి తక్షణమే అమలులో తెచ్చుచు ఆంగ్ల సామ్రాజ్య (పార్లమెంటు) సభా సభ్యులలో ఆశుమము నూటికి 25 గురు హిందూదేశ ప్రజాప్రతినిధుల నియమించ వలెననియు నీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు:—

ఉపపాదకులు:—తిమ్మన కొండలరావు నాయుడుగారు ఆమోదకులు:—వెలగపూడి సుబ్బారావు బి. పి. బి. ఎల్. గారు.

5-వ తీర్మానము.

దేశమునందు శాంతివాతావరణ మేర్పడుటకు ఇప్పుడు నిర్బంధావాస శిక్షితులయియున్న మహమ్మదాలీ, షాకతాలీ, అరబింద్ ఘోషా, కృష్ణస్వామిశర్మ, మున్నగు దేశభక్తులను రాజకీయ దోషాకోపణచే శిక్షనసభించుచున్న తక్కిన దేశ శ్రేయోభిలాషులను, విధ్వాంతులొకలెనే వెంటనే విడుదలచేయుట యావశ్యకమును, సముచితమునని యీ సభవారు వమ్ముచున్నారు.

ఉపపాదకులు:—తంగిరాల ఆంజనేయులుగారు.

ఆమోదకులు:—మహమ్మద్ స్వామిచౌదేగుగారు, కర్లపాలెం నూర్యనారాయణగారు.

6-వ తీర్మానము.

రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమునకును, తన్మూలమునస్వరాజ్యప్రాప్తికిని, ముఖ్యసోపానమగు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర మొసంగి దేశభాషలలో రాష్ట్రీయపరిపాలన సౌకర్యములను, ఉన్నత విద్యావ్యాపనా సౌకర్యములను గావింపవలయునని ఈ సభవారు మాంపేగుగారిని కోరుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:—కొమరవోలు మామయ్యరావుగారు.

ఆమోదకులు:—పర్యవేషి వీరయ్యగారు.

7-వ తీర్మానము.

ఈనెల 14 వ తేదీన యీక్రింది తీర్మానమును ఈ తాలూకాలోని ప్రతి గ్రామనామమును, ఆమోదించి హిందూ దేశమంతట గాకి పంపవలెనని ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు. —“అఖిలభారతీయ మహాసభవారును, మహమ్మదీయ మహాసభవారును, నిరూపించిన హిందూదేశ రాజ్యాంగ సంస్కరణమును, ప్రత్యేక సంఘప్రాతినిధ్య విధానము ననుసరించి తత్తణమే అమలులో తెచ్చుట అవసరమనియు, న్యాయమనియు, అభిప్రాయపడుచున్నారు:—

అగ్రాసనాధిపతి గారిచే నుపపాదించబడి సర్వజనాంగీకృతమైనది.

అంతట చోరగుడి వేంకటాద్రిగారు అగ్రాసనాధిపతి గారికిని, ప్రతినిధులకును మందము లర్పించిరి. అగ్రాసనాధిపతి గారు సభాసమలకును, ఆహ్వాన సుభుము వారికిని, తమ కృతజ్ఞతా వందనముల మొసంగిరి. అంతట సభ ముగింపబడినది.

ఏడవ నెలవారముండల సభ.

నేడు (10-12-17) సభాసమావేశము జరిగినది. కన్న నూరు జంబులులో నిర్బంధావాసమునందుండిన దివ్య చెంచయ్య గారిని వదలుటకు సభవారు వినయముతో దొరకమువారిని ప్రార్థించిరి. చెన్నపురి ఇండియా దొరకములకును చెంచయ్య గారికిని తంతివాద్యులు పంపబడినది. సభవా రేకగ్రీవముగా ఆంధ్రరాష్ట్రమును కోరుచు తీర్మానించిరి. సభకు మహమ్మదీయులను క్రైస్తవులను గూడ ప్రతినిధులుగ వచ్చిరి. కనిగిరి వైశ్య లక్ష్మీకోత్సాహమును వెల్లడించిరి. (తంతివాద్య)

హలిఫాత్తు ప్రశ్నము.

న్యాయార్థు, డిశంబరు 8:— నోవాస్కోసియా యందలి హలిఫాత్తులో కొంతభాగము పరశురామక్రిలి యయ్యెను. రెండు స్త్రీయరులు దీక్షానుటవలన నాశ్రమాదము గలిగెను. అందొక స్త్రీయరు అమెరికావారిని. కానినిండ మందు గుండు సాచుగ్రి యుండెను.

వెనుకవచ్చిన వార్త:—ఇప్పటికి మూడువందలు మనుష్యులు మరణించిరియు, అనేకవలస గాయములు తగిలిన వని యు తెలుపబడెను. మధ్యాహ్న మెట్లో కష్టము మై అగ్ని నివారింప బడెను. హలిఫాత్తునందు నష్టము మొదల గృహ మొకటియులేదు. బాధితుల నివారణార్థము న్యాయార్థు, బెప్టను, పోర్టులందు మేమునల నుండి అనేకముగ రెయిలుబండ్లపంపబడెను.

తరువాత వచ్చినవార్త:—హలిఫాత్తున కంటియుండు రాకింగుహము గ్రామమున కెదురుగ నుండు నౌకాలయమున ఉదయము ఎనిమిదిగంటల కీ ప్రమాదము సంభవించెను. రెండు ఓడలలోనున్న మనుష్యులందఱును మరణించిరి. వందలకొలది కోటలు, మేడలు, నగరులు నాశనమయ్యెను. నేలకొలిదిగరులకు విశేషనష్టముగలిగెను. హలిఫాత్తునకు గలుపబడిన వాయువా ద్రామార్గములు నిరోధితము లయ్యెను.

లండను, డిశంబరు 9:— అట్టనానుండి యుట్టొకతంతి వచ్చుచున్నది:— హలిఫాత్తు వాయువాద్రామార్గములు శుక్రవారము నాటి సాయంకాలము మరల యధారీతిని నెలకొల్ప బడినవి. నగరము యొక్క ఉత్తరభాగమున సగము పూర్తిగ నాశన మొనరింప బడెను. మరణించిన వారి కశేబరములు దొంతులు దొంతులుగ పీఠులలో బడి యున్నవి. ఆసుపత్రులత్యధికముగ రోగులమయగుటచే చాలమంది రోగులు నివారణ నేమియు నొందకయే మరలవలసిన వారైరి. నగరములలో మూడవవంతు నాశనమయ్యెనని మొదటి లెక్కవలన తెలియుచున్నది. 10 లక్షల డోలరుల నష్టముగలిగినది లెక్కవేయబడెను.

సాక్షిణవృత్త మత్యధికము.

న్యాయార్థు, డిశంబరు 8:— ఈస్తీయరులు దీక్షాను సమయమున హలిఫాత్తు నౌకాలయమున భయంకరమగు తుపాను వీచుచుండెను. బెల్జియనుల సహాయార్థము పనిచేయుచున్న ఓడ యొకటి చుండుగుండు ఓడను దాకెను. ఈరాపి డోలన 60 మైళ్లదూరమున్న కిటికీతలుపుల బ్రద్దలుచేసెను. నాలుగు మైళ్లదూరమున్న తంత్రినాద్రాలయోగ్రిగి యొకడు మరణించెను. బెల్జియను 2, డోలరల వైపునా డెట్లో సంగరక్షింప బడెను. ఓడలు దీక్షానిక వెనుక తిరిగివ ముందటిభాగమున చుంట్లతో నూనె ప్రసహింప సాగినవిచెప్పెను. ఇంట్లలేనివారి బాధలకు చలి తోడయ్యెను. మొదట పరశురామక్రిలి మైసా బాగ మిచ్చుచు చుండుచుయు ముగ నున్నది. అన్నిచోట్లకంటె నెక్కువ మంది రిచ్చుచుండు లో మరణించిరి. కానియును కష్టతొకటిైన గృహము లనేకము గలవు. నేకకొయ్యలు ముచ్చులేకుండ నాశనమైనవి. ఈ విషయ సంభవించిన సమయము పూర్వము తెలియు యుద్ధమున కంప స్పృహలు చెలుబడలేదు.

ఆ॥ సం॥ ల సమాచారము.

వాషింగ్టను, డిశంబరు 8:— హలిఫాత్తు మండలము నందలి ప్రజల బాధానవారణార్థము 50 లక్షల డోలరుల సంపుట కమెరికా రాష్ట్రములవా రొక తీర్మానమును ప్రతి నిధుల సభలో ప్రవేశపెట్టిరి. (వెసిడెంటు నిల్వకుగారిట్లు తంతినంపిరి. “జాతీయ జీవనమున కత్యంతావశ్యకములగు ధర్మముల నిర్వర్తించు నిమిత్తము ధక్తిపూర్వకముగ ఘనదేశములతో నొకటిగగూడిన నీ సమయమున కెనడా యందలి హలిఫాత్తు ప్రజలొందు నపరిమిత బాధలకు ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రజలందఱును తమ దుఃఖమును సానుభూతిని తెలుపుచున్నారు”

చక్రవర్తిగారి దయార్ద్రసందేశము. లండను, డిశంబరు 8:— హలిఫాత్తు ప్రజలొందుచున్న యపరిమితమితికి చాల విచారించుచున్నామని చక్రవర్తిగారు కెనడా గవర్నరు జనరలుగారికి లెవలించిరి.

ప్రజాభిప్రాయములు

జమిందారీ గ్రామములు.

అయ్యో,

జమిందారీ గ్రామము లతి దుస్థితిలో నన్న సంకతి అశక్తులకు గ్రామములే. 'ఈ దుస్థితిలో గ్రామములు నిట్లుండ వలెనవలెనా? దీనికి ప్రత్యేక ప్రయత్నము 'కలదా?' అని ప్రశ్నించుకొనినచో, నాకోక యలా వన తిట్టుచున్నది. పాతక వహారములు తగ్గివయ మాలోచింప బ్రార్థితులు. ప్రతి జమిందారీ గ్రామపాత్రవైపున లెవ గ్రామములలో నభలు జరిపి నివేదికములను తయారుపజుచి, అందు తమ కష్టములను వివరించుచు జూపి జమిందారీలకు ప్రత్యేక బంపకాలను మన్నిముగా మూడు తర్రాఫులు లాగునవలెను: (1) ప్రత్యేక గ్రామమునందే జమిందారు తీసికొను షెడ్యూల్ 10-వ కలకు ప్రతి వర్షపు ముగ్రామాభివృద్ధికి పనియోగించవలెను. అది గ్రామ పంచాయితీదారుల కలనను జట్టి వినియోగించుచుండవలెను. (2) జమిందారు తన జమిందారులన్నిటిని ప్రతివర్షము దర్శించి ప్రజలవిజ్ఞప్తుల నాలకింపవలెను. (3) జమిందారులు తాము తీసికొను షెడ్యూల్ ప్రతివర్షము కోకోపకాగ నార్జ్యములకు తెలిపినియోగపరచుచున్నదియు ప్రయోజనపడెను. అత్యవసర మని తోచినచో, ఆంధ్రదేశపు జమిందారులన్నియుగలది యొక ప్రత్యేక మహాసభను నడపి మన కష్ట గుణముల నందు వెల్లడించుకొనుట ముఖ్యము. దానివలన కొంత లాభము చేకూరగలదని నానమ్మకము.

పోతా ప్రెగడ నరసింహయ్య.
గోపాలపురము.

II

కన్య శాశ్వత సంతానమున కొక వనవి

అయ్యో, గుంటూరు జిల్లా చేపేంద్రపాడు వెదవల్లకూడి గ్రామములలో 7 కుటుంబముల కన్యకలు కై ప్రకృతమును స్వీకరించిరి. ప్రతికామమున నల్లపాటి హనుమంతరావు గారు వ్రాయించిన వ్యాసమును జూచియేయుదురు. ఇందును గురించి తమరు తగినంత శ్రద్ధవహించి అట్లు మతాంతరమైన సోదరులను కలిసికొని వారియొక్క యుద్దేశమును మరల్చి స్వ సంఘమున జేర్చుట భావ్యము. హిందూమతభర్తమున నత్య భావమునకు చోటులేదా? 'సత్యం జ్ఞానం అనంతం' అను భర్త తత్వము హిందూమతములో నిలికాదా? పలుకుబడి గల చేపేంద్రపాడు గ్రామాధికారి యిట్లు సోదరసంఘమును వీడి కుటుంబముల మాయలలో బడి మతాంతరం లగుటవలన చన మార్చిసంఘమున కెంత తీరిని నష్టము వాటిల్లినో విచారింపుడు. కన్యశాశ్వతసంఘసోదరులారా, మీ యొక్క నిజ భర్తమును నెవ్వరికీ ఎప్పటికప్పుడు మాకోభావమును వహించి క్రియలేని సభలను ఎన్ని చేసినను సామ్య వమ్ముచేసికొనుట తప్ప ప్రయోజన ముండదు. ఇంకను సత్యవల్లి తాలూకాలో ఫిరంగిపురము సాటిబండ్ల మొదలగు నాలుగు గ్రామములలో గల చెడ్డ సోదరులు కొందరు తనివెరులు మతాంతరమై చిర కాలము క్రిందటనే స్వసంఘమును వీడిరి. ఎప్పటికప్పుడు సంఘాధ్యక్షణసంఘములు తమభర్తమును నెవ్వరికీ పోబట్టి యే యిట్టి విషమస్థితి సంభవించుచున్నది. స్వయత సంగత్యణ దిక్ష గల సోదరులు ఈ విషయమును గురించి తగినంత శ్రద్ధ వహించి వ్యాయనిర్వహణ మొనర్చ ప్రార్థితులు. నిరంతరము స్వసంఘమునం దభిమాన ముంచి తమ యవ్యాభివృద్ధిని వెల్లడించుచున్న మా సంఘాధ్యక్షుడగు చల్లపల్లి తమర రాజు గారు తగినంతపని పూనెదరిని జేచుచున్నాను.

చొండపాడు }
7-12-17 } గుత్తా వీరయ్య చౌదరి.

III

దక్షిణ ఇండియా బ్రాహ్మణేతరులు

అయ్యో,

దక్షిణ ఇండియాలోని ప్రస్తుతరాజకీయ స్థితిగతుల నిండుక నవలోకించిన మహాభారతమందలి కథయొందు జ్ఞప్తికి వచ్చెడిది. సుయోధమండు ఘోషయాత్ర యనవేర యుద్ధేశముతో పాండవులను వనంబుల కరిగింపఁజూ గంధర్వరాజు వాని నాజియందొడిచి బండికృతుని గావించి, పాండవాగ్ర జాండగు యుద్ధిష్ఠిరుండు భీమునితో నిట్లనియె: "సోదరా! మన మైదుగురమును నూరుగురు కారవసోదరులకు విశోధుల

మయ్యును మనలో నెవరొకరికైన వేరొక శత్రువునచ్చి నప్పుడు మామైదుగురము ఏకము కావలెను. అంతయు కాని, మనలో మనము కలహించుచు, పూర్వవైరములను పాటిం చుచు, కాలంబు వ్యర్థంబు గావించుట శ్రేయస్కరముకాదు." ఈ భగవద్గీతయని నది పదేశమున ఆంధ్రసోదరులందరు గమనింపవలెను. ప్రస్తుతరాజకీయ వాతావరణమునందు స్థితిగతు లన్నియు నిట్లేయన్నది.

దక్షిణ ఇండియాలోని రెండు బ్రాహ్మణేతరసోద్యమ ములు వెదవలెను. అందొకటి ప్రస్తుతము స్వరాజ్యమునకనర్హుల మనియు, స్వరాజ్యము బ్రాహ్మణరాజ్యము కాగలదనియు దురుద్దేశముతో వ్యతిరేకాభిప్రాయ మిచ్చుచున్నది. దీనికి నా యకులు తమంతట తామే నియోజకపరిపాలకులు. ఇది రెండవది రావులపాదుల పి. కేశవశిల్పగారిని నాయకులుగ నెన్ను కొని కాంగ్రెసు స్పీకునగంకరించుచు, ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మును కోరుచున్న బ్రాహ్మణులది. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణే తర్రాజ్యంబున బ్రాహ్మణేతరంబు వారిలో వారికిని విక మిశ్రమింపక పూర్తిగలేనందున బ్రాహ్మణేతరులొకము కొన్ని సంస్కరణముల కవయమున వెదత్రోవ త్రొక్కుచున్నారు. అందుచేతనే కొన్ని యంగ్లో ఇండియన్ పత్రికల దుడుకు దగవు వాతకలకకాశము కలుగుచున్నది. దక్షిణపు జిల్లాల లో బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరు లను వికతమున రాజకీయము లందు కూడ నెట్లు కొని, విక మిశ్రముల వశ్య ముగా కావలెన నవలకు వ్యాపారము కలిగించుట జేశా రిష్టమైన నుగతి. కనామ్యకీయలకును హిందవులకును గల వైషమ్యములు పూర్తిగ నెరిచి, ఇష్ట డిక్షిభావముతో వారు నెత్ నేని చేయుచుండుట లేదా? అవిధమున నేక్షిభావము జేరకుండ, తేటగా వ్యాపించిన కాంగ్రెసులీకుల వాదన కొరచున్న సంస్కరణము లొసంగవలె కుండునా? నిన్న గాక మొన్న బంగలు దేశన బ్రాహ్మణేతర సోద్యమము మేమును లేని వర్ష కంట్టి. ఆసంబంధ మెటులు మేము చున్నది. నెనుగాలి మీదు చున్నది. నల్లు విస్తారము లేదు. అక్కడక్కడ పిచ్చుగులు కూడ పడుచున్నవి. అయిన నేమి ప్రయోజనము! ఈ మేళుములేని వర్ష మెంత కాలము మాయ గలదు? ప్రస్తుతి సమయము హిందూదేశ చరిత్రకుందు మహోత్సవ మైనది. ఈ సమయంబున పోగొట్టుకొంటిమేని, మన దేశ మెన్నటికిని అభివృద్ధిలోకి రాజాలగు. కుటుంబులకు పాత్రించుకాదు. కావున, బ్రాహ్మణేతరు లందఱును భర్త తనయుని వాక్యంబుల ననుసరించి జాతిమత భేదంబుల నంతగా నడవగలక సోదరభావముతో మాతృసేవచేసి భవ్యులయ్యె దరుగాక!

చౌగల్లల సత్యనారాయణమూర్తి.

IV

బల్లారి సరసవిద్యోగినిసభవారి నాటక ప్రదర్శనము.

అయ్యో,

శ్రీమాన్ భర్తవరము రామకృష్ణమాచార్యులవారి ప్ర హ్లాదనాటకమును జరుపువా రనేకులు ఆతని గ్రంథరచనా కాశలమున కమితాశ్చర్యము నొందకపోరు. అయినను మానవ నిర్మితము లగు సమ ప్రస్తుతులయంద నేక లోపములు కాన్పించునటు జగద్విదితము. అందు లోపము లేకునవారు సయిత ము అసంపూర్ణప్రజ్ఞావంతు లగు మనుజులే యగుటంజేసి వారి బుద్ధి కగోచరములయందు లోపము లింకను నసంఖ్యాక ములగు గ్రంథములయందు దుండవచ్చును. మరియు లోపము లేకుంటే యొకమహాకార్యముగా నెంచియేపొత్తముం గని న యందు తప్పులకై వేటూరుస్వభావము అనుచితమును అస మంజనమును అనార్యులక్షణమునే గాక యొకప్పుడు విమర్శ యని దృష్టికి ఒప్పులనుగూడ తిప్పులగా గనబరచును. కనుక నీ విమర్శకుని ప్రస్తుతోద్యమము నాటక దోషాన్వేషణమే ముఖ్యప్రయోజనముగా గలదికాదు. మరియు ప్రస్తుతనాగ రికతాభివృద్ధి ననుసరించి నాటకప్రదర్శనములును నవీన పండిత పామరజ నానందజకములగు నొక క్రొత్తమార్పును బొందవలయు నను సంకల్పమును బలపరుచుటయే. సుహృద్భావముతో నా వ్రాయబూనిన యీ క్రింది విమర్శనాంశములు నాటకరచ నా భివృద్ధియే నిదానమును ప్రయోజనమును గలవిగా నుండుట చే రసగ్రహణపారిణం లగు సభవారు బాగ్ర త్తగా గమనించి భావిప్రదర్శనముల సవరించుకొందురు గాక.

ప్రహ్లాదనాటకమున నాచార్యుల వారికి హాస్యరస ప్రద ర్శనమునకు పాత్రమేరియు జిక్కినందున కాబోలు పరమ భాగవతోత్తముడగు నారదమహామునిని హాస్యరస ప్రదర్శకుని గా మార్చిరి. హిరణ్యకశ్యపు సమ్ముఖమున నన్నపుడు ఆత నినే పరమదైవముని ముఖ్యులు లాసర్పము, నిండుక కను చాటైన శ్రీమన్నారాయణునే ప్రార్థించుచు, నవ్వన లేని తరి ప్రహ్లాదు డొంటరిగ నగపడిన 'ఈభక్తి నీకన్నటికి తప్పుదు.

ఎవరెంత కీడ్చోర్చినను నిన్నేమియు బాధింపజాలదు.' అని బోధించుచు కాలము గడపు నారదముని మిగుల టక్కురియు మోసగాడునని చూపరులకు దోషక తప్పుడుగదా. ధిరంజీవియు త్రికాలవేదియు బ్రహ్మవేత్తయు తాపసోత్తముడును నగు నారదమహర్షి ప్రకప్రహ్లాదాది భక్తాగ్రేసరులకు జ్ఞానోపదేశ ముచేయు పరమగురు 'దయ్యక సంతతియు శ్రీహరిసేవాపరా యణుడయ్యును హిరణ్యకశ్యపు భాటి కోర్కెజాలక పిల్లిరచేత నున్నదై చిరజీవినను మాట కూడ యుచి సోణములుగూడ వాచుకొని యాతనికి ముఖస్థితికరములగు పలుకులచే నానం దింపజేసెనని వ్రాము నాచార్యులవారి లేఖనమున నిరంకుశ ప్రభావము ఆనందదాయక మగునా యను సంశయము వొడము చున్నది. మరియు నారదముని హిరణ్యకశ్యపుతో ప్రహ్లాదుని గూర్చి 'అట్టి వాని మాత్రము మననీయ రాదు. నాకు పోయినానెమి? మీరిరువుర చల్లగనుండిన నెం దరిట్టి కుమారుల గల్గురు. అని చెప్పటం యింకను బోధ్యమై నింద్యమై నారదమునిలమున కొక గొప్పకళంకమును గూర్చు చున్నది. ప్రహ్లాద కుమారకుని గహపాతి యగు నీతివేది సయితము అతని యవదేశమువలన ప్రైర్వముని యుదియీయబడు టకును సిద్ధమై యున్నటుల గ్రంథకర్తగా రోగరంగమున నడిచి యున్నారే. ఆమాత్రపు సాహస మైనను నాకు లభాని కున్నటులవోచడే. అయితే నారదముని కలహప్రియడయ పు రాణప్రసిద్ధ మగు వాక్యమునే యాచార్యులవారు ఊతగ జేసికొని నారదపాత్రము నల్లు కనబరచి యుండు రచనొంద ము. అట్లయినను నారదు లేవోటను ఆనత్య మాడి యెవరిని గాని జగదమునకు ప్రేరేపించుటలు గానరాదయ్యెను. నార దమునిండుడే యిట్టి కపటవేషధారి యగునటుల పామరు లకు తోపించిన యదల వాంకి ఆతని విమర్శకు ప్రహ్లాద కుమారకుని భక్తియం దెట్టివిశ్వాసము జనింపగలదు? ఇట్టి నాటక ప్రదర్శనములవలన జనుల కబ్బునీతి యేమో తెలియ రాకున్నది. శ్రీ బమ్మెరపాత్రనామాత్య పద్మరత్నములం దీని చూచిన యాచార్యులవారి ప్రహ్లాద నాటకమున గ్రహింపదగు విషయము నారాయణ శబ్దజనిత శ్రవణానందమే యనుటకు సందియము లేదు.

మొన్న శనివారము డిసెంబరు 8 తేదీ సాయంత్రం కాలమున బ్రదర్శింపబడిన బల్లారి సరసవిద్యోగిని సభవారి ప్రహ్లాదనాటక మున నీక్రిందివిషయములు సభవారు తుండుప్రదర్శనములయందు సవరించుకొందురు గాక. లీలావతిపాత్రధారి మంజునాథము సభ్యులకు మిగుల మనోరంజకముగా నున్నను శోకరస మభి నయింపవలయున సమయములయందు దన్నిటను రాగాలాపన మత్య ధిక మగుటచేతను తలదిప్పటలు హెచ్చగుటచేతను రసభం గము గావించెనటుల కించకయు సందియములేదు. జోలపాట పాడునపుడు ముద్దుకొమరుని వద్దకురమ్మని పిలువనపుడును లీలావతి రాగము ఎంతకడియు జవమును గలిగియున్నను యది సమయోచితముగా నుండెను. ప్రహ్లాదకుమారకపాత్ర మూనిన బాలని మధుగగానమును పాత్రనిరూపణమును అమితాహ్లాద కరములు. అయినను యాబాలకు లీలావతి యెంత నివారించి నను వెనుకనుండక క్రూరాకృత్యుడగు డిండివద్దకు పలుమారు కయ్యమునకు కాలు గువ్వచందమున ముందుకు త్రొసికొని వచ్చుచుండు తాను తన జీవన కం టె న భిక్షు డన ను నహంభావమును నూ చించు మ గాన సభ వారట్టి చొరక బాలకు తొలగింతురుగాక. హిరణ్యకశ్యపు పాత్ర నిరూపణమును భావప్రకటనమును గాంభీర్యమై పాత్రాను మాలముగు భయానకరసజతమున కాక ముండె నను పలువుర యభిప్రాయము సరిగానున్నది. హిరణ్యకశ్యపును విషపాత్రను తన కొమరున కందిచ్చునేకే ఎట్టి జనస్సంతాపము లేకుండగ పుత్రవాత్సల్యమును మొనరుట తెగ నాడి. బంధు మిత్రులకు పా లొసంగుకొనిని బడుచును భుజింపజేయుట ప్రకృతికి విరుద్ధముగ నున్నదని వ్రాయుటకు విచారకరముగ నున్నది. కొమ రు డెంత దుర్మార్గుడైనను అట్టి సమయమున కొంచెమైనను పుత్రవాత్సల్యము వానికి భావప్రకటనములయందు కాన్పించ కుండుట చింతనీయము. జేపేంద్ర పాత్రధారి దంతభ గ్నుడై కళావిహీనుడై కన్నట్టి యుండుట చూడ హిరణ్యకశ్య పునిచే పరాజితుడై పరిభ్రమింపబడుటకునుండే యింద్రుని కీగతి కాలానుగుణ్యముగ దైవము కల్పించి యుండ నోపు నని పాడ చూపుచున్నది. రంబాదులును తమ తమ నునోపారూపముల ను వీడి యాకాలమున రాక్షసాంగనలవలె నుండిరేమో. నార దులును శుక్రాచార్యులును మీసముల తెంచియుండిరా? అస లున మీసమెవరిగని శుక్రాచార్య పాత్రధారి మీసపుకోసలను నలిపెట్టి గిరికీలు త్రిప్పట చూడ హిరణ్యకశ్యపుకాలమున ను రాపాన మొనరించు రాక్షసగురుడగు శుక్రాచార్యులు వైదిక వృత్తి వీడి మీసముంచుటయే సమంజసముగా గన్పట్టుచున్నది. మొత్తమునై ప్రదర్శనమున భక్తిభయానకరసములును లీలా వతి పాత్రవ్రత్య విశేషములును అరుదుగ గాన్పించెడి.

జే. ఎస్. ఎస్. రావు.

గ్రామసిబ్బందీల మొల

(సీ. వేంకటసుబ్బారావు గారు)

గ్రామసిబ్బంది, అనగా రెడ్డి కరణము తలారి కట్టుండి వెట్టి మొదలగువారు సర్కారువారి జీతము లేకుండనే మీర వర్తమా మొదలగువాటితో జీవించుచు, భయభక్తులు లేని బ్రతిభు పరిపాలనమునకు వెనుకటి పాలనములనుండి 1893-వ సం. వరకు నాకరి చేయుచుండిరి. వెనుకటి పాలనములనుండి యుండిన యాయోగ్యాలులో ఏవో చిట్కాలు, అనగా ఒక్క నాకరికే వారి వారసు లందరు అధికారులై స్వేచ్ఛగానన్నందున వాటిని సవరించి ఒకనియమముగానుండుట్లు 1891-వ సం. 6-వ రిగ్యులేషన్ (శాసనము)చేసి హక్కులు నశింపకుండగా కాపాడిరి. దీనివల్ల బాలురు వృద్ధులు విశితువులు వారసత్వపు హక్కు గలిగి చేతగానివారై నందున గుమాస్తాతో నవుకరిజరిగించి ఉభయకుటుంబములు ఒకరితి నె నుఖముగ జీవించుచుండిరి. ఇందుచేచిచిట్కాలు కలుగలేదు. ఇట్లుండగా, 1 1/2 మైలు ఫాసలాలో నుండు గ్రామములు క్లబ్బుచేయునట్లు గవర్న మెంటువారి యాయత్తవేసిరి. కాని, క్లబ్బుచేయుటయుండు స్థానికాధికారులు ఈ విధిని మించి స్వేచ్ఛగా 3-4-5 మైళ్లదూరములో గల గ్రామములు కూడ కలిపిరి. ఇట్లు కలిపిన గ్రామములకు 1 గ్రామము కసబాగాను తక్కినవి మజరాలుగాను చేసి ఇప్తము వచ్చినవారిని ఆ గ్రామములకు రెడ్డి కరణము తలారి వెట్టిగా నియమించి తక్కిన వారిని తీసివేసి వారి హక్కులు పోనడచిరి. ఇది 1893 సంవత్సరమున జరిగి వచ్చినందున అనేక నిరపరాధకుటుంబముల దుఃఖము మిక్కి ముట్టినది. ఈచర్య పూర్వపు హక్కులను మర్యాదలను కాపాడుచున్నానని 1858-59లో విక్టోరియాచూడా రాణిగారు ఇండియాకు ప్రసాదించిన వరమునకు విరుద్ధము కాదా? చేతగాని బీదగ్రామసిబ్బంది ఇందు కేమి చేయగలుగును? ఇందువలన రైతులకు గాని సర్కారువారికి గాని లాభముకూడలేదు. చిన్నచిన్న విగ నుండు గ్రామముల ప్రత్యేక ప్రదేశములు కూడికచేసి విశాలపరచి నాకర్లు తక్కువ జరచుటచే సరియైన తనిఖీ కొల్ల వర్తాలు జరుగక సాగుమొదలగునవి సరిగా లెక్కలకు చేరక సర్ కారునకును రైతునకును ఈ యిద్దరికిని నష్టము కలుగుచునే యున్నది. వైస్రాయలులో ఏదైన బొత్తిగా లేని గ్రామము వెతక చూచి నను లేదు. ఇదిగాక, సర్కారునుండి 1 కాసైన తీసికొనక యే ఇతరవరమానములతో జరుగుచుండిననాకరికి లక్షలకొలది ద్రవ్యము వెచ్చించి నష్టపడుట సర్కారువారికి తటస్థించినది. ఈ సమయంలో పాటు సరియైన తనిఖీ లేకపోవుటవలన నష్టములుకూడనున్నవి. గోర్న మెంటుకు లాభకారికాని ఈ 1893 సంవత్సరపు రివిజన్ ఏర్పాటు అను కేంద్రము నిష్కారముగ నిరాపరాధగ్రామ సిబ్బందిపై ప్రయోగించుట మాత్రమనాయముగ నున్నది. ఇది తెలిసినవారందరు ఒప్పుకొనుచున్నారు. గ్రామములు క్లబ్బుచేయక, ఎప్పటియట్లు విడిగానే యుండినవి, ఆయాగ్రామముల యోగ్యతకు తగినంతజీతము నేర్పాటుచేసి యుండిన, హక్కులు చెడక స్వల్పప్రదేశములుగా నుండుటచే సాగు మొదలగునవి సరిగా సకాలమునకు లెక్కలకు చేరి సర్కారునకు గాని రైతులకు గాని నష్టము లేకుండ న్యాయమునకు లోపము గాని సిబ్బందికి దుఃఖము గాని కలిగియుండదు. తనిఖీదార్లకును నులభముగానే యుండియుండును. భయ భక్తులతో నాకర్లుండియుండును. స్వదేశప్రభుపాలిత మగు మైసూరు రాజ్యమున గ్రామములు క్లబ్బుచేయకుండ ఎవరిహక్కులు చెరువకుండ మంచి జీతము నేర్పాటుచేయబడినవి. ఈ జీతములు గ్రామముయొక్క యోగ్యత ననుసరించి యున్నవి. 1 1/2 రూపాయిల జీతము గల గ్రామముకూడనున్నది. గాని, క్లబ్బుచేసిహక్కు లాగికొనిదుఃఖింపజేయులేదు. ఈపాలనమున సరిగా తనిఖీలు జరిగి పాలకపాలితులను ఖులై యున్నారు. చోరబాధ కూడలేకుండునన్నది. బ్రతిభు పాలనమునలో గ్రామములు కూడికచేయబడినవి. గ్రామాధికారులనాకర్లు కాపురముండు గ్రామమున తప్ప, తక్కిన గ్రామములలో గడ్డి మొదలగు నేర్పాటు లేమియు లేక దొంగతనములు అల్లరులు జరుగుచుండుట అనుభవసిద్ధము. వైకారణముల నాలోచించి సర్కారుకు రైతులకు నష్టముకలుగకుండుటకు గాను (1) పూర్వము ఎన్నో వంశములనుండి హక్కు కలిగి నిరాపరాధులై రాజభక్తులై యుండి 1893 వ సం. నుండి దుఃఖితులుగా నుండువారి నుద్ధరింపవలె ననియు, (2) 1895 సం. 3-వ ఆక్టర్బరువరచి 1891 వ సం. 6వ రిగ్యులేషన్

నిరపరాధతననియు రాణిగారి వరమునకు లోపముండగూడదనియు, (3) గ్రామముల క్లబ్బులు రద్దుపరచి బాలవృద్ధిలకుండువులకు గ్రామనాకరిహక్కును వారసత్వపురత్యా నుంచి మిసలుచేసి వారి పరము గుమాస్తాలవలన పనులు తీసికొని వారికి జీవనోపాయము ప్రసాదించవలె ననియు, రాజుగారిని మంత్రిగారిని రాజప్రతినిధిగారిని తక్కినవారిని ప్రార్థించుచున్నాను. స్వరాజ్య ప్రసాదోదారగుణము గల మాంటాగు గారు ఈ ప్రార్థన మంగీకరించి, 1893 సం. న నిరంకుశాధికారులచే నిరపరాధులును బీదలును సీమ ప్రభువులకు తెలుపుకొనుకొత్తి చాలనియ వాధులును నగు గ్రామసిబ్బందీలనుండి బలవంతముగ ఆకారణముగ లాగికొనబడిన హక్కులను మరల మెసగి, కీర్తి పుణ్యములు పొందుదురు గాక యని విన్నవించుచున్నాడను.

మదరాసు అండు సదరమరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడు. (983)

(ఇంగ్లాండు కంపెనీలో ఇంకొప్పులేలు చేయబడినది.)

ప్రకటనము.

1917 సం॥ డిశంబరు 14 వ తేదీని శుక్రవారము నాడు మదరాసుకు రాజప్రతినిధిగారు వచ్చు సందర్భమున చెన్నపురినుండి రాయపురము నకు పోవు బుడ్లు ఇట్లు మార్పబడును:—

- (1) విల్లివాకము నుండి 12-50 గంటలకు బయలుదేరి సెంట్రలు స్టేషనుకు పోవు 96 లోకలు బండి రాయపురమునకు పోవును.
(2) 13-15 గంటలకు రాయపురము నుండి సెంట్రలు స్టేషనుకు పోవు లోకలు 138 బండియు 13-30 గంటలకు రాయపురము నుండి సెంట్రలు స్టేషనుకు పోవు 64 లోకలు బండియు, 14-2) గంటలకు సెంట్రలు స్టేషను నుండి రాయపురమునకు పోవు 97 లోకలు బుడ్లు విలిపి వేయబడును.
(3) 14 గంటలకు సెంట్రలు స్టేషను నుండి పొన్నేరికి పోవు 139 లోకలునును, 14-5 గంటలకు సెంట్రలు స్టేషను నుండి విల్లివాకమునకు పోవు 75 లోకలు బండియు రాయపురము నుండి యే బయలుదేరును.

ప్రకటనము (955)

చెంగల్ పట్టు డిస్ట్రక్టు, యెన్లూరు సర్కిల్, వల్లూరు అత్తి పట్టు ప్యాక్టరీ ల లో ఉన్న మాతాలూకు మార్జినుదాఖలా ఉప్పు వాములు విక్రయించ దలంచినాము. గాన కావలసిన వారు యిదిగువ చిరునామా దారుగారికి వ్రాసినయెడల కోరిన సంజాయిషీ పొందగలరు.
వల్లూరు ప్యాక్టరీ లై సెన్సు నెం 34- య 32-19
అత్తిపట్టు ప్యాక్టరీ డిటో 10- య 3-20
మోతే వెంకన్నగారు,
లై సెన్సు హోల్డరు,
వల్లూరు, కృష్ణ జిల్లా.

NOTICE (955)

Our marginally noted Salt Pans situated in Chengalput District, Ennore Circle, attached to Vollur and Athiput Factories will be sold. Intending purchasers are requested to address the undersigned for any particulars relating thereto.
Ac C
Vollur Factory License No. 34 32 19
Athiput Factory License „ 10 3 20
Mothay Venkanna Garu,
License Holder,
Ellore - Kistna Dt.

వెంటనె కావలెను. (982)

2. తెకండు గ్రాడు (Trained) ఉపాధ్యాయులు
1. కంట్రైండు డ్రాయింగు డ్రిల్లు ఉపాధ్యాయులు. దరఖాస్తులు ఈ క్రిందివారికి పంపవలెను.
కొండపల్లి శ్రీరామచంద్రారావు బి. ఎ. బి. ఎల్.,
సెక్రటరీ:— శ్రీ కృష్ణ వెకండరిన్సులు
జగ్గయ్యపేట (కృష్ణా)

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో,
హంటు రోడ్, మదరాసు.
ఇక్కడ తెలుగు పుస్తకము లన్నియు న్యాయమైన వెలకు దొరకును. క్యాటలాగు ఉచితము.
డాక్టరు. ఆచంట-లక్ష్మీపతి, బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.
(948)
శ్రీ నేజరు.

Seeds & Plants.

నానావిధ చెట్ల దినుసులు.
మెడల్లు పొందిన సేలం గ్రేడ్ మామిడి చెట్లు పలు విధమైన చెట్లుదినుసులు యొక అనేక విధము లయిన మొక్కల దినుసులు సీమ కామరూరలు నాలుకాయరూరలు విత్తనములు సరసముగ విక్రయింపబడును. కావలసిన వారు అర్హతా ప్రాంతుపవితే, పటముతో ఇంగ్లీషు తెలుగు క్యాటలాగు పంపుతాము. నాలులు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.
ఎస్. కె. వి. కాదర్ మీరానాపామి.
విత్తనములు, మొక్కవర్తకుడు,
కుమారస్వామిపట్టి, సేలం.
(959)

Encourage Swadeshi Industries
BY
Buying Swadeshi Goods
ANDHRA KNITTING FACTORY,
220, CHINA BAZAAR ST. MADRAS.
Socks and Stockings its different colours and sizes can be had at moderate rates.
Trial orders Solicited.
805

కుంకుమ పువ్వు

కుంకుమ పువ్వు
కుంకుమ పువ్వు
స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాడ్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.

K. B. JOSHI & Co.,

32, Hornby Road Fort, BOMBAY.

LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation write for particulars and prices (537)

ALSO

Hand Pumps for very deeps wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోపధములు.

రూ. అ.	రూ. అ.
చంద్రాక్షరము పండ్లపొడిముకు ...	0-2
జీర్ణసాయనము మృత్యు అజీర్ణమునకు ...	1-4
దంశికులహరి పండ్లపొడిముకు ...	0-8
వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి ...	1-0
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి ...	0-12
మూలశంకకు తైలము డబ్బి 1-కి ...	0-12
తేలుమందు తెలుకాటుకు సీసా 1-కి ...	0-8
నేత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు ...	0-4
కలరామాత్రము నాంతిభేదులకు ...	0-6
గజ్జికీ తైలము గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-కి ...	0-8
బాముకర్పూరము సీసా 1-కి ...	0-6
శేలకు మందు సీసా 1-కి ...	0-4
తామర తైలము; తామర, తీటకు ...	0-6
బుట్టకు తైలము డబ్బి 1-కి ...	0-4
మరత్తద్రావకము సీసా 1-కి ...	1-0
కఫహరి కీతగట్టులకు దగ్గుకు ...	1-4
కఫహరిచూర్ణం ఉబ్బరములకు డబ్బి 1-కి ...	0-8
వాయువుపోట్లకు మందు ...	1-0
మోహిని తైలము వెండ్రుకలు పెరుగుటకు ...	0-12
లోమహరి వెండ్రుకలు ఉడుకుటకు ...	0-8
ఉబ్బరమునకు మందు సీసా 1-కి ...	1-8
కస్తూరిమాత్రము వెద్దలి, మంచివి 50-కి ...	0-10
సుఖభోగి మాత్రము ...	1-0
సుఖభోగి తైలము పుండ్రకు ...	1-0
విశేషములకు మాత్రము డబ్బి 1-కి ...	0-8
గ్రహణి మాత్రము డబ్బి 1-కి ...	0-8
కరోవేదన మాత్రము తలనొప్పిలకు ...	0-12
కాలినపుండ్రకు నూనె సీసా 1-కి ...	0-8
శగ్గు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1-0
కుసుమారి మాత్రము, కుసుమ వ్యాధులకు ...	1-0
మందుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0-6
గుండరితైలము, ముఖకాంతికి ...	0-8
పగుళ్లకు తైలము కిరిపగుళ్లకు ...	0-6
కర్ణకులహరి చెవిపోటుకు ...	0-6
జాలాచి మాత్రము మలబద్ధమునకు ...	0-8
జంతువాతహరి ఎమిడికలకు ...	0-8

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అందు బొంబాయి.

బాధాపీడితులకు ఐరము: ఐవోడిక నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసపరిల్లా

అతనిశుభ్రపు రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కీరీటుముకంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను
ఁద్రును, ప్రారణిశువులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

కనావధిసారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను వ్యధ్యతవ్వినను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. కీరీటుముకంటి పాదరగదోషములను, మలబద్ధకమును కారైసంబంధమును నొప్పిలను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరచును. శరీరాలోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 టోన్సుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

(పోల్చుటకు:— పి. డి. సావంత్, 144, ఫననవాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

నికభాషాలిసి ప్రశంస

ఁది కన్నెలకంటి అప్పారాయ విరచితము.

కెల 0-4-0 పొట్టికి అధికము.

ఆంధ్రవల్లికాకార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది త్రియూర కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే

ప్రకటించినది. కెల 0-4-0 పొట్టికి ప్రత్యేకము.

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని కనులను గురించియు,
ఉక్కు, ఇనుపవాసములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన రేకులు కోణములుగా
సన్నట్టి ఇనుపకమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని
విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవాటితోనే సంకతిసందర్భముల ఫలహా
నాలోపించవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి
సంతనే వానిని ఫతాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సోత్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, తనాలకెట్టె నెం 553 రు,

389

మదరాసు.

(వై కామోజెమ్ గోరనవ్వకు శ వక్రికపేరు కూడ నడపాలింప గోరుచున్నారు.)

సంగీత సుధాంబుధి.

ఇందు సంగీత లక్షణములును, ప్రథమాభ్యాస
పద్ధతులును, వాదకయం దున్న అనేక రాగములకు
ఆరోహణాది క్రమములును, తాగయ్య, దీక్షితులు,
శామాశాస్త్రులు, ఘనం సీతయ్య, కున్నకుడి కృష్ణయ్య,
సుబ్రహ్మణ్యయ్య, గోవిందసామయ్య, గన్నపురి
వాసులు, పురందరవిఠలు, నారాయణాచార్యులు, శరం
గంపాడి పంచనాదయ్య, సదాశివరావు మొదలగు
సుమారు 25 పూర్వప్రసిద్ధ వాగ్గేయ కారక విరచితంబు
లైన వర్ణములు, కీర్తనలు, జావళి మొదలగునవియును,
తీర్థాల రుచ్యమైన హిందు స్థానీయ, పాస్నీలు,
యింగ్లీషునోట్లు, తిల్లానా మొదలగు (Delicious
Miscellany) లలిత మిశ్రమములును, స్వర తాళ
ములతో అందరికి సులభముగ గ్రాహ్యమగునటుల
ప్రాయబడియున్నవి. ఇందు వీణ, హార్మోనియం
చక్రపటులతో యున్నవి.

మంచి గ్లేసు కాగితములో ముద్రితమై మేలు బైండు
చేయబడినది. ... కెల రూ 3-0-0.

యం. ఆది అందు కంపెనీ,

(911) 39, చిన్నతంబివీధి, మదరాసు.

బనోడా వస్తుప్రదర్శనమున స్వర్ణపతకము బహుమతిగ
నొసంగబడినది. ఆటోవరస్తాక రిజిస్టరుకాబడినది.

జగద్విఖ్యాతమైన సువాసనగల
సెంటు. పరిచయము వెక్కువార్లు
దును. ఒకమారు కొని దీని యధార్థ
మును పరీక్షింపుడు.

ధరలు

1/2 టోన్సు బుడ్డి	2-0-0
1 టోన్సు ,,	0-12-0
1/2 టోన్సు ,,	0-8-0
కార్డు	0-1-0

పరస్తాక తలచుచున్న గూడ పరీక్షింపుడు. దీనిలో
లోహ సంబంధ మగు చమురు లేనియు కలియుట లేదు.
సుప్రసిద్ధమైన తలచునె సీసా 1-కి రూపాయి. పోష్టేజి చేరు.
ఒక అణాచీటిని పంపించో నమోనాకు ఒక చిన్న
సీసాతో చమురుచితముగ పంపబడును. (490)

ది పరస్తాక పెర్ఫ్యూమరీ కో,

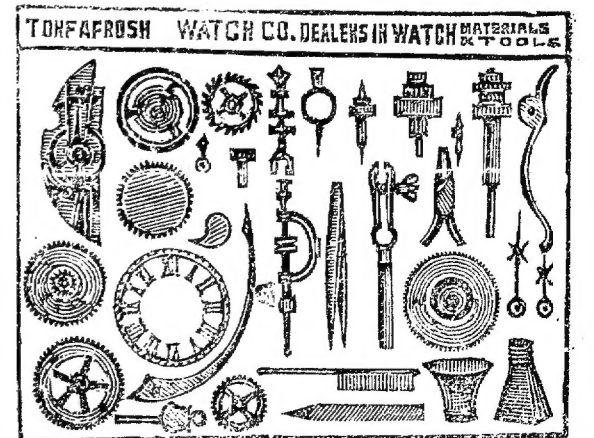
నెం 1, వైకోని, బొంబాయి నెంబరు 8.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈ లేహ్యము రక్తమున శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి
కాశ్యతనుభము నొసంగును. 219
ఆరోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును.
ప్రస్తుతము శాకభక్షణము అను పుష్టకమునకు
ప్రాసిన తపాల భగ్గు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము.
వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్,
ఆతంకనిగ్రహ కౌషధాలయం, 151, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

కృటిలాగు

ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH CO. DEALERS IN WATCH MATERIALS
TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches Materials, Tools
BHENDI BAZAAR, POST No. 9, BOMBAY.
(81) ఉత్తరములు అంబుధామలో ప్రాయశఃమును.